

18^η Συνδιάσκεψη της Ο.Κ.Δ.Ε.

Αθήνα, 28-29 Οκτωβρίου 2011

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

- Παγκόσμια Οικονομική και Πολιτική Κατάσταση
- Οικοδόμηση της Οργάνωσης
- Αγώνας για την Αναγέννηση της 4ης Διεθνούς
- Το Μεταναστευτικό Ζήτημα

Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Εκδόσεις ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Το διήμερο 28-29 Οκτωβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε η 18η Συνδιάσκεψη της Ο.Κ.Δ.Ε. στο θέατρο Αργώ στον Κεραμεικό, μόλις ενάμιση χρόνο μετά την 17η Συνδιάσκεψη (13-14 Φεβρουαρίου 2010) εξαιτίας των ραγδαίων οικονομικο-πολιτικών εξελίξεων στην χώρα μας και διεθνώς. Συζητήθηκαν και ψηφίστηκαν τρία Ντοκουμέντα Θέσεων (Ανάλυση της Παγκόσμιας πολιτικής και οικονομικής κατάστασης, Σχέδιο για την Οικοδόμηση της Ο.Κ.Δ.Ε., Σχέδιο αγώνα για την Αναγέννηση της 4ης Διεθνούς) και ένα συνοδευτικό κείμενο για το Μεταναστευτικό πρόβλημα, τα οποία δημοσιεύονται στην παρούσα μπροσούρα.

Εκδόσεις Εργατική Πάλη

Διεύθυνση: Αθήνα, Αγίου Κωνσταντίνου 57, τηλ. 210 5247227

Θεσσαλονίκη, Κλεισούρας 4, τηλ. (2310) 237938

Ιστοσελίδα: www.okde.gr

e-mail: ergatikipali@okde.gr

18η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Δ.Ε.

Αθήνα, 28-29 Οκτωβρίου 2011

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

- Α. Παγκόσμια Οικονομική και Πολιτική Κατάσταση* σελ. 1
- Β. Εργατικό και Επαναστατικό κίνημα* σελ. 14
- Γ. Οικονομική και Πολιτική Κατάσταση στην Ελλάδα* σελ. 17
- Δ. Συνδικαλιστικό και εργατικό κίνημα, οι αγώνες των εργαζομένων και της νεολαίας* σελ. 32
- Ε. Ο χαρακτήρας της πάλης των εργαζομένων και τί πρέπει να κάνουμε* σελ. 43

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Δ.Ε. σελ. 32

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ 4ης ΔΙΕΘΝΟΥΣ σελ. 75

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ

ΖΗΤΗΜΑ σελ. 84

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Α) Παγκόσμια Οικονομική και Πολιτική Κατάσταση

1. Η επιδείνωση της κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος από το καλοκαίρι του 2007, που είχε σαν αφορμή την κατάρρευση της φούσκας των ενυπόθηκων δανείων των ακινήτων, συνεχίζεται και οξύνεται. Όπως ήταν φυσικό, η λεγόμενη χρηματοπιστωτική κρίση (όλες οι κρίσεις στο σύγχρονο καπιταλισμό αρχίζουν από το χρηματοπιστωτικό τομέα) εξελίχθηκε γρήγορα σε κρίση ελλειμμάτων και χρέους συνολικά της καπιταλιστικής οικονομίας, με αιχμή τα δημόσια ελλείμματα και χρέη. Σήμερα τα κρατικά χρέη όλων των κρατών είναι κοντά στο 100% του παγκόσμιου ΑΕΠ (60-65 τρις δολ.) με αυξητική τάση. Το κρατικό χρέος των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών υπολογίζεται ότι ως το 2015 θα ξεπεράσει το 110% του ΑΕΠ τους, ενώ πριν τη επιδείνωση της κρίσης (2007) ήταν περίπου στο 70%.

Ωστόσο, αυτή η τεράστια παγκόσμια δημοσιονομική κρίση, για την οποία φωνάζουν οι καπιταλιστές και οι νεοφιλελεύθεροι υπηρέτες τους, είναι μέρος της κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος, δηλαδή της οικονομίας της αγοράς, του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και πιο συγκεκριμένα της φθίνουσας πορείας των παραγωγικών τομέων, ειδικά των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών. Τα ιδιωτικά χρέη (επιχειρήσεις και νοικοκυριά), αν και δεν υπάρχουν ακριβή νούμερα, είναι αρκετά πάνω από τα κρατικά. Τέλος, τα διάφορα σύγχρονα χρηματιστηριακά προϊόντα (παράγωγα κλπ.) έχουν φτάσει σε ασύλληπτους αριθμούς, ίσως και 10-15 φορές πάνω από το παγκόσμιο ΑΕΠ! Πρόκειται ουσιαστικά για την ιστορική χρεοκοπία του καπιταλισμού, με ορατό τον κίνδυνο ενός ντόμινο κατάρρευσης της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η πιο πιθανή προοπτική του καπιταλισμού είναι η διαρκής απαξίωση της εργασίας, ο πόλεμος και η καταστροφή του περιβάλλοντος, δηλαδή μια νέα ιστορική περίοδος βαρβαρότητας.

2. Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος (μακρύ κύμα ύφεσης), που ξέσπασε από τις αρχές της δεκαετίας του '70, μετά το 1990 θα χτυπήσει ιδιαίτερα τα δυο ιμπεριαλιστικά κέντρα και την Ιαπωνία, πάνω απ' όλα τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, τους νικητές του Ψυχρού Πολέμου, που θεωρητικά το σύστημά τους είχε «θριαμβεύσει» έναντι του σοσιαλισμού.

- Η αμερικάνικη οικονομία όχι μόνο δε θα ανακάμψει, αλλά θα αδυνατίσει ακόμη περισσότερο, θα υπερχρεωθεί σε απίστευτο βαθμό και θα χρηματοδοτείται από όλο τον κόσμο, και τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο από την Κίνα. Το δη-

μόσιο χρέος των ΗΠΑ είναι όσο και το ΑΕΠ τους (περίπου 14,3 τρις δολ.), το έλλειμμα του προϋπολογισμού πάνω από το 10% (περίπου 1,6 τρις δολ. το χρόνο) και το ιδιωτικό χρέος είναι σήμερα ίσως και πάνω από το 350% του ΑΕΠ, παρά το γεγονός ότι όλες οι μεγάλες αμερικανικές επιχειρήσεις έχουν επιδοτηθεί από το κράτος με υπέρογκα ποσά. Μόνο στις τράπεζες δόθηκαν 700 δις δολ. και εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα οικονομικών κινήτρων ύψους άλλων 700 δις δολ. Όμως, το σημαντικότερο είναι η ταχύτητα με την οποία αυξάνεται το κρατικό χρέος των ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια. Από 5,63 τρις δολ., που ήταν το 2000, έχει σχεδόν τριπλασιαστεί το 2011 φτάνοντας τα 14,3 τρις δολ., παρά τις δρακόντειες περικοπές στις κρατικές δαπάνες. Όπως έγραψαν οι Φαινάνσιαλ Τάιμς, αμέσως μετά τη συμφωνία Δημοκρατικών-Ρεπουμπλικάνων για την αποφυγή της στάσης πληρωμών, οι ετήσιες κρατικές δαπάνες θα πέσουν στα επίπεδα της δεκαετίας του '50, όταν πρόεδρος ήταν ο Αϊζενχάουερ! Όμως, πέρα από το τι συμβαίνει στο ομοσπονδιακό κράτος, αποτελεί γεγονός η χρεοκοπία πολλών Πολιτειών και Δήμων των ΗΠΑ: εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι έχουν απολυθεί, άλλοι δεν λαμβάνουν τον μισθό τους, πέρα από τις περικοπές που έχουν υποστεί, πολλοί συνταξιούχοι έχουν χάσει τις συντάξεις τους, έχουν κλείσει σχολεία, νοσοκομεία κλπ. Τέλος, ο αριθμός των αστέγων, των ανθρώπων που λαμβάνουν συσσίτιο με κουπόνια είναι 43 εκατ., δηλαδή ένας στους 7 Αμερικανούς, ενώ εκατοντάδες χιλιάδες σιτίζονται από διάφορες φιλανθρωπικές και εκκλησιαστικές οργανώσεις. Οι ανασφάλιστοι και οι χωρίς ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι κοινωνικές ανισότητες αυξάνονται διαρκώς και φτάνουν σε αριθμητικά και ποσοστιαία δεδομένα τριτοκοσμικής χώρας.

Ακόμη, τα 2 τελευταία χρόνια οι ΗΠΑ, για ν' αποφύγουν περαιτέρω υπερχρέωση και κυρίως εξάρτηση της οικονομίας τους, θα καταφύγουν στο «τυπωμένο δολάριο» (ποσοτική χαλάρωση, όπως λέγεται) ύψους πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων, επιτυγχάνοντας με αυτό τον τρόπο από τη μια μεριά, να διατηρούν «ισχυρό» το νόμισμά τους και από την άλλη να γεμίζουν με μολυσμένα σκουπίδια την παγκόσμια αγορά και ιδιαίτερα τους κύριους ανταγωνιστές τους (ΕΕ, Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, κλπ.), των οποίων βέβαια οι διαμαρτυρίες μεγαλώνουν μέρα με την ημέρα. Όλα αυτά έχουν συντελέσει να αμφισβητείται ο ρόλος του δολαρίου στην παγκόσμια αγορά και η ώρα της αμφισβήτησής του στην πράξη δεν φαίνεται να είναι μακριά!

- Η Ιαπωνία θα γίνει από την πιο πλεονασματική χώρα στον κόσμο η πιο υπερχρεωμένη (δημόσιο χρέος 225% του ΑΕΠ και δυσθεώρητο ιδιωτικό) σαν αποτέλεσμα του γεγονότος ότι η οικονομία της βρίσκεται ουσιαστικά σε συνεχή ύφεση από τις αρχές της δεκαετίας του '90. Αυτή η μακροχρόνια οικονομική καθίζηση, μαζί με τις άλλες γιγαντιαίες εξελίξεις στην Νοτιοανατολική Ασία και ιδίως την ανέλιξη της Κίνας, θα συντελέσουν ώστε να πάψει να αποτελεί αυτό που ήταν άλλοτε, δηλαδή το 3ο ιμπεριαλιστικό κέντρο του κόσμου. Τα τελευταία γεγονότα, σεισμός,

τσούναμι και κυρίως η πυρηνική καταστροφή, όχι μόνο θα την υποβαθμίσουν περαιτέρω στην παγκόσμια αγορά αλλά ενδεχόμενα θα την οδηγήσουν στο ΔΝΤ ή και σε οικονομική κατάρρευση.

- Η ΕΕ (σα σύνολο η μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη) θα γίνει από τις πιο υπερχρεωμένες περιοχές του κόσμου, θα δει 5-6 χώρες στο έδαφός της να χρεοκοπούν (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Βαλτικές χώρες), την Ισπανία και την Ιταλία να βρίσκονται στα πρόθυρα της χρεοκοπίας, που παρά τα δρακόντεια μέτρα που λαμβάνουν κατά πάσα πιθανότητα σύντομα θα οδηγηθούν στο ΔΝΤ και στο μηχανισμό στήριξης της ΕΕ. Η Μ. Βρετανία είναι υπερχρεωμένη και σε άθλια οικονομική κατάσταση, ενώ με κάποια μικρή διαφορά, ακολουθούν το Βέλγιο και η Γαλλία. Επιπλέον, η πολυδιαφημισμένη καλή κατάσταση της γερμανικής οικονομίας, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό, αν όχι σχεδόν αποκλειστικά, στη δραματική συρρίκνωση των μισθών και των άλλων κατακτήσεων των εργαζομένων. Πρόκειται στην κυριολεξία για «κινεζοποίηση» (περιβόητη μεταρρύθμιση, Χάρτα 4), όπου είχαμε μεταξύ 2001-2010 μείωση μισθών από 2,5% έως 22% για τους χαμηλόμισθους. Το 2010 περίπου 7 εκατ. γερμανών εργαζόμενων (η λεγόμενη φθηνή αγορά εργασίας), δηλαδή ένας στους 7 μισθωτούς, εργάζονταν με μισθό 400-450 ευρώ! Αυτή η κατάσταση απεικονίζεται πολύ καλά από τη δήλωση του εκπροσώπου των Γερμανικών Συνδικάτων: «Σε καμιά άλλη βιομηχανική χώρα δεν καταγράφεται μεγαλύτερη αύξηση της φτώχειας και της εισοδηματικής ανισότητας απ' ότι στη Γερμανία τα τελευταία δέκα χρόνια».

Ακόμη, η κρίση προκάλεσε σημαντικά ρήγματα στην πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, που με το «Ευρωσύνταγμα» φαινόταν να έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα, και επιπλέον εξασθένησε τη συνοχή της και μεγάλωσε τους ανταγωνισμούς στο εσωτερικό της. Αποτέλεσμα είναι η ουσιαστική παράκαμψη της ΕΕ και των οργάνων της από το Γαλλογερμανικό άξονα, στον οποίο κυριαρχεί όλο και περισσότερο ο γερμανικός ιμπεριαλισμός. Σήμερα, η ΕΕ βρίσκεται σε δομική κρίση, που εκφράζεται με τον καλύτερο τρόπο στο κέντρο της, στην ευρωζώνη και στο κοινό νόμισμά της, το Ευρώ. Έτσι δεν έχουμε μόνο μια διάμευση όλων των φρουδών ελπίδων της ευρωπαϊκής μπουρζουαζίας για να γίνει το ευρώ το μελλοντικό παγκόσμιο νόμισμα, ούτε απλά το ευρώ έχει χάσει την σταθερότητά του και είναι αβέβαιο το μέλλον του, αλλά μαζί με όλα αυτά έχουμε μια νέα κατάσταση όπου η **ίδια η ύπαρξη του ευρώ** -σε όποιο βαθμό και για όσο χρονικό διάστημα- εξαρτάται από το «Σύμφωνο για το Ευρώ», δηλαδή από απίστευτης σκληρότητας αντεργατικές και αντιλαϊκές πολιτικές. Τέλος, ο ρόλος της ΕΕ σαν ιμπεριαλιστικό κέντρο, που έτσι και αλλιώς ήταν μειωμένος, καθημερινά εξασθενεί όλο και περισσότερο.

3. Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, και ιδιαίτερα όπως εκφράζεται τα τελευταία 20-25 χρόνια με την κρίση να χτυπά κυρίως τα δυο ιμπερι-

αλιστικά κέντρα και την Ιαπωνία, έχει προκαλέσει πολύ σημαντικές αλλαγές στο παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας, στον παγκόσμιο ανταγωνισμό και στο παγκόσμιο συσχετισμό δύναμης, που χωρίς αμφιβολία εξελίσσονται σε βάρος των παλιών ιμπεριαλιστών. Οι λεγόμενες αναδυόμενες οικονομίες και κυρίως η Κίνα, η Ινδία, η Βραζιλία και η Ρωσία κατέχουν ένα σημαντικό κομμάτι του παγκόσμιου ΑΕΠ, διεκδικούν ένα ακόμη μεγαλύτερο, και μάλιστα **σε βάρος των παλιών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων**, και αυξάνουν διαρκώς την παραγωγική βάση της οικονομίας τους. Έκφραση και επιβεβαίωση αυτών των εξελίξεων είναι και τα παρακάτω:

Οι άλλοτε μοναδικοί και αποκλειστικοί κάτοχοι και διαχειριστές της παγκόσμιας πίστης (μετά το 1990 και την κατάρρευση της ΕΣΣΔ), σήμερα έχουν χάσει σχεδόν τα πάντα με αποτελέσματα: α) οι ιμπεριαλιστικές χώρες, κυρίως οι ΗΠΑ και λιγότερο η ΕΕ, από δανειστές έχουν μετατραπεί σε δανειζόμενες χώρες, και οι αναδυόμενες από δανειζόμενες σε δανειστές, β) οι βασικές αναδυόμενες χώρες κατέχουν τα 4/5 των παγκόσμιων συναλλαγματικών αποθεμάτων, γ) τα δυο παραπάνω δίνουν τη δυνατότητα σε μερικές βασικές αναδυόμενες χώρες να εξάγουν όλο και περισσότερα κεφάλαια και να επενδύουν σ' όλο τον κόσμο και στις ιμπεριαλιστικές χώρες, όπου παλαιότερα κάτι τέτοιο ήταν ουσιαστικά αδιανόητο, ανατρέποντας μια σταθερά περίπου 150 χρόνων, δ) η μεταφορά υπεραξίας από τις βασικές αναδυόμενες προς τις ιμπεριαλιστικές χώρες (μέσω των πιστώσεων/δανείων και του μηχανισμού της άνισης ανταλλαγής στο παγκόσμιο εμπόριο κλπ.) έχει σταματήσει ή έχει περιοριστεί σημαντικά και ως ένα βαθμό έχει αντιστραφεί.

Τα παραπάνω είναι άλλη μια απόδειξη ότι οι οικονομίες των ιμπεριαλιστικών χωρών όχι μόνο δεν ανέκαμψαν αλλά αδυνάτισαν ακόμη περισσότερο, και ειδικά στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας τους. Σχεδόν σε όλες τις οικονομίες των ιμπεριαλιστικών χωρών -με την εξαίρεση της Γερμανίας- οι παραγωγικοί τομείς (Βιομηχανία και Γεωργία) συμμετέχουν στη διαμόρφωση του ΑΕΠ, στην καλύτερη περίπτωση, γύρω στο 20%!

Ειδικά μετά το 2001, η πολιτική των ιμπεριαλιστών και κυρίως των αμερικάνων (επιτελείο Μπους) από τη μια μεριά με ακραία δόγματα (πλήρης αμφισβήτηση της εθνικής κυριαρχίας, «όποιοι δεν είναι μαζί μας είναι εχθρός μας» κλπ.) και με τον πόλεμο («προληπτικοί πόλεμοι», «απειλή χρήσης πυρηνικών όπλων» κλπ.) και από την άλλη με τη δημιουργία μιας εικονικής οικονομίας που θα στηρίζονταν πάνω σε πλασματικά κεφάλαια (δηλαδή στη λεηλασία όλου του κόσμου) και όχι στην παραγωγική οικονομία, όχι μόνο θα αποτύχει αλλά θα αφήσει πίσω της ερείπια, αποτέλεσμα των οποίων είναι η νέα επιδείνωση της κρίσης από το καλοκαίρι του 2007.

Κανένας δεν γνωρίζει πόσα είναι ακριβώς αυτά τα πλασματικά κεφάλαια. Υπολογίζεται ότι μόνον τα χρηματιστηριακά παράγωγα ξεπερνούν τα 600 τρις δολ., δηλαδή 10 έως 11 φορές το παγκόσμιο ΑΕΠ. Κανένας δεν γνωρίζει πόσο είναι το πα-

γκόσμιο χρέος. Μόνο το χρέος των ΗΠΑ (δημόσιο και ιδιωτικό μαζί) είναι περίπου 400% του ΑΕΠ τους, δηλαδή όσο περίπου το παγκόσμιο ΑΕΠ. Εδώ που έχουν φτάσει τα πράγματα, είναι αδύνατον να ελεγχθούν και να παραχθούν/αποπληρωθούν από την οικονομία τόσα χρέη ή να «τιθασειυτούν» τόσα πλασματικά κεφάλαια, φούσκες κλπ. ή ακόμη και τα διάφορα hedge funds. Σε κάθε μακρύ κύμα κάμψης η καπιταλιστική οικονομία εμφανίζει ελλείμματα και χρέη, μόνο που αυτή τη φορά ξεπέρασε κάθε προηγούμενο ποσοτικά και ποιοτικά. Ιστορικά η αποπληρωμή των χρεών γίνεται με δυο τρόπους: **είτε με τον πόλεμο είτε με την επανάσταση**. Έτσι έγινε και με τα δυο προηγούμενα μακρά κύματα κάμψης και τα χρέη που είχαν συσσωρευτεί.

Πολλοί, ανάμεσά τους και αρκετοί μαρξιστές, το 2001-2003 θα ξεγελαστούν από μια μικρή ανάκαμψη της οικονομίας, από μια αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και ακόμη από μια μικρή βελτίωση του ποσοστού κέρδους εκείνη την περίοδο και θα μιλήσουν ακόμη και για ένα νέο μακρύ κύμα ανάπτυξης. Το λάθος τους ήταν ότι δεν είδαν ότι αυτά τα ισχνά αποτελέσματα δεν βασίζονταν σε πραγματικούς οικονομικούς όρους, αλλά σε πλασματικούς, σε όρους φούσκας και μετάθεσης της κρίσης, δηλαδή σε μια τρομακτική επέκταση της πίστης και των πλασματικών κεφαλαίων (τεχνητή ζήτηση). Η κερδοφορία, ακόμη και η βελτίωση του ποσοστού κέρδους βασίστηκαν και βασίζονται όλο και περισσότερο στις μειώσεις μισθών, στην απαλλοτρίωση δικαιωμάτων, στις απολύσεις, στις φοροαλλαγές και εισφοροαπαλλαγές, στις κρατικές επιχορηγήσεις αλλά και στις μη παραγωγικές δραστηριότητες (χρηματιστηριακές εργασίες) κλπ. Όμως, όλες αυτές οι «τεχνικές» λειτουργούν μόνο προσωρινά και δεν έχουν καμιά προοπτική μιας πραγματικής ανάκαμψης των οικονομιών. Εκτός από αυτό, είναι λάθος να βλέπουμε το ποσοστό του κέρδους σαν το μόνο δείκτη κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος και ακόμη μεγαλύτερο λάθος είναι να βλέπουμε την βελτίωσή του ή την άνοδό του σαν το μοναδικό και αποκλειστικό δείκτη της ανάκαμψης και ακόμη περισσότερο διεξόδου από την κρίση. Μια ανάκαμψη -και πολύ περισσότερο μια διέξοδος από την κρίση (ένα νέο μακρύ κύμα ανάπτυξης)- χρειάζεται πολύ περισσότερα πράγματα, ανάμεσα στα οποία την πλήρη αλλαγή του πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργούσε ο καπιταλισμός την προηγούμενη περίοδο - γεωπολιτικό, γεωοικονομικό, κοινωνικές, πολιτικές και εργασιακές σχέσεις, δομή και οργάνωση του κράτους, δομή και οργάνωση της εργασίας κλπ.

Η κρίση που άρχισε από το χρηματοπιστωτικό σύστημα -όπως ήταν φυσικό και όπως συμβαίνει πάντοτε στο σύγχρονο καπιταλισμό- θα αγκαλιάσει γρήγορα τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας για να εξελιχθεί σήμερα σε κρίση ελλειμμάτων και χρέους συνολικά της οικονομίας με κορυφή του παρόντος τα δημόσια ελλείμματα και χρέη. Η δημοσιονομική κρίση, για την οποία φωνάζουν οι αστοί και οι νεοφιλελεύθεροι υπηρέτες τους, είναι μέρος της κρίσης του καπιταλιστικού

συστήματος, δηλαδή της ιδιωτικής οικονομίας, της αγοράς και της γιγαντιαίας προσπάθειας των κρατών να σώσουν τον ιδιωτικό τομέα και το σύστημα. Μόνο για την τελευταία κρίση τα κράτη δαπάνησαν σε κάθε είδους ενισχύσεις προς επιχειρήσεις και τράπεζες ίσως και πάνω από 15 τρις ευρώ (μόνο οι ΗΠΑ διέθεσαν 8,5 τρις δολ.)! Τώρα οι καπιταλιστές για να σώσουν το σύστημα, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και κυρίως τις τράπεζες -που είναι σχεδόν όλες χρεοκοπημένες- χρειάζονται απείρως περισσότερα, τα οποία για να βρουν ληστεύουν μισθούς, συντάξεις, εισοδήματα, συστήματα υγείας, παιδείας και κοινωνικής ασφάλισης, τον προηγούμενο συσσωρευμένο πλούτο (δημόσιο και ιδιωτικό), δηλαδή **απαλλοτριώνουν** ό,τι βρουν μπροστά τους. Προς αποφυγή κάθε παρεξήγησης και σκόπιμης παραπλάνησης που προκαλούν οι αστοί και πολλές φορές οι ρεφορμιστές, **ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν είναι αιτία της κρίσης, αλλά είναι αποτέλεσμα και συνέπεια της κρίσης του καπιταλισμού.** Οφείλεται στο γεγονός από τη μια μεριά, ότι τα κεφάλαια δεν βρίσκουν διέξοδο στην οικονομία, στην ανάπτυξη και διαρρέουν από τη σφαίρα της παραγωγικής/πραγματικής οικονομίας στη χρηματοπιστωτική σφαίρα, και από την άλλη στην αυξανόμενη ιδιωτικοποίηση του χρήματος. Με αυτό τον τρόπο βρίσκουν εκεί απόδοση που δεν θα έβρισκαν στην πραγματική οικονομία, βγάζουν κέρδος όχι μόνο αποσπώμενα τελείως από την παραγωγή και τους όποιους «κινδύνους» αυτή συνεπάγεται, αλλά και λειτουργώντας κυριολεκτικά παρασιτικά και σε βάρος της. Έτσι, αν και αυτός ο τομέας είναι αποτέλεσμα της κρίσης (και όχι αιτία), από τη στιγμή που έχει γιγαντωθεί τόσο πολύ κυριαρχεί πάνω στην καπιταλιστική οικονομία της παρακμής με αποτέλεσμα να γίνεται αιτία -και μάλιστα πολύ σοβαρή- της κρίσης. Γιατί υπαγορεύει τις επιλογές πάνω στην παραγωγική οικονομία, πάνω στην κοινωνία, πάνω στη ζωή των ανθρώπων. Πρόκειται για μια βαθιά νοσηρή κατάσταση, για παράσιτο που γιγαντώνεται τρώγοντας το εσωτερικό της οικονομίας (απομυζά τεράστιες ποσότητες υπεραξίας) και καταστρέφοντάς την.

Η προσπάθεια των καπιταλιστών να αντιμετωπίσουν την κρίση (μακρύ κύμα ύφεσης) **δε συσώρευσε μόνο βουνά από ελλείμματα και χρέη, αλλά εξάντλησε και τα αποθέματα και κυρίως τους μηχανισμούς αντίστασης του καπιταλιστικού συστήματος** με αποτελέσματα τις όλο και πιο βάρβαρες επιθέσεις στις κοινωνικές και πολιτικές κατακτήσεις των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας, τα όλο και πιο συχνά μίνι κραχ, τις χρεοκοπίες τραπεζών και τώρα τις χρεοκοπίες κρατών και την άμεση απειλή μιας παγκόσμιας κατάρρευσης. Όλα τα μέσα και οι «τεχνικές», που ακολούθησαν τα τελευταία χρόνια ή και ακολουθούν οι καπιταλιστικές κυβερνήσεις (χαμηλά ή σχεδόν μηδενικά επιτόκια, χαμηλή ή σχεδόν μηδενική φορολόγηση του κεφαλαίου, η πρόσφατη ποσοτική χαλάρωση δηλ. το τυπωμένο χρήμα/δολάριο, το ίδιο ετοιμάζεται να κάνει και η ΕΕ ουσιαστικά με το περίφημο ευρωμόλογο κλπ.), όχι μόνο έχουν αποτύχει αλλά έκαναν την κρίση οξύτερη και λιγότερο διαχειρίσιμη. Τα μίνι κραχ, οι χρεοκοπίες τρα-

πεζών και όχι μόνο, από τις αρχές της δεκαετίας του '00 συμβαίνουν όλο και πιο συχνά στα ιμπεριαλιστικά κέντρα (ΗΠΑ, ΕΕ) και την Ιαπωνία, σε αντίθεση με τις δυο προηγούμενες δεκαετίες του '80 και '90 που χτυπούσαν την περιφέρεια (Ασία, Λ. Αμερική, Ρωσία κλπ.), πράγμα που δε στερείται σημασίας και φυσικά δεν είναι τυχαίο.

4. Όλες οι βασικές στρατηγικές επιλογές των ιμπεριαλιστών (Νεοφιλελευθερισμός, Παγκοσμιοποίηση, Νέα Τάξη-πόλεμος) με τις οποίες προσπάθησαν να ανακάμψουν οικονομικά, να ελέγξουν την παγκόσμια οικονομία, να υπερεκμεταλλεύσουν τον Τρίτο Κόσμο επιβάλλοντας μια χειρότερης μορφής αποικιοκρατία και νεοαποικιοκρατία (το βαρέλι το πετρέλαιο είχε φτάσει να έχει λιγότερο από 10 δολ., το ίδιο εξευτελιστικές ήταν και οι τιμές όλων των άλλων βασικών πρώτων υλών), βρίσκονται σε κρίση ή έχουν αποτύχει πλήρως.

- Ο Νεοφιλελευθερισμός, έκφραση ουσιαστικά της κρίσης και της παρακμής του καπιταλισμού και της αγοράς, αλλά και του ευνοϊκού συσχετισμού των ταξικών δυνάμεων υπέρ της αστικής τάξης και του διεθνούς ιμπεριαλισμού, έχει αποτύχει παταγωδώς σε ότι υποσχέθηκε: στον περιορισμό των ελλειμμάτων και των χρεών, στην ανάκαμψη της οικονομίας, στην αύξηση της ευημερίας των πολιτών, στον περιορισμό του σπάταλου και διεφθαρμένου κράτους κλπ. Μετά 30-35 χρόνια εφαρμογής του, έχει καταστρέψει την παγκόσμια οικονομία αφήνοντας πραγματικά ερείπια παντού και ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές του πλανήτη έχει καταστρέψει τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα των εργαζομένων, έχει συσσωρεύσει βουνά από χρέη και ελλείμματα, το κράτος έχει γίνει πολύ πιο αυταρχικό, σπάταλο, διεφθαρμένο και εισπρακτικό, οι θεότητες του ο «επιχειρηματίας» και η «αγορά» έχουν αποδειχθεί, ο πρώτος ένα παράσιτο που τρέφεται από το κράτος και το ξεπούλημα της δημόσιας και συλλογικής περιουσίας και η δεύτερη μεγάλη ψευδαίσθηση.

Ωστόσο, η εξόφθαλμη αποτυχία του Νεοφιλελευθερισμού και η εντονότατη αμφισβήτησή του όχι μόνο από τους εργαζόμενους αλλά και από μικροαστικά κομμάτια ή και τμήματα της μεσαίας αστικής τάξης, δε σημαίνει ότι έχουμε την εγκατάλειψή του από τη σύγχρονη αστική τάξη. Μάλλον, ισχύει το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή εφαρμόζονται όλο και πιο ακραίες νεοφιλελεύθερες πολιτικές που έχουν στο κέντρο τους την πλήρη απαξίωση της εργατικής δύναμης και ουσιαστικά την δουλοποίησή της. Εκτός από αυτό, έχουμε τη χρησιμοποίηση του κράτους σαν αποκλειστικό όργανο αυτής της πολιτικής, σαν το όργανο μέσω του οποίου γίνεται μια πρωτοφανής αναδιανομή (πρόκειται κυριολεκτικά για απαλλοτρίωση) υπέρ της αστικής τάξης του συσσωρευμένου και παραγόμενου πλούτου, της δημόσιας, συλλογικής και ατομικής περιουσίας, και ακόμη τη διάλυση των συστημάτων υγεί-

ας, παιδείας και κοινωνικών ασφαλίσεων, την «εθνικοποίηση» των χρεών/ζημιών, τη συρρίκνωση των δημοκρατικών, πολιτικών, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών, τη στήριξη/εγκαθίδρυση καθεστώτων κοινοβουλευτικού -προς το παρόν-Βοναπαρτισμού, τον συνεχή εξευτελισμό των ηθικών, πνευματικών, πολιτιστικών αξιών, της ατομικής, συλλογικής ή ακόμη εθνικής αξιοπρέπειας.

Αυτή η «ακαμψία» και επιμονή στον Νεοφιλελευθερισμό, παρά την αυξανόμενη αμφισβήτησή του από τις εργαζόμενες μάζες, δεν οφείλεται μόνο στο γεγονός ότι **είναι ένα ερωτηματικό κατά πόσο είναι δυνατή** με τη σημερινή κατάσταση των οικονομιών (βουνά από χρέη, ελλείμματα κλπ.), η υιοθέτηση πολιτικών κεινσιανισμού. Οφείλεται, μάλλον, στη συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας, στη διόγκωση του χρηματοπιστωτικού τομέα, ιδίως στις ιμπεριαλιστικές χώρες, που και τα δυο έχουν σαν αποτέλεσμα σημαντικές αλλαγές στο εσωτερικό της αστικής τάξης και των μικροαστικών στρωμάτων προς όφελος κομματιών που δεν σχετίζονται με την παραγωγή (που είναι κυρίως μια οικονομικό-πολιτική ελίτ), που δεν ενδιαφέρονται για τη σχέση κατανάλωσης-μισθών, που έχουν όχι μόνο αυτονομηθεί από την παραγωγή αλλά και παρασιτούν σε βάρος της, που έχουν αντικαταστήσει την έννοια του καπιταλιστικού κέρδους με την πρόσοδο και έχουν ταυτίσει την έννοια της μισθωτής εργασίας με την έννοια της εργασίας του δουλολάροικου και σταδιακά προχωρούν στην πρακτική εφαρμογή της. Αυτές οι μερίδες της αστικής τάξης έχουν σχεδόν **υπό την απόλυτη καθοδήγηση, αν όχι και υποταγή τους**, τις αστικές πολιτικές δυνάμεις, στις οποίες συχνά συμπεριφέρονται με περιφρόνηση, καθιστώντας τους υπευθύνες ακόμη και για την κρίση! Ακριβώς αυτές τις τάξεις (χρηματοπιστωτικός τομέας, παρασιτικό κεφάλαιο, αντίστοιχες μερίδες της αστικής τάξης κλπ.) εξυπηρετούν οι νεοφιλελεύθερες «μεταρρυθμίσεις» και τα δόγματα περί «αυτορύθμισης της αγοράς» στο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, και στο πολιτικό επίπεδο την αντιδραστική μετάλλαξη του αστικού κοινοβουλευτικού συστήματος, όπου η πειθάρχηση στο καθεστώς θα **απαιτεί όλο και λιγότερη πειθώ και όλο και περισσότερη βία**.

- Η Παγκοσμιοποίηση είναι σήμερα σχεδόν μια ξεχασμένη υπόθεση, βρίσκεται σε τρομακτική κρίση και πάει να μετατραπεί στο αντίθετό της, μια που τα σημάδια του προστατευτισμού είναι αρκετά και ορατά, και μάλιστα με πρωταγωνιστές τους ίδιους τους ιμπεριαλιστές, τους χθεςινούς πολέμιούς του. Ο ΠΟΕ (1992), που ιδρύθηκε ακριβώς για την προώθηση του Νεοφιλελευθερισμού και της Παγκοσμιοποίησης, σήμερα ουσιαστικά δεν υπάρχει, γιατί οι ίδιοι οι ιμπεριαλιστές, εμπνευστές και ιδρυτές του, δεν συμφωνούν με τις αρχές του, που οι ίδιοι θέσπισαν (απελευθέρωση των αγορών, των κεφαλαίων, της εργασίας, κατάργηση των τελωνιακών και δασμολογικών φραγμών), και αντίθετα ζητούν προστασία των προϊόντων τους, όλων των προϊόντων τους, ακόμη και των βιομηχανικών υψηλής τεχνολογίας! Οι

τεράστιες ενισχύσεις με «ζεστό» χρήμα στις βιομηχανίες και στις τράπεζές τους, είναι καθαρή πολιτική προστατευτισμού, όπως και το «τυπωμένο χρήμα», στο οποίο καταφεύγουν όλο και περισσότερο οι ΗΠΑ.

Σε γενικές γραμμές, η Παγκοσμιοποίηση εξελίχθηκε σταδιακά σε μπουρρανοποίηση για τους εμπνευστές της ιμπεριαλιστές (ΗΠΑ, ΕΕ, Ιαπωνία κλπ.) και σ' ένα διαρκές αδυνάτισμα των οικονομιών τους προς όφελος των λεγόμενων αναδυόμενων χωρών (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, Ρωσία κλπ.). Όπως ήταν φυσικό το αδυνάτισμα των οικονομιών τους -όχι μόνο η κρίση-έναντι των αναδυόμενων χωρών, υπέσκαψε την άλλοτε αναμφισβήτητη οικονομική και πολιτική ή ακόμη και στρατιωτική υπεροχή/κυριαρχία, με μια σχετική εξαίρεση των ΗΠΑ, κυρίως όσον αφορά τον στρατιωτικό τομέα και δευτερευόντως τον πολιτικό. Το αδυνάτισμα της οικονομικής και πολιτικής κυριαρχίας των ΗΠΑ, η κρίση και η όξυνση των παγκόσμιων ανταγωνισμών προκάλεσαν και το αδυνάτισμα του δολαρίου και του όποιου παγκόσμιου ρόλου του στη διεθνή αγορά είχε απομείνει μετά την κατάρρευση του Μπρέτον Γουντς (1971) και την προσωρινή, όπως αποδείχτηκε, ανάκαμψη που γνώρισε μετά τις διεθνείς εξελίξεις της δεκαετίας του '90. Η αμφισβήτηση ή και κατάργηση αυτού του ρόλου έχει θεθεί στη ημερήσια διάταξη. Ωστόσο, ο ρόλος του δολαρίου στην παγκόσμια αγορά δεν σχετίζεται μόνο με την οικονομική και πολιτική δύναμη των ΗΠΑ, σχετίζεται κυρίως με το ρόλο τους σαν ηγέτιδα δύναμη του ιμπεριαλισμού και παγκόσμιου χωροφύλακα. Αυτή τη στιγμή και στο άμεσο μέλλον αυτοί οι συγκεκριμένοι ρόλοι των ΗΠΑ δεν αμφισβητούνται παρά μόνο μερικά και περιορισμένα, χωρίς, ωστόσο, αυτό να σημαίνει ότι θα σταματήσουν οι προσπάθειες για τον παραμερισμό μερικά ή συνολικά του δολαρίου.

Η κρίση της Παγκοσμιοποίησης, η όλο και πιο δυναμική είσοδος στην παγκόσμια αγορά των αναδυόμενων χωρών και η εμφάνιση προστατευτικών πολιτικών, έχουν προκαλέσει μια παγκόσμια νομισματική ανισορροπία και ένα «πόλεμο νομισμάτων». Τίποτα δε δείχνει ότι αυτός ο «πόλεμος» μπορεί να διευθετηθεί με συζητήσεις και διαπραγματεύσεις, μάλλον το αντίθετο είναι πιο πιθανό. Γιατί όλα τα κράτη, και ειδικά τα ανεπτυγμένα, χρειάζονται πιο «αδύναμο» νόμισμα, και σε κάθε περίπτωση πιο «φτηνό» νόμισμα, έναντι όλων των αντιπάλων τους για να μπορέσουν να ενισχύσουν τις εξαγωγές τους και να κερδίσουν μερίδια της αγοράς. Ειδικά στη σημερινή συγκυρία της κρίσης, αυτό μπορεί να γίνει αποκλειστικά σε βάρος άλλων. Είναι προφανές ότι ο «πόλεμος νομισμάτων» θα συνεχιστεί και θα ενταθεί, αλλά επειδή σ' αυτόν τον πόλεμο μάλλον δεν μπορεί να υπάρξει νικητής, ο κίνδυνος μετατροπής αυτού του πολέμου σε «οικονομικό εθνικισμό/πόλεμο» και σε «πολιτικό εθνικισμό/πόλεμο» είναι ορατός.

- Η Νέα Τάξη και ο Πόλεμος, δηλαδή η πολιτική με την οποία θα επέβαλαν οι ιμπεριαλιστές με τη βία τα συμφέροντά τους, τις στρατηγικές επιλογές τους και τη «μοναδική σκέψη» βρίσκεται σε κρίση και αδιέξοδο. Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι

στην περίοδο που έρχεται θα έχουμε λιγότερες ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις ή πολέμους, κάτι τέτοιο είναι τελείως ουτοπικό όσο υπάρχει ο ιμπεριαλισμός ως παγκόσμιο σύστημα, και ιδιαίτερα στη περίοδο της κρίσης και της παρακμής του. Αυτή την περίοδο, πάντως, φαίνεται να έχει μειωθεί κάπως η επιθετικότητα που παρουσίαζαν οι ιμπεριαλιστές και ιδιαίτερα οι Αμερικάνοι κατά τις δεκαετίες του '90 και του '00, αλλά αυτό είναι μονάχα προσωρινό. Απόδειξη αυτού είναι το γεγονός ότι οι στρατιωτικές δαπάνες, παρά την οικονομική κρίση, συνεχίζουν να αυξάνονται. Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου SIPRI της Στοκχόλμης, οι παγκόσμιες δαπάνες αυτού του χαρακτήρα έφθασαν το 2010 τα 1,6 τρις δολάρια, σημειώνοντας αύξηση κατά 1,3% σε πραγματικές τιμές σε σχέση με το 2009. Αξίζει, επίσης να σημειωθεί ότι η αύξηση των στρατιωτικών δαπανών το 2010 οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στις ΗΠΑ, οι οποίες βρίσκονται σταθερά στην πρώτη θέση και φτάνουν σχεδόν το 45% του παγκόσμιου συνόλου! Πολλοί υποστηρίζουν βέβαια ότι ο ετήσιος αμυντικός προϋπολογισμός τους φτάνει το 1,1 τρις δολάρια, σχεδόν το 70% του ομοσπονδιακού ελλείμματος, που αντιστοιχεί σε πάνω από το 50% των στρατιωτικών δαπανών όλων των υπόλοιπων χωρών του πλανήτη. Μεγάλη αύξηση σημειώνουν οι στρατιωτικές δαπάνες της Κίνας (δεύτερη στο κόσμο) και επίσης της Ινδίας, της Βραζιλίας και τα τελευταία χρόνια και της Ρωσίας.

Ακόμη στο πιο σημαντικό σημείο της πολιτικής της Νέας Τάξης, στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, τα αποτελέσματα είναι μάλλον βλαπτικά για τα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού, και ιδιαίτερα του αμερικάνικου, και λίγο απέχουν από το να εξελιχθούν σε ήττα στρατηγικής σημασίας, ίσως μεγαλύτερη ακόμη και από την ήττα στον πόλεμο του Βιετνάμ, λαμβανομένης υπόψη της συγκυρίας. Όλα δείχνουν ότι ο πόλεμος στο Ιράκ για να αρπάξουν την «καρδιά» των πετρελαίων και ο πόλεμος στο Αφγανιστάν για να αρπάξουν ίσως την στρατηγικότερη περιοχή του κόσμου, όχι μόνο πλησιάζουν σ' ένα τέλος, όχι τόσο ευνοϊκό γι' αυτούς ή τουλάχιστον πολύ πιο κάτω από τα αρχικά σχέδιά τους. Επιπλέον, εξάπλωσαν ακόμη περισσότερο το γεωπολιτικό χάος (αποσταθεροποίηση του Πακιστάν και μερικών από τις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες κλπ.), αδυνάτισαν και υπερχρέωσαν ακόμη περισσότερο τις οικονομίες τους. Αυτή η αποτυχία τους και γενικά το βάλτωμά τους θα κάνει ανέφικτη την επίθεση ενάντια στο Ιράν, που ήταν και θα παραμένει μια βασική επιδίωξη τους, και θα δώσει στην Τουρκία τη δυνατότητα μεγαλύτερων ελιγμών και διαφοροποιήσεων σε σχέση με την πολιτική τους. Μια τέτοια σημαντική διαφοροποίηση της Τουρκίας, αρκετά κρίσιμη και στρατηγικής σημασίας, είναι και η αλλαγή προς το χειρότερο των σχέσεών της με το Ισραήλ.

Τα επαναστατικά γεγονότα στη Β. Αφρική και Μ. Ανατολή, και ιδιαίτερα στην Αίγυπτο, αποτελούν ένα σοβαρότατο χτύπημα στη Νέα τάξη και ακόμη στο status quo της περιοχής, που είχε εγκατασταθεί πριν από 40 χρόνια και εδραιώθηκε ακόμη περισσότερο προς όφελος των ιμπεριαλιστών μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ.

Ακόμη, αυτές οι επαναστατικές εξελίξεις, αδυνατίζουν -αν δεν απειλούν- τα συντηρητικά καθεστώτα, στηρίγματα του ιμπεριαλισμού και του Ισραήλ, και επιπλέον η δυναμική τους μπορεί να αλλάξει τις γεωπολιτικές και ταξικές ισορροπίες στη Β. Αφρική και τη Μ. Ανατολή, στην Αφρική και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Άλλωστε, ο περιορισμός και αν είναι δυνατόν το σταμάτημα όλων αυτών των εξελίξεων είναι μερικοί από τους σημαντικότερους λόγους της επέμβασης των ιμπεριαλιστών στη Λιβύη, όπως βέβαια και ο έλεγχος της ίδιας της Λιβύης και των πλούσιων και εξαιρετικής ποιότητας κοιτασμάτων πετρελαίου που διαθέτει στο έδαφός της.

Όμως, η ιμπεριαλιστική επέμβαση στη Λιβύη έδειξε και τους βαθύτατους ενδο-ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, αλλά και τους ανταγωνισμούς -που αποκτούν όλο και πιο «θερμό» χαρακτήρα- μεταξύ των ιμπεριαλιστών και των χωρών BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα), και κυρίως με την Κίνα. Αυτές οι αντιθέσεις, η κρίση τους όπως και τα πολλά προβλήματα που έχουν οι ιμπεριαλιστές, και ιδιαίτερα ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός στην περιοχή συνετέλεσαν ώστε η επέμβαση αυτή να έχει αρκετά παρατεταμένο (και εν μέρει προσεκτικό) χαρακτήρα. Η αναμενόμενη επικράτησή τους και η απομάκρυνση του Καντάφι δεν «κλείνει» αυτόματα το πρόβλημα Λιβύη και τα νέα τεράστια ζητήματα (σταθεροποίηση νέας εξουσίας, μοίρασμα των πλουτοπαραγωγικών πόρων της χώρας κλπ.) που δημιούργησε η επέμβασή τους. Όχι γιατί δεν μπορεί να βρεθεί ένας νέος Καρζάι, αλλά γιατί τέτοιες «λύσεις» στη σημερινή εποχή δεν έχουν ούτε προσωρινή αξία. Ο ρόλος των αναδύομένων δυνάμεων στην αφρικανική ήπειρο, και ιδιαίτερα της Κίνας και Ινδίας, μεγαλώνει διαρκώς και είναι ένας νέος παράγοντας, που προστίθεται στους παλιούς ανταγωνισμούς των ιμπεριαλιστών, και κυρίως μεταξύ ΗΠΑ και των παλιών αποικιοκρατικών δυνάμεων. Για αυτούς τους λόγους ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός προχώρησε στην ίδρυση στρατιωτικής διοίκησης (African Command, σχεδιάζον να έχει έδρα στη Λιβύη), δίνοντας μια άλλη διάσταση στους ανταγωνισμούς και στις συγκρούσεις συμφερόντων. Γιατί αυτοί οι ανταγωνισμοί και τα γεωπολιτικά παιχνίδια καταλήγουν πάντα σε στρατιωτικές επεμβάσεις και πολέμους, και αυτό το γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα οι ιμπεριαλιστές.

Χρειάζεται να σημειώσουμε ακόμη ότι η επέμβαση στη Λιβύη βάζει σε εφαρμογή το νέο Δόγμα του NATO (επιβεβαιώθηκε πρόσφατα, το 2011 στη Σύνοδο της Λισαβόνας, ονομάζεται «ευθύνη της προστασίας, Right to protect»), σύμφωνα με το οποίο μπορεί να επεμβαίνει οπουδήποτε, εκτός των άλλων και σε περιπτώσεις κοινωνικών αναταραχών, εξεγέρσεων, επαναστάσεων κλπ. Ίσως βέβαια αυτός ο «νεοφιλελεύθερος φασιστικός παρεμβατισμός» να έρχεται σε μια εποχή όπου οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές δυνατότητες των ιμπεριαλιστών μπορεί να είναι περιορισμένες, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δεν προετοιμάζονται για επεμβάσεις και πολέμους, για μια νέα επιθετική στρατιωτική πολιτική κλπ.

Από μια άλλη άποψη, η επέμβαση στη Λιβύη, με τον παρόντα συσχετισμών

δυνάμεων μεταξύ ιμπεριαλιστών και αναδυόμενων δυνάμεων, μπορεί να αποδειχτεί μια από τις τελευταίες ή να είναι το προοίμιο πιο γενικευμένων συγκρούσεων.

Στην Α. Αμερική, όλες οι προσπάθειες των ιμπεριαλιστών μέχρι τώρα, και ιδιαίτερα των αμερικάνων, να ανακτήσουν την αλλοτινή επιρροή και έλεγχο τους έχουν αποτύχει και τα πιστά όργανα στην πολιτική τους δεν καλύπτουν ούτε τα δάχτυλα του ενός χεριού. Ακόμη, στη περιοχή αυτή συνεχίζονται οι σημαντικές πολιτικές και επαναστατικές εξελίξεις, με τη Βενεζουέλα, τη Βολιβία και το Εκουαδόρ να βρίσκονται πάντοτε στην πρωτοπορία αυτών των εξελίξεων. Ωστόσο, υπάρχει και μια αρνητική εξέλιξη, που στο μέλλον μπορεί να αποδειχτεί πολύ σημαντική. Πρόκειται για την περίπτωση της Κούβας, που όλα δείχνουν ότι βαδίζει στο δρόμο της παλινόρθωσης του καπιταλισμού. Η κουβανέζικη επανάσταση, παρά το γραφειοκρατικό εκφυλισμό της, ασκούσε μεγάλη επιρροή στα επαναστατικά κινήματα και στην επαναστατική πρωτοπορία της Α. Αμερικής και όχι μόνο.

5. Η κρίση της παγκόσμιας αστικής εξουσίας επιδεινώνεται χρόνο με το χρόνο και συμβαδίζει με την κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός, λόγω κυρίως της οικονομικής του αδυναμίας και ως ένα βαθμό και της πολιτικής του, δεν μπόρεσε -αν και το επιχείρησε με όλα τα μέσα- να επιβάλει, όπως έκανε άλλοτε, τις «συνολικές» λύσεις που απαιτούνται για τη «λύση» της κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος. Την ίδια κατάληξη έχει και η προσπάθεια που γίνεται από όλους τους ιμπεριαλιστές μαζί, G7, G8, όπως και από τους G20, δηλαδή ένα σύνολο πάνω από 20 χωρών, που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 80% της παγκόσμιας οικονομίας. Ο λόγος είναι ότι δεν μπορούν να συμφωνήσουν σε τίποτα, πέρα από γενικόλογες αποφάσεις που όμως είτε δεν εφαρμόζονται από κανέναν, είτε εφαρμόζει όποιες θέλει ο καθένας σύμφωνα με τα εθνικά του συμφέροντα. Πχ. στην προπέρσινη Σύνοδο είχαν αποφασίσει να διαθέσουν το 2% του παγκόσμιου ΑΕΠ για να τονώσουν τη ζήτηση και για βοήθεια προς στις φτωχές περιοχές του πλανήτη, πέρσι στη Σύνοδο του Τορόντο στις 26-27 Ιουνίου αποφάσισαν το αντίθετο, την λήψη μέτρων περιορισμού των ελλειμμάτων και «δεσμεύτηκαν» να τα περιορίσουν στο μισό μέχρι το 2013 (αν αυτό συμβεί θα πρόκειται για την μεγαλύτερη περικοπή δαπανών μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο). Φέτος (2011) η Σύνοδος του Ιουνίου στο Παρίσι πέρασε εντελώς απαρατήρητη γιατί οι G7 δεν κατέληξαν πουθενά, και μάλλον το ίδιο θα συμβεί και με τους G20 τον προσεχή Νοέμβριο. Όσο για την προπέρσινη απόφαση για βοήθεια προς τις φτωχές χώρες, απλά την «ξέχασαν».

Τέλος, όσο αναπτύσσονται οικονομικά οι BRIC, και κυρίως η Κίνα, τόσο θα αυξάνεται ο ανταγωνισμός με τις παλιές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, κυρίως με τις ΗΠΑ, και θα οξύνεται η κρίση της παγκόσμιας αστικής εξουσίας. Σύμφωνα μ' έναν υπολογισμό του ΔΝΤ, το μερίδιο των ΗΠΑ στη παγκόσμια παραγωγή θα υποχωρή-

σει το 2016 στο 17,7% (και θα συνεχίσει να έχει πτωτική πορεία), που είναι το χαμηλότερο ποσοστό της μεταπολεμικής ιστορίας τους, ενώ το μερίδιο της Κίνας θα ξεπεράσει των ΗΠΑ και θα φτάσει το 18% με σαφή αυξητική πορεία. Όλα αυτά υπό την προϋπόθεση ότι οι συναλλαγματικές ισοτιμίες θα παραμείνουν στα τρέχοντα επίπεδα ή ακόμη δε θα έχουμε άλλα σημαντικά γεγονότα που θα ταράζουν τις σημερινές ισορροπίες, καθώς ενδεχόμενη αλλαγή τους μπορεί να αλλάξει το σκηνικό. Τα παραπάνω εξηγούν, άλλωστε, και τη μανία με την οποία η Ουάσινγκτον επιτίθεται πάνω από ένα χρόνο τώρα στην Κίνα για τη συναλλαγματική της πολιτική αλλά και την αντεπίθεση της Κίνας και των χωρών BRIC, που το τελευταίο διάστημα ανταποδίδουν τα αμερικανικά βέλη και αφήνουν αιχμές για το νομισματικό «πόλεμο» των ΗΠΑ. Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε και τη ραγδαία ανάπτυξη της Ινδίας, που σε λιγότερο από 10 χρόνια θα έχει ξεπεράσει Ιταλία, Γαλλία και Μ. Βρετανία και θα βρεθεί στην 5^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης.

Ακόμη, να σημειώσουμε ότι στην Κίνα -όπως και στις άλλες αναδυόμενες οικονομίες- έχουμε έντονες πληθωριστικές πιέσεις και δημιουργία πολλών κερδοσκοπικών «φουσκών», κυρίως της φούσκας των ακινήτων. Ο κεντρικός ρόλος της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία, την φέρνει όλο και πιο πολύ αντιμέτωπη με όλες τις αντιφάσεις και τα προβλήματα της κρίσης του παγκόσμιου καπιταλισμού.

6. Όμως δεν είναι μονάχα η κρίση του καπιταλιστικού συστήματος, που είναι μια θανάσιμη απειλή για την ανθρωπότητα. Για πρώτη φορά στην ιστορία έχουμε ταυτόχρονα και μια τεράστια οικολογική κρίση, και ακόμη μια διατροφική κρίση, που από καιρό σε καιρό και όλο και πιο συχνά παίρνει απειλητικές διαστάσεις για τεράστιες πληθυσμιακές μάζες, κυρίως των χωρών του τρίτου κόσμου.

Η αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών και οικονομικών πόρων, το διαρκές κυνήγι του κέρδους έχουν καταστρέψει το περιβάλλον σε βαθμό εξαιρετικά επικίνδυνο για την επιβίωση της ανθρωπότητας. Η μόλυνση και οι κλιματικές αλλαγές είναι οι βασικές αιτίες για τα ακραία καιρικά φαινόμενα, που ξεσπούν όλο και πιο συχνά σε όλο τον πλανήτη, προκαλώντας χιλιάδες θύματα και τεράστιες καταστροφές στην παραγωγή.

Η ακρίβεια, η ανεργία και η υποαπασχόληση, η καταστροφή των παραδοσιακών καλλιεργειών, η κερδοσκοπία, η επιβολή από τα μεγάλα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα και τις πολυεθνικές εταιρίες μονοκαλλιεργειών ή καλλιεργειών αποκλειστικά προς εξαγωγή, μαζί με τις οικολογικές καταστροφές έχουν επιτείνει το πρόβλημα του επισιτισμού εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων σε μια σειρά από χώρες του Τρίτου Κόσμου και όχι μόνο.

Αυτά τα τραγικά αδιέξοδα για την ανθρωπότητα, που έχει δημιουργήσει ο Καπιταλισμός, επιδεινώνονται από τον τεράστιο κίνδυνο που αποτελεί η χρήση της πυρηνικής ενέργειας, όπως έδειξε και το τελευταίο μεγάλο πυρηνικό «ατύχημα»

στη Φουκοσίμα της Ιαπωνίας και φυσικά η εξάπλωση και η εξέλιξη των όπλων μαζικής καταστροφής και ιδιαίτερα των πυρηνικών οπλικών συστημάτων.

Β) Εργατικό και επαναστατικό κίνημα

7. Χωρίς αμφιβολία τα επαναστατικά γεγονότα που βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη στη Β. Αφρική και την Μ. Ανατολή σφραγίζουν την περίοδο και ασφαλώς μαζί με τις επαναστατικές εξελίξεις της Λ. Αμερικής της περασμένης δεκαετίας, είναι τα πιο σημαντικά γεγονότα, μετά τις δυσμενείς εξελίξεις για το εργατικό και επαναστατικό κίνημα του 1989-90. Ακόμη δημιουργούν **νέους ταξικούς συσχετισμούς υπέρ των πληβειακών και προλεταριακών μαζών** σ' αυτή τη τεράστια περιοχή και ευρύτερα, μια περιοχή πολύ μεγάλης γεωοικονομικής (πετρέλαιο και φυσικό αέριο), γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής σημασίας.

Αυτά τα επαναστατικά γεγονότα είναι το αποτέλεσμα της κίνησης εκατομμυρίων μαζών, στοιχείο που χαρακτηρίζει την 3η Αραβική επανάσταση σχεδόν καθολικά σε σχέση με τις δυο προηγούμενες επαναστάσεις. Σ' όλες σχεδόν τις χώρες όπου εξελίσσονται αυτά τα γεγονότα, σχεδόν σε απόλυτο βαθμό, η κίνηση των μαζών στο συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της είναι αυθόρμητη ή στην καλύτερη περίπτωση οφείλεται στη μεσολάβηση μικρών οργανώσεων ή κινήματων (κοινωνικών και πολιτικών), με μια σχετική εξαίρεση τις ισλαμικές οργανώσεις. Αν και οι ισλαμιστές έπαιξαν και παίζουν έναν ρόλο (τις περισσότερες φορές αμφιλεγόμενο και αντιδραστικό), σχεδόν σ' όλες τις χώρες όπου εκτυλίσσονται γεγονότα, σε καμία περίπτωση οι επαναστάσεις και οι εξεγέρσεις των αραβομουσουλμάνικων λαών δεν είναι «Ισλαμικές». Η 3η Αραβική Επανάσταση έχει μάλλον έναν μεταϊσλαμικό χαρακτήρα, μια εξέλιξη αρκετά σημαντική. Ακόμη, σ' όλες τις χώρες είχαμε συμμετοχή της εργατικής τάξης αλλά σε καμιά περίπτωση, ούτε στην Αίγυπτο και την Τυνησία, δεν είχαμε την πολιτική κυριαρχία του εργατικού κινήματος.

Τα επαναστατικά γεγονότα βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη σε πολλές χώρες και τίποτα δεν έχει κριθεί οριστικά. Πόσο θα κρατήσει αυτή η επαναστατική κατάσταση είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Ακόμη, πρέπει να σημειώσουμε, ειδικά για την Αίγυπτο και Τυνησία, ότι στη διάρκεια αυτών των γεγονότων έχουμε την εμφάνιση όλων των μορφών αυτοοργάνωσης των εργαζόμενων και πληβειακών μαζών, από συνδικάτα μέχρι επιτροπές, συνοικιακά, επαναστατικά συμβούλια και την επανεμφάνιση, τη σημαντική ενίσχυση ή την ίδρυση αριστερών και κομμουνιστικών κομμάτων και οργανώσεων.

8. Στην Ευρώπη έχουμε πολλούς αγώνες σε Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία κλπ (πολλοί από αυτούς έχουν βίαια και «άγρια» χαρακτηριστικά), ιδιαίτερα στην Πορτογαλία, Ισπανία και πάνω απ' όλα στην Ελλάδα, όπου μετά το Δεκέμβριο του 2008

είχαμε το κίνημα 25 Μάη και τα «Ιουνιανά». Αυτοί οι αγώνες σηματοδοτούν ότι μάλλον έχουμε μπει **σε μια νέα ανοδική φάση** των αγώνων σαν αποτέλεσμα της οξυτάτης κρίσης που αντιμετωπίζει η ΕΕ και των απίστευτης σκληρότητας κοινωνικών και πολιτικών μέτρων που λαμβάνονται απ' όλες τις κυβερνήσεις ενάντια στους εργαζόμενους, τα φτωχά λαϊκά και τη νεολαία. Βέβαια, οι αγώνες αυτοί είναι σε μεγάλο βαθμό αναντίστοιχοι με το μέγεθος της επίθεσης. Αυτό οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά σε υποκειμενικούς λόγους, δηλαδή στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, στις ρεφορμιστικές ηγεσίες αλλά και στις ηγεσίες της άκρας αριστεράς, που οι περισσότερες έχουν βουτηχτεί στο βούρκο του ρεφορμισμού με πρώτη και καλύτερη την ηγεσία της Ε.Γ. της 4ης Διεθνούς.

Έτσι, παρά την σφοδρότητα της επίθεσης η συνείδηση των πλατειών εργαζόμενων μαζών και ιδιαίτερα της νεολαίας θα εξακολουθήσει να μην είναι σταθερή και να μην σταθεροποιείται εύκολα, να κινείται σαν εκκρεμές ανάμεσα στην παθητικότητα, την αδιαφορία... την αηδία, την οργή, την αντίσταση και την εξέγερση. Όμως, η αστάθεια της συνείδησης, η σύγχυση, ο αποπροσανατολισμός, πολλές φορές και η παθητικότητα, η παραίτηση ή και η «απολίτικη» στάση, στην μεγάλη πλειοψηφία τους δεν σημαίνουν ενσωμάτωση στο αστικό καθεστώς ή υιοθέτηση των αστικών ιδεολογημάτων και πολιτικών. Ούτε ακόμη νομιμοποίηση των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, της σήψης και της διαφθοράς, που κυριαρχούν στις πολιτικές των κυρίαρχων αστικών κομμάτων, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι αυτόματα και μηχανικά ενισχύονται οι ιδέες του εργατικού κινήματος, και πολύ περισσότερο του επαναστατικού κινήματος. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στα ισχυρά πλήγματα που έχουν δεχθεί οι ιδέες αυτές λόγω των προδοσιών του σταλινισμού και της σοσιαλδημοκρατίας, αλλά και στο γεγονός ότι η **ρήξη** των μαζών με το καπιταλιστικό σύστημα δεν είναι, ακόμη, **οργανική**, για αντικειμενικούς και υποκειμενικούς λόγους.

Αυτοί οι λόγοι, σε γενικές γραμμές, είναι που γέννησαν το λεγόμενο κίνημα των «αγανακτισμένων», που περιλαμβάνει όλους τους «από κάτω» και κυρίως τη νεολαία «σκουπίδι». Δεν μπορούμε να ξέρουμε τι έκταση θα πάρει αυτό το κίνημα, πάντως είναι πολύ πιθανόν να πάρει αρκετά μεγάλη έκταση στη Νότια Ευρώπη κλπ. Αν και είναι ακόμη πολύ νωρίς, με τα μέχρι τώρα δεδομένα αυτού του κινήματος από Ισπανία και κυρίως από Ελλάδα, μπορούμε να πούμε ότι έχουμε ορισμένα καινούργια χαρακτηριστικά που δίνουν περιεχόμενο και κινητοποιούν μεγάλα κομμάτια εργαζόμενων και λαϊκών μαζών, που μέχρι χθες απείχαν από την πολιτική και τους αγώνες για διάφορους λόγους. Τρία φαίνεται να είναι μέχρι στιγμής τα κύρια χαρακτηριστικά αυτού του κινήματος: α) το σπάσιμο της παθητικότητας, της υποταγής και της ενοχοποίησης ή συννεοχής μαζί με τους κυβερνώντες, β) η χρησιμοποίηση μαζικών μορφών αυτοοργάνωσης λίγο ως πολύ αμεσοδημοκρατικών και πάντως διαφορετικού χαρακτήρα από τη λειτουργία των συνδικάτων, των

κομμάτων ή άλλων κοινωνικών φορέων και γενικά όπως λειτουργούσε το κίνημα, γ) η κεντρικότητα, η αμεσότητα και η «επιθετικότητα» της πολιτικής και της πολιτικής παρέμβασης, χωρίς διαχωρισμούς μεταξύ κοινωνικού και πολιτικού, παρά τις όποιες αδυναμίες και «ελλείψεις», παρά το όποιο «απολιτικό» και «πατσιφιστικό» φαίνεσθαι. Όλα αυτά συνιστούν μια νέα «συλλογικότητα», ένα νέο κοινωνικό και πολιτικό μαζί κίνημα, η ύπαρξη του οποίου οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις αδυναμίες, την αναποτελεσματικότητα, την γραφειοκρατικοποίηση και αστικοποίηση του οργανωμένου συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος και από την άλλη στις μετατοπίσεις και αλλαγές στο εσωτερικό της εργατικής τάξης και γενικότερα των εργαζόμενων μαζών (για τις οποίες οι γραφειοκρατικές και ρεφορμιστικές ηγεσίες είτε δεν ενδιαφέρθηκαν ή συναίνεσαν) ως συνέπεια των αλλαγών που επέφερε η κρίση στη δομή του καπιταλισμού κλπ. Κανένας δεν μπορεί να γνωρίζει αν αυτό το κίνημα θα «ολοκληρωθεί». Το βέβαιο είναι ότι θα συνεχισθεί με τα ίδια ή και με διαφορετικά χαρακτηριστικά, με τις ίδιες ή και διαφορετικές μορφές, όμοιο και διαφορετικό, αλλά πάντοτε κοινωνικό και πολιτικό μαζί. Οι μάζες των «αγανακτισμένων», που είναι τα κύρια θύματα της κρίσης του καπιταλισμού, της νεοφιλελεύθερης βαρβαρότητας και της προδοτικής πολιτικής των γραφειοκρατικών και ρεφορμιστικών ηγεσιών, φαίνεται να βγαίνουν στο προσκήνιο μέσα από δικές τους πολιτικές και μορφές αγώνα. Κατά πάσα πιθανότητα αυτή η «έξοδος» θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί, γιατί εκτός των άλλων είναι δύσκολο να ενσωματωθούν στο σύστημα (αυτό τους απορρίπτει πλήρως) ή σε μια ρεφορμιστική στρατηγική.

Είναι σίγουρο ότι –και– αυτό το κίνημα μπορεί να προσφέρει πολλά, αλλά δεν χρειάζεται να το υπερεκτιμήσουμε. Ο αντίπαλος είναι εξαιρετικά ισχυρός, οργανωμένος, ικανός για γενικούς σχεδιασμούς, διαθέτει κατασταλτικούς μηχανισμούς έτοιμους να διαπράξουν τα πιο στυγερά έγκλημα, προκειμένου να διαφυλάξουν τα συμφέροντά μιας χούφτας καπιταλιστών και το καπιταλιστικό σύστημα. Έτσι, η ανάγκη για την οικοδόμηση μιας επαναστατικής πολιτικής και μιας επαναστατικής δύναμης που θα την υλοποιήσει είναι περισσότερο αναγκαία παρά ποτέ. Χωρίς αμφιβολία το εργατικό και επαναστατικό κίνημα στην Ευρώπη, που φαίνεται να επηρεάστηκε περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περιοχή του κόσμου από την κατάρρευση του σταλινισμού και την ιδεολογική και πολιτική διάλυση της σοσιαλδημοκρατίας, βρίσκεται σε βαθιά κρίση και η ανάγκη για μια βαθειά ανασυγκρότηση- ανασύνθεση είναι επιτακτική.

Στη Λ. Αμερική υπάρχουν μεγάλοι αγώνες και κινήματα και αυτή την περίοδο κυρίως στη Χιλή, που συγκλονίζεται από ένα τεράστιο μακροχρόνιο μαθητικό και φοιτητικό κίνημα, που υποστηρίζεται σθεναρά από κομμάτια του συνδικαλιστικού κινήματος.

Στην Ασία έχουμε μεγάλους εργατικούς αγώνες στο Πακιστάν, στο Μπαγκλαντές και μικρότερους στην Ινδία, Σρι Λάνκα, Φιλιππίνες κλπ. Όμως, εκεί που έχου-

με σημαντικούς εργατικούς αγώνες και τη γέννηση ενός ανεξάρτητου από το Κ. Κόμμα συνδικαλιστικού κινήματος είναι στην Κίνα, όπου η μεγαλύτερη στον κόσμο εργατική τάξη, είναι άγρια εκμεταλλεζόμενη και αμείβεται παρά πολύ άσχημα. Οι περισσότεροι από αυτούς τους αγώνες είναι μακροχρόνιοι, βίαιοι και αιματηροί και μερικοί ή οι περισσότεροι καταλήγουν με επιτυχία.

Αυτή η κοινωνική αναστάτωση, οι αυξανόμενες κοινωνικές ανισότητες, η συνεχής διολίσθηση σε ένα όλο και πιο άγριο νεοφιλελεύθερο καπιταλισμό, η τεράστια έκταση της διαφθοράς της κομματικής γραφειοκρατίας κλπ, έχουν προκαλέσει μεγάλες πολιτικές και «ιδεολογικές» διαμάχες στο εσωτερικό του Κ.Κ. Κίνας. Το επερχόμενο 18ο συνέδριο θα αναδείξει τη νέα κινεζική ηγεσία, μετά την προβλεπόμενη αποχώρηση του ηγετικού δίδυμου Χου Ζιντάο - Γουέν Τζαμπάο. Αν κρίνει κανείς από αυτά που συμβαίνουν στην αχανή χώρα, την απομάκρυνση από την τεράστια πλατεία Τιεν Αν Μεν του Κομπούκιου (που τα τελευταία χρόνια μαζί με τον εθνικισμό και λίγο μαοϊσμό αποτελούσαν την κυρίαρχη ιδεολογία του καθεστώτος) και την «επανεγκατάσταση» του σχεδόν ξεχασμένου Μάο Τσετούνγκ στη μοναξιά του, μάλλον προβλέπεται οι εξελίξεις να είναι αρκετά θυελλώδεις ή τουλάχιστον ενδιαφέρουσες.

Τέλος, ο αγώνας ενάντια στις απολύσεις, τις μειώσεις μισθών και την κατάργηση του συνδικαλισμού στον Γουισκόνσιν των ΗΠΑ, που είχε άγρια χαρακτηριστικά και έφτασε μέχρι και την κατάληψη του τοπικού κυβερνείου, είναι ενδεχόμενα μια ένδειξη των διαθέσεων που υπάρχουν σ' ένα τμήμα των αμερικανών εργαζομένων να αντισταθούν στη διαρκή υποβάθμιση της ζωής τους, για αποφασιστικούς αγώνες και για τη δημιουργία ενός μαχητικού συνδικαλισμού.

Γ) Οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα Η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού δεν είναι αναστρέψιμη, ούτε και διαχειρίσιμη

9. Η κρίση δεν είναι αναστρέψιμη. Ο ελληνικός καπιταλισμός είναι βασικά χρεοκοπημένος με οικονομικούς όρους ίσως από τα τέλη του 2009 και ουσιαστικά (όσον αφορά στους παραγωγικούς τομείς και τους ζωντανούς οικονομικούς δείκτες) από πολύ νωρίτερα. Με τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Συνόδου Κορυφής στις 21/7/11, ανακοινώθηκε και η τυπική χρεοκοπία του, ανεξάρτητα από το πως την παρουσίασαν ή τι όνομα της έδωσαν («ελεγχόμενη χρεοκοπία», «περιορισμένη χρεοκοπία» κλπ.).

Η τυπική χρεοκοπία ήταν εντελώς αναπόφευκτη με τις μνημονιακές πολιτικές που ακολούθησαν, δηλαδή με τις λίγο ως πολύ ίδιες ποιοτικές πολιτικές που οδήγησαν την ελληνική οικονομία στην διάλυση, την καταστροφή και την ουσιαστική

χρεοκοπία. Όσον αφορά για τα νέα Μνημόνια, είτε αυτό που ψηφίστηκε στις 28/6 (Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα) ή το νέο που θα συνοδεύει τη νέα «Βοήθεια»/Δάνειο των 109 δις ευρώ, θα οδηγήσουν αναπότρεπτα -εάν εφαρμοστούν πλήρως- σε σύντομο χρονικό διάστημα σε «παύση πληρωμών», αφού θα μετατρέψουν την ελληνική οικονομία σε «κρανίου τόπο» και θα πισωγυρίσουν το βιοτικό επίπεδο και τα στάνταρ ζωής των εργαζομένων και της νεολαίας στη δεκαετία του '50. Τα «δάνεια» και τα μέτρα που παίρνονται από Κυβέρνηση-ΕΕ και ΔΝΤ στοχεύουν στη στήριξη όχι μόνο του ελληνικού αλλά και του ευρωπαϊκού καπιταλισμού. Ουσιαστικά αυτό το τελευταίο, η σωτηρία του ευρωπαϊκού καπιταλισμού είναι το πρόβλημα, αυτό το γνωρίζουν όλοι και σιγά σιγά το σιγοψηθιρίζουν με διάφορους τρόπους, καλυμμένα ή μη, με την φράση που όλο και πιο συχνά επαναλαμβάνουν «με την βοήθεια στην Ελλάδα βοηθάμε την σωτηρία του Ευρώ»! Πράγματι, μέρα με την μέρα όλα δείχνουν ότι η χρεοκοπία της Ισπανίας και της Ιταλίας είναι αναπότρεπτες, πράγμα που σημαίνει ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία ή ότι η κρίση είναι στην περιφέρεια της ΕΕ. Βρίσκεται στο κέντρο της ευρωζώνης και της ΕΕ, και απειλεί με κατάρρευση ολόκληρη την καπιταλιστική ΕΕ. Αυτή η κατάσταση της ΕΕ, όχι μόνο εξανεμίζει τις όποιες θεωρητικές ελπίδες της οικονομικής νεκρανάστασης του ελληνικού καπιταλισμού, αλλά σαν τον «αδύνατο κρίκο» του ευρωπαϊκού καπιταλισμού τον φέρνουν πιο κοντά στην πλήρη κατάρρευση.

10. Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν κυβέρνηση-Τρόικα, ΕΕ, ΔΝΤ, προκειμένου να περάσουν τα μέτρα και την πολιτική τους, δεν έχουν καμιά σχέση με την πραγματικότητα, είναι ασύστολα ψέματα με στόχο την εξαπάτηση του ελληνικού λαού. Η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού **δεν είναι αναστρέψιμη**, η οικονομία δεν μπορεί να ανακάμψει και το χρέος (συνολικά της οικονομίας και όχι μόνο του κράτους) δεν είναι βιώσιμο. Ακόμη κι αν μπορούσαν να εφαρμοστούν όλα τα δρακόντεια μέτρα που έχουν πάρει μαζί με τα μέτρα-«ανάσα» που υποτίθεται ότι πήρε η ΕΕ στις 21/7 για τον ελληνικό καπιταλισμό, το δημόσιο χρέος θα συνεχίσει να αυξάνεται, ίσως με μειωμένους ρυθμούς αλλά πάντως θα αυξάνεται. Όλα αυτά, βέβαια, με τη βασική προϋπόθεση ότι όλα θα πάνε καλά όχι μόνο στην ελληνική οικονομία, αλλά και στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια.

Όμως, τα πράγματα δείχνουν ότι πηγαίνουμε ολοταχώς σε μια νέα επιδείνωση της κρίσης σε παγκόσμια κλίμακα και ιδιαίτερα στα ιμπεριαλιστικά κέντρα (ΗΠΑ, ΕΕ) και την Ιαπωνία. Ουσιαστικά πρόκειται για συνέχεια της κρίσης του καλοκαιριού του 2007, αλλά κατά πάσα πιθανότητα θα είναι οξύτερη, γιατί σε σχέση με τότε όλοι οι δείκτες της οικονομίας και όχι μόνο, έχουν χειροτερευσει (ποσοτικά και ποιοτικά) και οι μηχανισμοί αντιμετώπισης της κρίσης και τα αποθέματα (οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά) εξαντλούνται ή έχουν εξαντληθεί ήδη. Όσο για το

συνολικό χρέος του ελληνικού καπιταλισμού (δημόσιο, ιδιωτικό, ασφαλιστικά ταμεία) θα είναι διαρκώς πάνω από 1 τρις ευρώ, περίπου 4-5 φορές το ΑΕΠ. Το ιδιωτικό χρέος, παρά την στασιμότητα που παρουσιάζει για ευνόητους λόγους, φτάνει στα 253,5 δις ευρώ (περίπου 110% του ΑΕΠ): νοικοκυριά 116 δις ευρώ (στεγαστικά δάνεια 79,8 δις, καταναλωτικά 33,6 δις ευρώ), επιχειρήσεις 121,4 δις ευρώ. Υπάρχουν και τα χρέη και οι επισφάλειες των τραπεζών, αλλά αυτά σκόπιμα δεν ανακοινώνονται ποτέ. Πάντως οι ελληνικές τράπεζες, όπως συμβαίνει και με τις ευρωπαϊκές, έχουν στο χαρτοφυλάκιο τους ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, επισφαλής δάνεια, τοξικές μετοχές και ομόλογα καταχρεωμένων ή και χρεοκοπημένων επιχειρήσεων, δάνεια νοικοκυριών, ακόμη και ομόλογα υπερχρεωμένων κρατών (πχ. Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία κλπ.) και πιθανόν διάφορα άλλα τοξικά προϊόντα, πολύ πιο πάνω από τα ίδια κεφάλαιά τους, πράγμα που σημαίνει ότι είναι τελείως χρεοκοπημένες και η διατήρησή τους στη ζωή εξαρτάται από τα κρατικά πακέτα στήριξης, δηλαδή από τον κόπο και τον ιδρώτα του ελληνικού λαού. Μια ιδέα για την κατάσταση των ελληνικών τραπεζών μπορεί να σχηματίσει κανείς, από τις κρατικές και ευρωπαϊκές ενισχύσεις που έχουν πάρει τα 3 τελευταία χρόνια που ξεπερνούν τα 100 δις ευρώ, και που χάρη σ' αυτές αποφεύγουν την κατάρρευση. Αυτή η κατάσταση επιδεινώνεται από τη διαρκή μείωση των καταθέσεων, λόγω της μείωσης των εισοδημάτων αλλά και της απόσυρσης λόγω μη εμπιστοσύνης στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Χωρίς ανάπτυξη, ειδικά των δυο παραγωγικών τομέων της οικονομίας (Βιομηχανία και Γεωργία), είναι αδύνατο να μειωθούν τα ελλείμματα και τα χρέη. Η μείωση που μπορεί να φέρουν τα μέτρα που λαμβάνονται και οι μνημονιακές πολιτικές δεν είναι πραγματική, γιατί αυτό που συμβαίνει ουσιαστικά είναι η σμίκρυνση και το αδυνάτισμα της οικονομίας, η καταστροφή των στάνταρ ζωής. Και πράγματι, αυτό που έχουμε είναι ακόμη μεγαλύτερη ύφεση, ανεργία, μειώσεις μισθών και συντάξεων, διάλυση της υποδομής και των σύγχρονων στάνταρ ζωής, καταστροφή του τεχνολογικού και μορφωτικού επιπέδου, ειδικά των νεότερων γενιών κλπ.

Το 2010 η ύφεση της ελληνικής οικονομίας έφτασε -4,5% (από -3,5% που την υπολόγιζαν). Το 2011 υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει το -4%, (το πιθανότερο είναι φτάσει και να ξεπεράσει το περσινό -4,5%), ενώ προέβλεπαν -2,5%, αργότερα -3% και -3,5%. Η βιομηχανική παραγωγή πέφτει διαρκώς, από το 2008 παρουσιάζει πτώση 22%! Τον Μάιο του 2011 σημείωσε πτώση 10% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2010, τον Ιούνιο πτώση 13,1%, και συνολικά το α' εξάμηνο του 2011 πτώση 8,8% έναντι αντίστοιχης πτώσης 5,5% το 2010. Η πτώση στις κατασκευές (σημαντικός τομέας και δείκτης της ελληνικής, όπως και της παγκόσμιας οικονομίας) είναι αλματώδης και εκτός ελέγχου, και από το 2009 ίσως ξεπέρασε το 50%.

Η ανεργία σύμφωνα με τη ΓΣΕΕ είναι στο 1,2 εκατ. και αναμένεται περαιτέρω αύξησή της μέχρι το τέλος του χρόνου, όπου μπορεί να φτάσει το 1,5 εκατ. (πε-

ρίπου στο 50% των μισθωτών). Οι υποαπασχολούμενοι (ελαστικές και ευέλικτες μορφές εργασίας, ανασφάλιστοι, χωρίς συλλογική σύμβαση, «μπλοκάκια» κλπ.) έχουν ξεπεράσει το 1 εκατ. και ο αριθμός τους αυξάνει αλματωδώς. Το σύνολο ανέργων και υποαπασχολούμενων είναι περίπου τα 2/3 των μισθωτών και πάνω από το 50% του εργατικού δυναμικού (περίπου 4,3 εκατ.)! Ο αριθμός των ελλήνων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας έχει ξεπεράσει το 25% (ποσοστό τριτοκοσμικής χώρας) και το χειρότερο είναι ότι αυξάνει διαρκώς.

Με το Μνημόνιο Νο1 και με τις περίπου 3-4 «επικαιροποιήσεις» του τα εισοδήματα των εργαζομένων και των συνταξιούχων μειώθηκαν κατά 25-40%. Με το Μεσοπρόθεσμο -αν εφαρμοστεί- θα υπάρξει επιπλέον μείωση 20-40% (χωρίς να υπολογίζουμε άλλες πολύ πιθανές «επικαιροποιήσεις»). Η πραγματική μείωση του βιοτικού επιπέδου είναι ακόμη μεγαλύτερη, αν στις μείωση μισθών, συντάξεων και εισοδημάτων συμπεριλάβουμε τις απώλειες από την προστασία της εργασίας (παιδεία, υγεία, πρόνοια, δημόσιες υπηρεσίες και αγαθά κλπ.)! Είναι φανερό ότι αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση στο τέλος του 2013 ο μέσος μισθός της νεολαίας θα είναι αρκετά κάτω από τα 500 ευρώ, ο μέσος μισθός των υποαπασχολούμενων ένα φιλοδώρημα, ο μέσος μισθός των εργαζόμενων με σταθερές εργασιακές σχέσεις αρκετά κάτω από τα 1.000 ευρώ και καμιά σύνταξη μετά το 2015 -ίσως και νωρίτερα- δεν θα είναι πάνω 750 ευρώ με την πλειονότητά τους γύρω στα 300-400 ευρώ!

Το κλείσιμο μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχει πάρει μορφή χιονοστιβάδας και σύμφωνα με ανακοίνωση του ΕΒΕΑ περίπου 1/3 των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (περίπου 250.000 επιχειρήσεις) είναι «στο κόκκινο» και απειλούνται με κλείσιμο μέχρι το τέλος του 2011. Οι ακάλυπτες επιταγές και οι απλήρωτες συναλλαγματικές, το α' εξάμηνο του 2011 έφτασαν το 1,1 δις ευρώ, που δείχνει κι αυτό την δραματική κατάσταση που επικρατεί στην αγορά.

11. Αυτό που συμβαίνει είναι μια πρωτοφανής «εσωτερική υποτίμηση», κύρια της αξίας της εργατικής δύναμης κι ένα πισωγύρισμα των στάνταρ ζωής σε προηγούμενες δεκαετίες. Αυτή είναι η κύρια επιδίωξη της ελληνικής και ευρωπαϊκής μπουρζουαζίας, των πολιτικών τους επιτελείων και των μνημονιακών τους πολιτικών, η «κινεζοποίηση» του βιοτικού επιπέδου των εργαζόμενων μαζών. Το ίδιο σχεδιάζεται και στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ και κατά καιρούς λαμβάνονται αντεργατικά και αντιλαϊκά μέτρα ενάντια στους εργαζόμενους. Άλλωστε, το «Σύμφωνο για το Ευρώ» (25/3/2011) είναι σχεδόν ένα Μνημόνιο για τους λαούς της ευρωζώνης. Αυτό είναι το σχέδιό τους, όλα τ' άλλα που λέγονται για «καινοτομίες», «επιχειρηματικότητες» και ένα σωρό άλλες παρόμοιες νεοφιλελεύθερες ανοησίες είναι για τα σκουπίδια.

Το συμπέρασμα βγαίνει από μόνο του, αρκεί λίγη ορθολογική σκέψη. Με τόσο μεγάλη ανεργία, υποαπασχόληση, μείωση μισθών και συντάξεων, συρρίκνωση της

παραγωγικής βάσης της οικονομίας κλπ. είναι αδύνατον:

α) Να υπάρξει το εκπαιδευτικό σύστημα που είχαμε σε υποδομή, ποσότητα και ποιότητα. Θα συρρικνώνεται, θα καταστρέφεται και θα ιδιωτικοποιείται διαρκώς, με αποτέλεσμα, ανάμεσα σ' άλλα, την καταστροφή και την οπισθοδρόμηση του τεχνικού και μορφωτικού επιπέδου των νεότερων γενιών. Το ίδιο ισχύει και ίσως σε μεγαλύτερο βαθμό για τα συστήματα υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.

β) Να διατηρηθεί η υποδομή (οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, συγκοινωνίες, επικοινωνίες, λιμάνια και αεροδρόμια, δημόσιοι οργανισμοί κλπ.) που δημιούργησε ο ελληνικός λαός τα τελευταία 60 χρόνια. Θα συρρικνώνεται, θα καταστρέφεται και θα ξεπουλιέται/παραχωρείται σε χρυσοδάκτυλους ντόπιους και ξένους (προβλέπεται στο Μεσοπρόθεσμο). Το ίδιο ισχύει και συνολικά για την οικονομία, από τα μικρά μαγαζιά (που βέβαια θα είναι τα κύρια θύματα) μέχρι τις μεγάλες επιχειρήσεις, τα εργοστάσια κλπ., τα οποία θα συρρικνώνονται διαρκώς και θα καταστρέφονται.

Όλα αυτά οδηγούν σε μια διαρκή μείωση των εσόδων του κράτους παρά τη διαρκή αύξηση των φόρων και των εισπρακτικών μέτρων, σε μια διαρκή μείωση της ζήτησης και σ' έναν άεναο φαύλο κύκλο, που δημιουργεί ένα διαρκές σπирάλ της οικονομίας προς τα κάτω.

12. Η κρίση στην ΕΕ. Η οικονομική κατάσταση της ΕΕ είναι ουσιαστικά το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή μπουρζουαζία, και όχι μόνο η χρεοκοπία της Ελλάδας ή ακόμη και οι χρεοκοπίες της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας. Και οι τρεις χώρες μαζί αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% του ΑΕΠ της ευρωζώνης. Όμως αυτό που κάνει εφιαλτική την κατάσταση είναι ότι στα πρόθυρα της χρεοκοπίας βρίσκονται η Ισπανία και η Ιταλία, που και οι δυο μαζί αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% του ΑΕΠ της ευρωζώνης και για τη σωτηρία τους χρειάζονται αρκετά τρις ευρώ, ποσά που δεν υπάρχουν. Φυσικά το πρόβλημα δε σταματάει εδώ, εξελίσσεται σε ντόμινο με πρώτα υποψήφια θύματα το Βέλγιο και τη Γαλλία.

Το τραπεζικό σύστημα στην ΕΕ βρίσκεται σε βαθιά κρίση, και για τη σωτηρία του -αν υποθέσουμε ότι σώζεται- θα χρειάζονταν τεράστια ποσά. Αντίθετα απ' ότι λέγεται από την ευρωπαϊούς αστούς και τους υπηρέτες τους, οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι περισσότερο εύλωτες από τις αμερικανικές, διότι έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους περισσότερα περιουσιακά στοιχεία υψηλού ρίσκου. Κατέχουν τοξικά προϊόντα (ομόλογα και δάνεια καταχρεωμένων χωρών, επιχειρήσεων και νοικοκυριών) πολύ πάνω από τα ίδια κεφάλαιά τους, που σημαίνει πρακτικά ότι είναι χρεοκοπημένες. Οι γερμανικές, γαλλικές, ιταλικές και βρετανικές τράπεζες έχουν δανείσει, πέρα από κάθε λογική, όχι μόνο στην περιφέρεια της Ευρώπης αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο και κυρίως στις ΗΠΑ. Τα μισά περίπου από τα κάθε είδους παγκόσμια περιουσιακά στοιχεία υψηλού ρίσκου έχουν αγοραστεί και βρίσκονται στην κατο-

χή ευρωπαϊκών τραπεζών. Εξαιτίας όλων αυτών το μεγαλύτερο μέρος των ευρωπαϊκών τραπεζών είναι χρεοκοπημένο και στέκεται στα πόδια του χάρη στα συνεχή κρατικά πακέτα και την διαρκή βοήθεια της ΕΚΤ.

Η φθίνουσα πορεία των παραγωγικών τομέων της ΕΕ (με την σχετική εξαίρεση της Γερμανίας) έχει ως αποτέλεσμα η τάση ανάπτυξης της παραγωγικότητας να κυμαίνεται περίπου στο μισό των ΗΠΑ και στο 1/4 της Κίνας και της Ινδίας. Η υποβάθμιση της ευρωπαϊκής ηπείρου στην παγκόσμια αγορά είναι γεγονός, είναι συνεχής και μάλλον χωρίς επιστροφή. Στο παρελθόν η Ευρώπη αντιπροσώπευε το μισό της παγκόσμιας παραγωγής, το 1980 είχε πέσει στο ένα τέταρτο, τώρα είναι κάτω από το ένα πέμπτο -μόλις στο 19%. Σύντομα, μέχρι το 2030, θα είναι λίγο πιο πάνω από το ένα δέκατο -στο 11%-, και μετά θα πέσει στο 7%. Το 2050, δηλ. σε λιγότερο από 4 δεκαετίες από τώρα κι αν τα πράγματα συνεχίσουν στην ίδια πορεία, η ευρωπαϊκή οικονομία θα είναι μικρότερη από εκείνη της Λατινικής Αμερικής και ίσως όση εκείνη της Αφρικής.

13. Η κρίση στην ΕΕ είναι δομική και μ' αυτή την έννοια απειλείται άμεσα η υπόστασή της. Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος έχει διαφοροποιήσει αισθητά τους ρυθμούς ανάπτυξης των διαφόρων χωρών-μελών της ΕΕ. Σε γενικές γραμμές, οι βόρειες χώρες εμφανίζουν καλύτερη οικονομική κατάσταση, μικρότερα ελλείμματα και χρέη από τις χώρες του Νότου. Αυτή η ανισομέρεια στους ρυθμούς ανάπτυξης και κυρίως η κατάσταση των οικονομιών των κρατών έχουν μεγαλώσει τους ανταγωνισμούς στο εσωτερικό της ΕΕ και υποσκάπτουν διαρκώς την εσωτερική συνοχή της και ιδιαίτερα την σταθερότητα και τη βιωσιμότητα του Ευρώ. Αν δεν μπορέσει να λύσει τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα που έχουν ανακύψει, λόγω της κρίσης και των ανταγωνισμών -και κάτι τέτοιο είναι εξαιρετικά δύσκολο-, τότε σε πρώτη φάση η ευρωζώνη και το Ευρώ κινδυνεύουν άμεσα με κατάρρευση και σε δεύτερη φάση η ΕΕ θα δεχτεί ισχυρότατους κλυδωνισμούς. Στην περίοδο της οξυτάτης κρίσης και των ανταγωνισμών, το Ευρώ ευνοεί τις ισχυρότερες οικονομίες και την ισχυρότερη εξ αυτών, τη γερμανική. Για τις ασθενέστερες -ανάμεσα στις οποίες και την ελληνική- είναι ένα επιπλέον καταδικαστικό βαρίδι.

Χωρίς να είναι η βασική αιτία, η επίδραση της ΕΕ και του Ευρώ δεν είναι άμοιρη ευθυνών για την αποσάθρωση της ελληνικής οικονομίας και την εκτίναξη του δημόσιου χρέους. Στην δεκαετία 1999-2008 οι εξαγωγές έπεσαν στο 30,2% των εισαγωγών από την Ε.Ε. Μάλιστα, αυτό το ποσοστό εμφανίζεται βελτιωμένο τα τελευταία χρόνια λόγω της εισόδου των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Αν λάμβανамε υπόψη την ΕΕ των 15, δηλαδή τον σκληρό πυρήνα της, τότε το παραπάνω ποσοστό πέφτει κοντά στο 25%. Βέβαια, η Ελλάδα πάντα είχε εμπορικό έλλειμμα, σε σχέση με την ΕΟΚ (εκτός από τα πρώτα λίγα χρόνια) και αργότερα με την Ε.Ε.

Όμως, η κατάσταση επιδεινώθηκε ραγδαία με την κατάργηση των δασμών και των εμπορικών συνόρων και κυρίως από την εισαγωγή του κοινού νομίσματος-ευρώ (λογιστικά από το 1999 και ουσιαστικά από 1/1/2002). Πριν την ένταξη, στην περίοδο 1967-1973 οι εξαγωγές ήταν το 38,4% των εισαγωγών, στην περίοδο 1974-1980 (παρά την τότε παγκόσμια κρίση) το ποσοστό ανέβηκε στο 51,2% και στην περίοδο 1981-1987 ανέβηκε λίγο ακόμη και έφτασε στο 52,9%, που ήταν και το ανώτερο σημείο. Από αυτό το σημείο και μετά αρχίζει μια καθοδική πορεία, που επιταχύνεται όσο προχωράει η ενοποίηση της ΕΕ, Μάαστριχτ, Σύμφωνο Σταθερότητας, ΟΝΕ και Ευρώ, Στρατηγική της Λισαβόνας κλπ. Στην περίοδο 1988 - 1992 οι εξαγωγές πέφτουν στο 43,7% των εισαγωγών, στην περίοδο 1993 - 1998 πέφτουν στο 34% και -όπως είδαμε- ακόμη πιο χαμηλά, στο 30,2%, στην περίοδο 1999 -2008. Αυτή η περίοδος είναι ταυτόχρονα και η περίοδος αποσάθρωσης και κλεισίματος του 1/3 περίπου της βιομηχανίας.

Την ίδια εικόνα παρουσιάζει και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εμπορικό ισοζύγιο και επιπλέον, έσοδα από τουρισμό, εμβάσματα ναυτιλιακά και μεταναστών, κεφαλαιακές μεταβιβάσεις μέσα στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ευρωπαϊκές επιδοτήσεις). Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν ελαφρά αρνητικό στο τέλος της δεκαετίας του '90, που σημαίνει ότι το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου ή το «παραγωγικό έλλειμμα» καλύπτονταν από τα υπόλοιπα έσοδα ή τις υπόλοιπες οικονομικές δραστηριότητες. Από την είσοδο στο ευρώ, όμως, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών γίνεται έντονα αρνητικό και με επιταχυνόμενους ρυθμούς, πράγμα που οφείλεται στην εκτίναξη του εμπορικού ελλείμματος: Το έλλειμμα του ισοζυγίου από 4,8 δις ευρώ το 1999 θα ξεπεράσει τα 30,7 δις ευρώ το 2008 ή ως ποσοστό του ΑΕΠ, για την ίδια περίοδο, από 4,3% σε 13% του ΑΕΠ. Αυτή ακριβώς η κατάσταση θα εκτινάξει και τον δανεισμό της χώρας: στην ίδια δεκαετία 1999-2008 υπήρξε αύξηση του χρέους κατά 144,3 δις ευρώ, δηλαδή έχουμε υπερδιπλασιασμό του συνολικού δημόσιου χρέους. Σαν συμπέρασμα, οι βασικές αιτίες των δημόσιων ελλειμμάτων και χρεών βρίσκονται στην αποσάθρωση των παραγωγικών τομέων της ελληνικής οικονομίας, στην κρίση του καπιταλισμού (εθνικά και παγκόσμια) αλλά και στο Ευρώ. Και την βασική ευθύνη γι αυτή την τραγική κατάσταση έχουν οι κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που διαχειρίστηκαν την οικονομία, την πολιτική και τη κοινωνία όλα τα προηγούμενα χρόνια, δηλαδή η αστική τάξη και τα πολιτικά τους επιτελεία, το ΠΑΣΟΚ και η ΝΔH αστική και ρεφορμιστική προπαγάνδα κρύβει τα παραπάνω αρνητικά στοιχεία ή προσπαθεί να τα συσκοτίσει με τις περιφημες ευρωπαϊκές επιδοτήσεις. Το συνολικό ποσό των καθαρών επιδοτήσεων (χωρίς την ελληνική συμμετοχή) στη δεκαετία 1999 - 2008 είναι 40,4 δις ευρώ σε τρέχουσες τιμές. Την ίδια περίοδο οι εξαγωγές των χωρών της ΕΕ στην Ελλάδα ήταν 239,3 δις ευρώ, και αθροιστικά το εμπορικό έλλειμμα ήταν 167 δις ευρώ, πάντα σε τρέχουσες τιμές. Κατά κάποιο τρόπο, οι επιδοτήσεις, επιδοτού-

σαν και επιδοτούν ένα μέρος των εξαγωγών της ΕΕ προς την Ελλάδα.

Έτσι, η προσπάθεια «σωτηρίας» του ελληνικού καπιταλισμού από την ευρωπαϊκή μπουρζουαζιά ή από κάποιες μερίδες της, γίνεται για πολιτικούς λόγους (σωτηρία του ελληνικού καπιταλισμού) αλλά και για τη «σωτηρία» του ευρώ. Αυτό όμως δεν μπορεί να συνεχιστεί για πολύ καιρό, το πιο πιθανό είναι να απομακρυνθεί ο ελληνικός καπιταλισμός από την ευρωζώνη, μαζί με την επίσημη αναγγελία της χρεοκοπίας και την επιστροφή στην δραχμή. Βέβαια, λίγο ως πολύ η «ελεγχόμενη πτώχευση» μάλλον έχει αρχίσει.

Όπως δείξαμε παραπάνω, το ευρώ, η ευρωζώνη και η ΕΕ δεν είναι υπεράνω των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία. Είναι ένα σημαντικό μέρος των προβλημάτων. Επομένως η ρήξη και έξοδος από την ΕΕ και φυσικά από την ευρωζώνη και το Ευρώ είναι ένας από τους σημαντικούς όρους διεξόδου από την κρίση και σε κάθε περίπτωση μιας εναλλακτικής σοσιαλιστικής λύσης.

14. Η ανακάλυψη κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο ήρθε σε μια ιστορική συγκυρία, όπου στην εύφλεκτη, από παλιά, περιοχή συμβαίνουν κοσμοϊστορικές εξελίξεις, αλλαγές κλπ. Όλες οι παλιές ταξικές, γεωπολιτικές, γεωοικονομικές και γεωστρατηγικές ισορροπίες, πάντα ασταθείς και εύφλεκτες, έχουν σοβαρά κλονισθεί και εγκυμονούν σοβαρές αναστατώσεις, ανακατατάξεις, συγκρούσεις και πολέμους, μικρούς και μεγάλους. Στα μεγάλα προβλήματα της περιοχής, που είχαν στο κέντρο τους το Παλαιστινιακό-Ισραήλ και υπόβαθρο τον έλεγχο των πετρελαίων και της περιοχής της Μ. Ανατολής, ήρθαν να προστεθούν νέα, ίσως το ίδιο εκρηκτικά. Στο κέντρο των νέων εξελίξεων και προβλημάτων βρίσκεται η φιλοϊμπεριαλιστική και φιλοϊσραηλινή πολιτική και στάση της ελληνικής αστικής τάξης και της κυβέρνησης Παπανδρέου, αλλά και της κυπριακής κυβέρνησης του «κομμουνιστή» Χριστόφια και του ΑΚΕΛ.

Τα κοιτάσματα, που έσπευσε το Ισραήλ να περιλάβει στην δική του Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ), όπως την όρισε το ίδιο, αλλάζουν άρδην το γεωοικονομικό και γεωπολιτικό τοπίο, το status quo στην περιοχή. Την ισραηλινή ΑΟΖ αναγνώρισε στις 17 Δεκεμβρίου 2010 η Κύπρος, όπως προηγούμενα το Ισραήλ είχε αναγνωρίσει την κυπριακή ΑΟΖ. Όμως καμία από τις δυο παραπάνω ΑΟΖ δεν αναγνωρίστηκε από την Τουρκία, με το πρόσχημα ότι αγνοήθηκε το τουρκο-κυπριακό κράτος, πράγμα που -όπως είναι φυσικό- περιπλέκει την κατάσταση και μετατρέπει την περιοχή σε μπαρουταποθήκη. Εκτός όμως από την Τουρκία, στην περιοχή βρίσκονται κι άλλες δυνάμεις (Συρία, Λίβανος, Αίγυπτος, ακόμη και η Λιβύη), που διεκδικούν κι έχουν συμφέροντα στην περιοχή, τα οποία όμως μέχρι στιγμής αγνοούνται πλήρως από το Ισραήλ και τους συμμάχους του. Αυτές οι χώρες μπορεί μέχρι τώρα να μην έχουν εκδηλώσει πλήρως την αντίθεσή τους στα σχέδια αποκλειστικής εκμετάλλευσης των πιθανών κοιτασμάτων φυσικού αερίου και πετρελαίου

από το Ισραήλ, αλλά είναι βέβαιο ότι πολύ σύντομα, και με τη βοήθεια της Τουρκίας, θα το πράξουν. Το άλλο κρίσιμο σημείο είναι οι γενικότερες σχέσεις Τουρκίας-Ελλάδας αλλά και ο καθορισμός της ελληνικής ΑΟΖ, αν ποτέ καθορίσουν τέτοια ζώνη στην Ν.Α. Μεσόγειο η ελληνική άρχουσα τάξη και τα πολιτικά της επιτελεία.

Ως γνωστόν, οι σχέσεις Τουρκίας-Ισραήλ όχι μόνο δεν είναι καθόλου καλές τα τελευταία χρόνια, αλλά και χειροτερεύουν διαρκώς. Αυτές οι ήδη κακές σχέσεις επιβαρύνθηκαν ακόμη περισσότερο, ή και έγιναν εκρηκτικές, από την προσπάθεια του Ισραήλ να παραμερίσει την Τουρκία από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου ή από την μεταφορά τους μέσω Τουρκίας. Για να υλοποιήσει αυτή την πολιτική, το Ισραήλ προχώρησε σε συμφωνία με την Κύπρο και την Ελλάδα, ώστε να εξασφαλίσει συμμάχους και διόδους για τις εξαγωγές των κοιτασμάτων όταν θα αρχίσει η εκμετάλλευση, που υπολογίζεται το 2015. Μάλιστα, το Ισραήλ θέλει να εγκαταστήσει στην Κύπρο τον σταθμό υδροποίησης αερίου με την ολόθερμη έγκριση της ελληνικής κυβέρνησης, η οποία συσφίγγει δι-αρκώς τις πολιτικές και στρατιωτικές σχέσεις της με το σιωνιστικό κράτος και την κυβέρνηση των χασάπηδων Νετανιάχου και Λίμπερμαν. Ο Παπανδρέου και η κυβέρνησή του, που γνωρίζουν πολύ καλά τι διακυβεύεται στην περιοχή, έκαναν ένα βήμα παραπάνω προτείνοντας την δημιουργία κοινού υπουργικού συμβουλίου συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και του Ισραήλ!

Η Τουρκία έχει προειδοποιήσει ότι δεν μπορεί να γίνει εξόρυξη και δεν σκοπεύει να μείνει απαθής, αν δεν υπάρξει ευρύτερη συμφωνία, αφού τα κοιτάσματα αφορούν και την τουρκο-κυπριακή πλευρά ή και τα συμφέροντα των παλαιστινίων. Τέλος, η Τουρκία αρνείται στην Ελλάδα να καθορίσει την δική της ΑΟΖ, γιατί κάτι τέτοιο θα την απέκλειε σχεδόν τελείως –λόγω του Καστελόριζου- από την επίμαχη περιοχή. Θα αποδειχτεί τραγικό λάθος αν η ελληνική αστική τάξη, όπως και η κυπριακή, θεωρήσουν ότι η Τουρκία θα «φοβηθεί» από την στρατηγική συμμαχία με το Ισραήλ. Η τουρκική αστική τάξη δεν σκοπεύει καθόλου να μείνει έξω από το μεγάλο φαγοπότη, ειδικά σε μια περίοδο όπου θέλει να παίξει -και παίζει ήδη- ρόλο περιφερειακής δύναμης. Ο Ερντογάν και το κόμμα του μετά τον πρόσφατο θρίαμβό τους στις εκλογές και την επικράτησή τους στη σύγκρουση με τους κεμαλικούς στρατηγούς, μπορούν να βάλουν σε πλήρη εφαρμογή τα σχέδιά τους για κυριαρχία στην ευρύτερη περιοχή (όπως έχουν διακηρύξει ανοιχτά) και για να το επιτύχουν αυτό είναι απαραίτητο να ασκούν έναν κάποιο έλεγχο στο πετρέλαιο και γενικότερα στις εξελίξεις της περιοχής τους. Αυτό δίνει στη σύγκρουση με την Ελλάδα, όπως και με την Κύπρο, νέο περιεχόμενο, σε μια περίοδο όπου η Τουρκία ισχυροποιείται και αναπτύσσεται με σημαντικούς ρυθμούς (έχει ανέβει στην 16η θέση της παγκόσμιας κατάταξης με βάση το ΑΕΠ), ενώ η Ελλάδα βυθίζεται όλο και πιο πολύ στην κρίση και τον ίδιο δρόμο φαίνεται να ακολουθεί η Κύπρος μετά την έκρηξη του Μάρι. Όσο και αν οι κύπριοι νεοφιλελεύθεροι και ρεφορμιστές προσπαθούν να

φορτώσουν την κρίση τους στο ελληνικό χρέος, η αλήθεια είναι ότι οι αιτίες είναι άλλες και σε σημαντικό βαθμό βρίσκεται στην νεοφιλελεύθερη και φιλομπεριαλιστική πολιτική του Χριστόφια και του ΑΚΕΛ. Η αποτυχία της πολιτικής του Χριστόφια και του ΑΚΕΛ είναι από τα πιο χτυπητά παραδείγματα στην ιστορία των αποτυχιών των λαϊκομετωπικών πολιτικών.

Αυτό το οικονομικό και πολιτικό αδυνάτισμα της Κύπρου από τη μια μεριά, και από την άλλη η κυριαρχία πολιτικών δυνάμεων όπως του δεξιού ΔΗΣΥ (ενισχύθηκε και ήρθε πρώτο στις πρόσφατες εκλογές), του ΑΚΕΛ και φυσικά του Παπανδρέου και της κυβέρνησής του, φέρνουν πιο κοντά την επιβολή από τους ιμπεριαλιστές ενός χειρότερου σχεδίου Ανάν.

Όμως, τα επαναστατικά γεγονότα που διαδραματίζονται στην περιοχή, και ειδικά στην Αίγυπτο και την Συρία, αλλά και η κυβερνητική αλλαγή στο Λίβανο (κυβέρνηση που υποστηρίζεται από την Χεζμπολάχ) ανακατεύουν ή αλλάζουν τον συσχετισμό δύναμης και των ενδεχόμενων συμμαχιών. Σε κάθε περίπτωση, είναι αρνητικός παράγοντας για τον άξονα Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας και εξ αντικειμένου ευνοϊκός για τα συμφέροντα της τουρκικής αστικής τάξης. Υπάρχει βέβαια και ο παράγοντας των ιμπεριαλιστών με τα γνωστά δικά του συμφέροντα και σχέσεις στην περιοχή. Σε κάθε περίπτωση, η εμπλοκή του διεθνούς ιμπεριαλισμού, και ιδιαίτερα του αμερικάνικου, πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Γελιέται όποιος νομίζει ότι η «χρυσή» συμφωνία, όπως την ονόμασαν τα ΜΜΕ, θα περπατήσει χωρίς εμπόδια ή ότι ο «κομμουνιστής» Χριστόφιας θα λύσει το πρόβλημα της Κύπρου ευνοϊκά για τα συμφέροντα της ελληνοκυπριακής πλευράς, συμμαχώντας πλήρως με το Ισραήλ. Μια γεύση αυτής της αυταπάτης πρέπει να πήραν οι αστικές τάξεις Ελλάδας-Κύπρου, όταν ο τούρκος υπουργός των εξωτερικών Νταβούντογλου, απείλησε σχεδόν με πόλεμο και επιπλέον δήλωσε ενόψει της Κυπριακής Προεδρίας: «Στο διάστημα της Κυπριακής Προεδρίας [η Τουρκία] θα διακόψει κάθε είδους σχέση με την ΕΕ (!) αν προχωρήσει η χρυσή συμφωνία». Και σ' αυτές τις δηλώσεις δεν αντέδρασε κανένας.

Όποιοι ξεχάσει ότι η Κύπρος και η Ελλάδα αστίζονται από την κρίση και βρίσκονται στην τομή δύο κόσμων της ΕΕ και της Μέσης Ανατολής, που είναι σε μια βαθιά, εκρηκτική και απρόβλεπτη κρίση, είναι πολύ πιθανό να βρεθεί στην άβυσσο. Γιατί αυτό εγκυμονούν οι χυδαίοι οικονομικοί και πολιτικοί υπολογισμοί που παρουσιάζονται με τη μάσκα των λεγόμενων εθνικών συμφερόντων, και που μπορούν να αποδειχτούν τραγικοί για τα συμφέροντα των λαών της περιοχής. Όπως ακριβώς τα τεράστια κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου ολόκληρης της Μ. Ανατολής ωφέλησαν μονάχα τις πολυεθνικές, τους ιμπεριαλιστές και τους υπηρέτες τους, ενώ στους λαούς επισώρευαν δεινά, καταστροφές, πείνα και πολέμους.

Τέλος, η «ηρεμία» που φαίνεται να επικρατεί σήμερα στα Βαλκάνια είναι πιο

επίφοβη από την ταραχώδη περίοδο της δεκαετίας του '90. Γιατί όλες οι χώρες βυθίζονται στην κρίση, στην φτώχεια και την εξαθλίωση, χωρίς καμία προοπτική να ξεφύγουν από αυτή την κατάσταση.

15. Η κρίση δεν είναι διαχειρίσιμη. Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, η ιδιαίτερη κρίση-κατάρρευση του ελληνικού καπιταλισμού και η απίστευτη σκληρότητα επίθεση αστικής τάξης, κυβέρνησης και ΔΝΤ/ΕΕ προκαλούν ραγδαίες κοινωνικές μετατοπίσεις και αλλαγές, λόγω της ραγδαίας φτωχοποίησης των εργαζομένων, της εργατικής αριστοκρατίας και των μικροαστικών στρωμάτων. Αυτές οι μετατοπίσεις και αλλαγές προκαλούν κρίση:

α) Στο μπλοκ της αστικής εξουσίας, όπως αυτό συγκροτήθηκε σταδιακά μετά την μεταπολίτευση (αστική τάξη, μικροαστικά στρώματα, εργατική αριστοκρατία) και κατά συνέπεια στα αστικά κόμματα, κυρίως ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, που το διαμεσολάβησαν, το αντιπροσώπευσαν και το εξυπηρέτησαν.

β) Στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, που βάση της είναι η εργατική αριστοκρατία και επιπλέον συμμετείχε στη συνδιαχείριση της οικονομίας, της κοινωνίας και της πολιτικής, εξασφαλίζοντας την κοινωνική ειρήνη με αντάλλαγμα υλικά και άλλα προνόμια.

γ) Στα ρεφορμιστικά κόμματα, ΚΚΕ και ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ, που η βάση τους αποτελείται κυρίως από μικροαστικά και εργατικά στρώματα και εξασφάλιζαν την ταξική ειρήνη με αντάλλαγμα την ενσωμάτωση τους στο πολιτικό σύστημα.

Όπως σε κάθε περίοδο κρίσης του συστήματος έχουμε μεγάλες κοινωνικές μετατοπίσεις και αλλαγές (1922, μετά τον πόλεμο και τον εμφύλιο, μετά την πτώση της δικτατορίας), οι οποίες γεννούν μεγάλες πολιτικές μετατοπίσεις και αλλαγές, έτσι και τώρα συντελούνται όλες οι διεργασίες για μεγάλες πολιτικές αλλαγές στο επίπεδο των μαζών, που αναμορφώνουν πλήρως το πολιτικό σκηνικό όπως το γνωρίσαμε από την μεταπολίτευση και μετά. Αναμόρφωση του πολιτικού σκηνικού και πολιτικές αλλαγές, που θα είναι κατά πάσα πιθανότητα μεγαλύτερες και βαθύτερες από αυτές που συνέβησαν μετά την πτώση της δικτατορίας, συγκρινόμενες με εκείνες των δυο άλλων περιόδων, χωρίς να αποκλείεται και το ξεπέρασμά τους.

16. Οι πολιτικές μετατοπίσεις και αλλαγές στις μάζες επιταχύνουν την πολιτική κρίση, την κρίση του πολιτικού σκηνικού και των πολιτικών κόμμάτων, που έτσι και αλλιώς αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα αναποτελεσματικότητας των επιλογών τους, χαλάρωσης των δεσμών τους με τις μάζες, κρίσης αντιπροσώπευσης των μαζών, σήψης, σκανδάλων, διαφθοράς κλπ.

Είναι προφανές ότι όλες αυτές οι κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές πλήττουν κυρίως τις πολιτικές δυνάμεις της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, που διαχειρίστηκαν την οικονομία, την κοινωνία, την πολιτική και οδήγησαν στη σημερινή οικονομική κατα-

στροφή. Αυτό σήμερα εκδηλώνεται με την πρωτοφανή κρίση τους (αποσύνθεση, αποδέσμευση μαζών, διασπάσεις κλπ.), την καταβαράθρωση της εκλογικής τους δύναμης και ακόμη περισσότερο της κοινωνικής τους επιρροής. Έχουν χάσει ήδη 20-25 ποσοστιαίες μονάδες από τις εκλογές του Οκτωβρίου 2009 και η πτώση συνεχίζεται. Ειδικά η κρίση του ΠΑΣΟΚ και η εκλογική του καταβαράθρωση το οδηγεί σύντομα και με μαθηματική ακρίβεια στην κατάρρευση. Αν επιβιώνει ή μπορεί να επιβιώσει για λίγο διάστημα οφείλεται από την μια μεριά στην ισχυρότατη υποστήριξη της αστικής τάξης, και κυρίως των ιμπεριαλιστών, και από την άλλη στα προφανή αδιέξοδα που δημιουργούνται από την πτώση του. Γι' αυτό έχουμε πολλά πολιτικά πραξικόπηματα για να το διατηρήσουν στη ζωή. Ένα τέτοιο πολιτικό πραξικόπημα, πολύ γενικότερης και κρίσιμης σημασίας, είναι η σχεδιαζόμενη «συναίνεση» (η ενότητα των αστικών πολιτικών δυνάμεων και ιδιαίτερα των δυο μεγαλύτερων, του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ). Όλα αυτά όμως θα εξαρτηθούν από την πορεία της ταξικής πάλης και όχι από τους οποιουσδήποτε σχεδιασμούς και τις «παλατιανούς» τύπου συνομοσίες.

Άλλωστε, η κατάκτηση της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ και η παραμονή του στην εξουσία συνιστούν μια πολιτική αντινομία, αν όχι ένα πολιτικό πραξικόπημα. Γιατί εξαπάτησε τον ελληνικό λαό με ψεύτικες υποσχέσεις και υφάρπαξε την ψήφο του σε βαθμό σπάνιο στην πολιτική ιστορία της χώρας και την πρακτική των αστικών κομμάτων. Γιατί έφερε το ΔΝΤ θέτοντας την χώρα υπό ουσιαστική κατοχή, καταργώντας το Σύνταγμα, τη Βουλή, τα κοινωνικά, δημοκρατικά και πολιτικά δικαιώματα των εργαζομένων και γενικά κάθε είδους νομιμότητα. Γιατί με τα Μνημόνια και τα προγράμματα ξεπουλήματος της χώρας, μας οδηγεί στην ολική χρεοκοπία και την πλήρη καταστροφή. Η έτσι κι' αλλιώς μικρή νομιμοποίησή του περιορίστηκε ακόμη περισσότερο από τις κάθε είδους κινητοποιήσεις. Οι αγώνες των εργαζομένων απομόνωσαν το ΠΑΣΟΚ αλλά και το κυρίαρχο πολιτικό σύστημα από τις μάζες, πολιτικά και κοινωνικά, σε πρωτοφανή επίπεδα.

Όπως πάντοτε, η κρίση του συστήματος, η κρίση της πολιτικής και οι αδυναμίες του εργατικού κινήματος, αφήνουν μικρά ή μεγάλα περιθώρια για λαϊκιστικές πολιτικές. Η ανεργία, η γενικευμένη ανασφάλεια, η φτώχεια και η εξαθλίωση, η καταστροφή της ποιότητας ζωής, η απελπισία, η κρίση της πολιτικής και κοινωνικής ζωής, δημιουργούν πρόσφορο έδαφος ειδικά στα πιο καθυστερημένα, πληττόμενα και απογοητευμένα κομμάτια της κοινωνίας, για την ανάπτυξη ρατσιστικών, ξενοφοβικών και άλλων ψευδεπίγραφων αντιλήψεων, προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών. Αυτό είναι το γενικό υπόβαθρο της εμφάνισης και της κατά καιρούς ανάπτυξης των ακροδεξιών ρευμάτων στην Ευρώπη (η πολιτική της ιστορία είναι συνυφασμένη με αυτά) και στην χώρα μας, με το ΛΑΟΣ και ακόμη χειρότερα με το ξεπήδημα φασιστικών οργανώσεων. Αυτά τα ρεύματα και οι απόψεις τους πρέπει να χτυπιούνται αλύπητα από το εργατικό κίνημα, γιατί δηλητηριάζουν την πολιτι-

κή ζωή και τις συνειδήσεις των ανθρώπων. Ωστόσο, θα ήταν λάθος να διογκώσουμε τον κίνδυνο από το ΛΑΟΣ ή και τα άλλα ακροδεξιά ρεύματα, που εκμεταλλεύονται την κρίση και κυρίως την μετανάστευση, την ανασφάλεια κλπ. Η νεοφιλελεύθερη πολιτική της ΕΕ στο κοινωνικό επίπεδο είναι μια φασιστική πολιτική (και εξελίσσεται σαν τέτοια και στο πολιτικό επίπεδο) και απέναντι σ' αυτή πρέπει να είναι στραμμένο το κύριο μέτωπο του εργατικού και επαναστατικού κινήματος. Αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος καταπολέμησης των ακροδεξιών ρευμάτων και όλων των ψευδεπίγραφων δοξασιών και όχι το αντίστροφο.

17. Το κίνημα της 25 Μάη 2011 (το κίνημα των πλατειών ή των «αγανακτισμένων» όπως έχει ονομαστεί) προκάλεσε και προκαλεί σοβαρές αλλαγές και κρίσεις στο πολιτικό αστικό σύστημα και στο κράτος, που βέβαια αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα αμφισβήτησης λόγω της δομικής κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού.

Το κίνημα της 25 Μάη και κυρίως τα «Ιουλιανά», με την τεράστια κοινωνική πίεση που άσκησαν πάνω στο ΠΑΣΟΚ, το απονομιμοποίησαν και το απομόνωσαν σχεδόν ολοσχερώς, και μάλιστα χωρίς την παραμικρή προοπτική ανάκαμψης αλλά και με την πιθανότητα κατάρρευσης, ακόμη και με το ενδεχόμενο εξαφάνισής του από την πολιτική σκηνή, να είναι ορατά δια γυμνού οφθαλμού. Όμως δεν απονομιμοποιήθηκε και αποσταθεροποιήθηκε μόνο το ΠΑΣΟΚ, αλλά και ολόκληρο το πολιτικό σύστημα, τουλάχιστον όπως λειτουργούσε από την Μεταπολίτευση και μετά, δηλαδή το δικομματικό σύστημα και οι **συνήθεις σχέσεις αντιπροσώπευσης** των μαζών με τα αστικά κόμματα (ΠΑΣΟΚ και ΝΔ).

Ο σημερινός τεράστιος διαχωρισμός, που μέρα με την ημέρα γίνεται μεγαλύτερος, ανάμεσα στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της συντριπτικής πλειοψηφίας της κοινωνίας από τη μια μεριά και του αστικού πολιτικού συστήματος από την άλλη,

δεν συνιστά μόνο έναν ακραίο νεοφιλελευθερισμό των κυρίαρχων (και όχι μόνο) αστικών πολιτικών δυνάμεων, αλλά **ουσιαστικά μια αυτονομήσή τους**, έναν πραγματικό Βοναπαρτισμό, που εκφράζεται καθημερινά με εκφράσεις και πρακτικές που ακουμπάνε όλο και περισσότερο στη μαύρη προπαγάνδα («επικοινωνία») και στην ωμή βία του κράτους. Η διακυβέρνηση της εξουσίας από τον Γ. Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ έδειξε ότι προχωράμε ταχύτατα προς μια τέτοια κατάσταση ή προς μια «κινεζοποίηση» και της πολιτικής ζωής - και όχι μόνο της κοινωνικής (μισθοί, συντάξεις, βιοτικό επίπεδο δικαιώματα κλπ). Τα «Ιουλιανά» δεν ήταν μια συνηθισμένη βίαιη σύγκρουση μαζών με τους κατασταλτικούς μηχανισμούς, ήταν περισσότερο η έμπρακτη απόδειξη ότι ο Βοναπαρτισμός, η «κινεζοποίηση» της πολιτικής ζωής εγκαθίστανται και γίνονται καθεστώς. Η «συναίνεση» των αστικών δυνάμεων και κυρίως ΠΑΣΟΚ-ΝΔ, που επιδιώκεται με λύσσα από τους αστούς και τους ιμπεριαλιστές ανά τον κόσμο, που μάλλον σχεδιάζεται να γίνει μετά τις εκλογές, θα είναι ένα πολύ σοβαρό βήμα στην προσπάθεια θωράκισης και αντιδραστικής μετάλλαξης του αστικού κράτους. Όπως όλα δείχνουν αυτό θα γίνει, αυτή τη φορά, και μέσω της επερχόμενης Συνταγματικής «μεταρρύθμισης» και όχι απλά μέσω της λειτουργίας ενός «παρασυντάγματος», δηλαδή την σκλήρυνση του θεσμικού και νομικού πλαισίου, την θωράκιση του αστικού κράτους (τρομονόμοι, ενίσχυση κατασταλτικών μηχανισμών κλπ.) δίπλα στο υπάρχον «δημοκρατικό» Σύνταγμα, όπως ήταν μέχρι σήμερα η πρακτική. Αυτό που σχεδιάζεται, και που σιγά-σιγά γίνεται πραγματικότητα, δεν θα είναι μια απλή αντιδημοκρατική «εκτροπή» ή «ανωμαλία» ή μια «φαρσοκωμωδία», αλλά κάτι πολύ σοβαρότερο. Θα είναι μια αντιδραστική μετάλλαξη του καθεστώτος, μια «κινεζοποίηση» του αστικού καθεστώτος, όπου κατά πάσα πιθανότητα θα διατηρείται το κοινοβουλευτικό περίβλημα, αλλά που θα είναι θωρακισμένο σε κάθε προσπάθεια παρέμβασης στην πολιτική σκηνή του εργατικού και λαϊκού κινήματος. Για την αστική τάξη, τους ιμπεριαλιστές και τα πολιτικά τους επιτελεία, όσο η κρίση χειροτερεύει και γίνεται δύσκολα διαχειρίσιμη, τόσο η ανάγκη αποτροπής της παρέμβασης στη πολιτική σκηνή ή ακόμη και υπόταξης/συντριβής του εργατικού και λαϊκού κινήματος, καθίσταται όχι μόνο αναγκαία αλλά όρος σωτηρίας του καπιταλιστικού συστήματος.

Οι καιροί δεν επιτρέπουν να αγνοηθούν: Οι δηλώσεις Μπαρόζο πριν από ένα χρόνο για τις χώρες του Νότου που υπενθύμισε «ότι υπάρχουν και οι δικτατορίες». Οι δηλώσεις Μητσοτάκη στον Παπαχελά (Σκάι) ότι για την υπεράσπιση της δημοκρατίας θα πρέπει, αν χρειαστεί, «να έχουμε και νεκρούς»! Το άρθρο του Ψυχάρη στο «Βήμα» στις 5/6/2011, ως ο πλέον αρμόδιος και έγκυρος γνώστης των **αντιδημοκρατικών και δικτατορικών εκτροπών και της χούντας**, όπου έκανε απειλητικά λόγο για πιθανή πρόκληση «τέτοιας διασάλευσης της τάξης που θα δικαιολογούσε έκτακτα μέτρα, δηλαδή εκτροπή από τη συνταγματική τάξη»! Οι συχνές-πυκνές δηλώσεις του Πάγκαλου «για κάθοδο των τανκς» κλπ.

18. Ο Βοναπαρτισμός, ή ακόμη και η προσπάθεια μετάλλαξης του καθεστώτος, δεν είναι ελληνικό σχέδιο, είναι μια κατάσταση κι ένα σχέδιο Ευρωπαϊκό ή και Παγκόσμιο. Άλλωστε η «Ευρωσυνθήκη» (δηλαδή το παλιό «Ευρωσύνταγμα»), όταν θα μπορέσουν να την βάλουν σε πλήρη ισχύ, είναι ένα αυταρχικό και ολοκληρωτικό έκτρωμα, μια καθεστωτική μετάλλαξη με ολέθριες συνέπειες για τα δημοκρατικά, πολιτικά, συνδικαλιστικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες. Για άλλη μια φορά στην Ιστορία αποκαλύπτεται ότι καπιταλιστικό σύστημα, ιδιαίτερα στην κρίση και στην παρακμή του, και δημοκρατικές ελευθερίες, δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα είναι έννοιες ασύμβατες.

Πέρα όμως από το γενικό, στην χώρα μας λόγω και της χρεοκοπίας του καπιταλιστικού συστήματος και της οξύτατης κρίσης των αστικών δυνάμεων, οι αντιδημοκρατικές -και όχι μόνο- καταστάσεις έχουν προχωρήσει αρκετά. Η ΕΕ, η Τρόικα διαμέσου του ΠΑΣΟΚ και των άλλων αστικών δυνάμεων, των μνημονιακών πολιτικών και των πιέσεων για συναίνεση, σπρώχνουν αποφασιστικά, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα τον ελληνικό λαό σαν πειραματόζωο για τους λαούς της Ευρώπης, προς ένα Βοναπαρτισμό, μια «κινεζοποίηση» της κοινωνικής και πολιτικής ζωής, προς μια μετάλλαξη του καθεστώτος. Αλλά και κάτι ακόμη που έρχεται σαν φυσικό και πολιτικό επακόλουθο ή και συστατικό στοιχείο αυτής της μετάλλαξης: Μαζί με την απώλεια της οικονομικής κυριαρχίας έχουμε και μια πρωτοφανή επίθεση, με τη βοήθεια της εγχώριας πολιτικοοικονομικής ελίτ, στην πολιτική, νομική και περιουσιακή ακεραιότητα της χώρας και στην αξιοπρέπεια του ελληνικού λαού. Επιβάλλουν **μια νέου τύπου αποικιοκρατία**, που αρχίζει από πρωτοφανείς ύβρεις, συκοφαντίες και χλευασμούς ενάντια στους εργαζόμενους, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και τη νεολαία και φτάνει μέχρι την επιβολή τοποτηρητών αλά Εδουάρδο Λω, που θα ελέγχουν τα πάντα και θα καθορίζουν τη ζωή μας.

Έτσι, η ρήξη με την ΕΕ τώρα πια δεν είναι αναγκαία μόνο για λόγους ταξικούς, οικονομικούς, για λόγους χρέους κλπ, αλλά και για λόγους ανάπτυξης, κοινωνικών, πολιτικών, δημοκρατικών, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών. Η έξοδος από την ΕΕ δεν σημαίνει με κανένα τρόπο έναν απομονωτισμό, μια πολιτική εθνικής αναδίπλωσης ή αυτοδύναμης οικονομικής ανάπτυξης. Σημαίνει πάνω απ' όλα να ανακτήσουν και πάλι το δικαίωμα οι εργαζόμενοι, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και η νεολαία να αποφασίζουν δημοκρατικά για την οικονομία, για τις κοινωνικές και πολιτικές προτεραιότητες, για τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Σημαίνει τη μη αναγνώριση και την άμεση παύση της πληρωμής του χρέους, την εθνικοποίηση όλων των τομέων-κλειδιών της οικονομίας (τράπεζες, μεγάλες επιχειρήσεις, ενέργεια, συγκοινωνίες, τηλεπικοινωνίες κλπ.) κάτω από εργατικό έλεγχο. Ακόμη, σημαίνει μια **τεράστια συμβολή** του ελληνικού λαού στο επαναστατικό διεθνιστικό στόχο της διάλυσης της ιμπεριαλιστικής νεοφιλελεύθερης ΕΕ. Μια διάλυση, που θα είναι ήττα στρατηγικής σημασίας για την ευρωπαϊκή και παγκό-

σμα μπουρτζουαζία και ένα τεράστιο βήμα προς τη Παγκόσμια Επανάσταση και το Σοσιαλισμό. Η συμβολή του κινήματος 25 Μάη συνετέλεσε και σ' αυτό, έκανε το μέλλον του Ευρώ και της ΕΕ πιο αβέβαιο και έφερε πιο κοντά την διάλυση της Ευρώπης των καπιταλιστών, του νεοφιλελευθερισμού, του πολέμου, της καταπίεσης και του ρατσισμού.

Δ) Συνδικαλιστικό και εργατικό κίνημα, οι αγώνες των εργαζομένων και της νεολαίας

19. Κάνοντας έναν μικρό απολογισμό των αγώνων και κάθε είδους κινητοποιήσεων που ξέσπασαν από τον Δεκέμβρη του 2009 και ιδιαίτερα από την ανακοίνωση των αντεργατικών και αντιλαϊκών μέτρων από την κυβέρνηση αρχικά και κατόπιν από την κυβέρνηση-τρόικα, μπορούμε να πούμε αβίαστα ότι πρόκειται για το μεγαλύτερο κύμα απεργιών και κινητοποιήσεων, σε έκταση, χρονική διάρκεια και πολιτικό βάθος, τουλάχιστον από την Μεταπολίτευση και μετά. Από τον Δεκέμβριο (ουσιαστικά από το Νοέμβριο με τον αγώνα των συμβασιούχων) μέχρι και τον Ιούνιο 2011, είχαμε 10 γενικές απεργίες, και αναρίθμητες απεργίες και άλλες μορφές κινητοποιήσεων και αγώνων (αποκλεισμοί, καταλήψεις) από Ομοσπονδίες, Σωματεία και άλλες κινήσεις και συλλογικότητες. Ουσιαστικά, σ' αυτό τον ενάμιση χρόνο είχαμε χωρίς σταμάτημα απεργίες, κινητοποιήσεις, καταλήψεις κλπ. στις οποίες συμμετείχαν εκατομμύρια εργαζόμενοι, φτωγά λαϊκά στρώματα και νεολαίοι.

Χωρίς αμφιβολία το κίνημα της 25 Μάη 2011 και η μέχρι στιγμής κορύφωσή του, τα «Ιουλιανά», αποτελούν **μια τομή** όχι μόνο στις κινητοποιήσεις αυτού του ενάμιση χρόνου, αλλά τουλάχιστον από την Μεταπολίτευση και μετά. Τα «Ιουλιανά» (γιγαντιαίες συγκεντρώσεις στις 5 Ιουνίου στις πλατείες των μεγάλων πόλεων της χώρας και κυρίως του Συντάγματος –με τους κοντά στους 500.000 διαδηλωτές-, η 24ωρη Γενική Απεργία στις 15 Ιουνίου και η 48ωρη Γενική Απεργία στις 28-29 Ιουνίου - η δεύτερη μετά την Μεταπολίτευση και η πρώτη στην Ευρώπη μετά το Μάη του '68!- και οι μεγάλες συγκρούσεις που ακολούθησαν στο κέντρο των Αθηνών τις ημέρες των γενικών απεργιών και κυρίως την δεύτερη ημέρα (Τετάρτη) της 48ωρης Γενικής Απεργίας, την ημέρα αποκλεισμού της Βουλής λόγω νήφησης του ανθρωποκτόνου Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος), είναι γεγονότα μεγάλης, ιστορικής σημασίας. Σίγουρα είναι γεγονότα μεγαλύτερης ιστορικής σημασίας από τα γεγονότα της 25^{ης} Μάη του 1976 και του Δεκέμβρη του 2008 και μπορούν να συγκριθούν με τα «Ιουλιανά» του 1965 ή ακόμη και με την εξέγερση του «Πολυτεχνείου». Το κίνημα που ξεκίνησε στις 25 Μάη, ουσιαστικά ήταν μια **εξέγερση χαμηλής έντασης**. Ωστόσο, τα «Ιουλιανά» ήταν κάτι παραπάνω από μια «χαμηλής έντασης» εξέγερση. Σε γενικές γραμμές, το κίνημα της 25 Μάη ήταν μια ανώτε-

ρη φάση στον **παρατεταμένο κοινωνικό πόλεμο**, που ξεκίνησε πριν ενάμιση χρόνο και κυρίως μετά το Μνημόνιο. Τα «Ιουιανιά» ήταν η κορύφωση αυτής της νέας φάσης και μάλλον το τέλος αυτής της **συγκεκριμένης εξεγερσιακής περιόδου**.

20. Αν και είναι νωρίς να γίνει απολογισμός ή ιστορική αποτίμηση του κινήματος της 25 Μάη 2011 (πάντοτε τα μεγάλα γεγονότα χρειάζονται χρόνο για να «τοποθετηθούν» στην Ιστορία ή στην συλλογική συνείδηση των εργαζόμενων μαζών και της πρωτοπορίας), υπάρχει επιτακτική ανάγκη να βγουν ορισμένα βασικά συμπεράσματα. Γιατί ο Αγώνας συνεχίζεται και πρέπει να συνεχιστεί μέχρι να φύγουν Κυβέρνηση, τρόικα, μνημόνια κλπ. Επιπλέον η συγκεκριμένη μορφή αγώνα, οι πλατείες και ειδικά η πλατεία Συντάγματος, με την μία ή άλλη αλλαγή ή προσθήκη, θα συνεχιστεί και στην επόμενη περίοδο.

Τυπικά ή και φαινομενικά, αυτή η μεγαλειώδης φάση «τελειώνει» **χωρίς να εκπληρώνει τον άμεσο στόχο της**: Την αποτροπή της ψήφισης του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος και του Εφαρμοστικού Νόμου. Όσο κι αν έχει «μικρή» σημασία αυτό το γεγονός, γιατί η εφαρμογή αυτών των εκτρωμάτων είναι απείρως δυσκολότερη από την ψήφιση από τους δοσίλογους της Βουλής, δεν πρέπει να υποτιμηθεί. Γιατί, όσο θα υπάρχει το Μεσοπρόθεσμο θα έχει σοβαρές επιπτώσεις πάνω στους εργαζόμενους, στα φτωχά λαϊκά στρώματα και τη νεολαία. Όμως, το κίνημα της 25 Μάη δεν είχε στόχους μόνο το Μεσοπρόθεσμο και τον Εφαρμοστικό Νόμο, είχε και καθαρά κεντρικούς πολιτικούς στόχους, κι ακόμη αντισυστημικούς (Κυβέρνηση, τρόικα-ΕΕ, θεσμούς κλπ.). Μ' αυτή την έννοια, είναι ένα κίνημα με εντονότατα πολιτικά χαρακτηριστικά, και ουσιαστικά το πρώτο μετά την Μεταπολίτευση, που κατά πάσα πιθανότητα βάζει ένα τέλος στο δυϊσμό κοινωνικού-πολιτικού (ένα από τα ιερά θέσφατα της Μεταπολίτευσης) που επέβαλαν αστοί και ρεφορμιστές.

Με την παραπάνω επιφύλαξη μπορεί να ειπωθεί ξεκάθαρα ότι το κίνημα της 25 Μάη, με την αποκορύφωσή του τα «Ιουιανιά», αποτελεί μια **μεγάλη τομή ίσως και καθοριστική**, που επιταχύνει όχι μόνο όλες τις εξελίξεις, που συμβαίνουν την περίοδο της θανάσιμης κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού, αλλά **διαμορφώνει και νέες εξελίξεις, κρίσιμες και αποφασιστικές** για την πορεία της ταξικής πάλης: Τις κοινωνικές και ιδίως τις πολιτικές μετατοπίσεις και αλλαγές, την κρίση του αστικού μπλοκ εξουσίας και την κρίση της αστικής εξουσίας, τις μεταβολές στο εσωτερικό της αστικής τάξης, του πολιτικού συστήματος και του κράτους...στο εσωτερικό της εργατικής τάξης και του εργατικού κινήματος, στη διαμόρφωση της συνείδησης αλλά και των πολιτικών και πρακτικών των εργαζόμενων, των λαϊκών μαζών, της νεολαίας κλπ. Πιο συγκεκριμένα:

- Διέλυσε, ουσιαστικά, το ΠΑΣΟΚ καθιστώντας την παραμονή του στην εξουσία αδύνατη και ζήτημα ημερών και έφερε στην ημερησία διάταξη την μελλοντική του επιβίωση σαν πολιτικό φορέα ή σαν ενιαίο κόμμα.

- Κατάφερε συντριπτικά πλήγματα στο πολιτικό σκηνικό, η επούλωση των οποίων είναι αδύνατη υπό τις παρούσες συνθήκες, το απομόνωσε από ευρύτατες λαϊκές μάζες και όξυνε την πολιτική κρίση σε αφάνταστο βαθμό.

- Κατάφερε ισχυρά πλήγματα στην κυρίαρχη αστική ιδεολογία, στο μεταπολιτευτικό αστικό αξιακό σύστημα, στο παρακμιακό ιδεολόγημα του Νεοφιλελευθερισμού και ακόμη στην κοινωνική, πολιτική και ιδεολογική ενσωμάτωση των μαζών στην ιμπεριαλιστική ΕΕ.

- Προκάλεσε νέα σοβαρά ρήγματα στις σχέσεις του κεφαλαίου με τα μεσαία και κατώτερα αστικά και μικροαστικά στρώματα. Επιπλέον, προκάλεσε μια προσέγγιση μερικών κομματιών αυτών των στρωμάτων με τους εργαζόμενους, ακόμη μεγαλύτερη και από την Γενική Απεργία της 5^{ης} Μάη 2010. «Ξεπέρασε» στην πορεία πολλές από τις αδυναμίες του και «ενίσχυσε» τα προτερήματα και τις αρετές του, που αποτελούν σοβαρές παρακαταθήκες για το άμεσο -και όχι μόνο- μέλλον. Όπως:

- Κινητοποίησε μάζες σε αριθμούς που έφτασαν τις καλύτερες στιγμές του συνδικαλιστικού κινήματος και γενικότερα του εργατικού κινήματος, και αμφισβήτησε, υπερφαλάγγισε και σχεδόν «παρέκαμψε» πλήρως την συνδικαλιστική γραφειοκρατία και τη ρεφορμιστική-σταλινική ηγεσία του ΚΚΕ.

- Προχώρησε πολιτικά, σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα, από το πρώτο ψήφισμα της Λαϊκής Συνέλευσης, που είχε περιορισμένο πολιτικό περιεχόμενο («Να φύγουν αυτοί που μας οδήγησαν εδώ: Κυβερνήσεις, Τρόικα, Μνημόνια και όλοι όσοι μας εκμεταλλεύονται» ή «Δεν χρωστάμε, δεν πουλάμε, δεν Πληρώνουμε»), σ' ένα μίνι μεταβατικό πρόγραμμα («Όχι στις ιδιωτικοποιήσεις», «Εθνικοποιήσεις τραπεζών, επιχειρήσεων», «κοινωνικός έλεγχος» κλπ.) με αιχμές το Χρέος, τη Δημοκρατία, την Εθνική Αξιοπρέπεια και Τιμή και ακόμη την Εθνική κυριαρχία.

- Προχώρησε, σε αρκετά μεγάλο βαθμό, η ενοποίηση με τα παραδοσιακά κομμάτια του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος. Υποχώρησαν σημαντικά οι αντικομματικές και εθνικιστικές απόψεις, που ήταν αρκετά έντονες στις αρχές του κινήματος.

- Μέσα σε λίγες μέρες, προχώρησε από μια κατά βάση παθητική αντίσταση σε μια μερικά ενεργή αντίσταση σημαντικών κομματιών εργατικών και λαϊκών μαζών απέναντι στον κατασταλτικό μηχανισμό των ΜΑΤ κλπ., αγνοώντας τις «συνετές» φωνές μερικών «έμπειρων» ηγεσιών.

- Απόκτησε αυτοπεποίθηση στις δυνάμεις του -αίτιο και αιτιατό του παραπάνω-, που είναι μια πολύ σημαντική και αποφασιστική παρακαταθήκη για το μέλλον. Εξουδετέρωσε τις θεωρίες συννομωσιολογίας του ΠΑΣΟΚ, που είχαν στόχο να το δυσφημήσουν και να το απομονώσουν από τις μάζες, όπως επίσης και την γνωστή πρακτορολογία («κράτος και παρακράτος») των ρεφορμιστών και την σιχαμερή κλάμα τους.

21. Τέλος πρέπει να σημειώσουμε ότι η ορμητική και αυθόρμητη/αδιαμεσολάβητη είσοδος τεράστιων λαϊκών μαζών στην πολιτική και στο πολιτικό προσκήνιο κατέδειξε την κρίση σχεδόν του συνόλου της αριστεράς (ρεφορμιστικής, ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής) σε στρατηγικό, προγραμματικό και τακτικό επίπεδο. Εκτός όμως από αυτό ή και σε σχέση μ' αυτό, επιβεβαιώθηκε για ακόμη μια φορά ότι το επαναστατικό προτσές στην Ελλάδα είναι αρκετά πλούσιο και ποικιλόμορφο. Οι μορφές του δεν είναι μόνο οι κλασικές-παραδοσιακές (Συνδικάτα, μαζικοί φορείς κλπ.) αλλά και διάφορες μορφές αυτοοργάνωσης (επιτροπές, συνελεύσεις ή μορφές αυτών), που δημιουργούν εκρηκτικά κινήματα, μεγάλα πολιτικά γεγονότα, εξεγερσιακές καταστάσεις κλπ., εντελώς «ζαφνικά κι από εκεί που δεν τα περιμένεις». Βέβαια, η επανάσταση έρχεται πάντα ζαφνικά κι από κει που δεν την περιμένεις. Δεν έχει ημερομηνία, παρά μόνο προετοιμασία.

Επιπλέον, ή σε άμεση σχέση με τα παραπάνω, είχαμε ακόμη μια επιβεβαίωση αρκετά κρίσιμη και σημαντική για την οικοδόμηση μιας επαναστατικής πολιτικής και της επαναστατικής οργάνωσης: ότι στη χώρα μας η πολιτική ριζοσπαστικοποίηση προηγείται της κοινωνικής ριζοσπαστικοποίησης. Το κίνημα της 25 Μάη ευαισθητοποίησε και κινητοποίησε τεράστιες μάζες, δημιούργησε πολιτικά γεγονότα πολύ μεγάλης σημασίας και σύμφωνα με όλα τα δεδομένα προκάλεσε πολύ μεγάλη ριζοσπαστικοποίηση των μαζών, **γιατί ακριβώς ήταν ένα κίνημα με κεντρικά πολιτικά αιτήματα και χαρακτηριστικά.**

22. Βέβαια, όσο σημαντικό κι αν είναι το αυθόρμητο, το αδιαμεσολάβητο (και είναι πράγματι πολύ σημαντικό, είναι ο «ατμός», απαραίτητος για την ώθηση), είναι η διαμεσολάβηση της επαναστατικής πολιτικής και του επαναστατικού κόμματος αυτή που τελικά θα οδηγήσει στη νίκη τις εργαζόμενες και εκμεταλλεούμενες τάξεις. Έτσι κάθε υποταγή στο αυθόρμητο, στο πλήθος, στον κινηματισμό είναι επικίνδυνη από ένα σημείο και μετά. Γιατί δεν θα πρέπει να ξεχνιέται, από τη μια μεριά, ότι ο αντίπαλος είναι οργανωμένος, έχει ικανότητα σχεδιασμού, τεράστιο προσωπικό και οικονομική εξουσία, είναι αδίστακτος για την υπεράσπιση των συμφερόντων του, έχει την υποστήριξη της ΕΕ και των ιμπεριαλιστών γενικότερα. Και ακόμη, αυτή η υποταγή μπορεί να οδηγήσει, στην αθέτηση των αρχών του επαναστατικού μαρξισμού, στην εγκατάλειψη της ανεξαρτησίας του εργατικού κινήματος και της εργατικής εξουσίας στο όνομα γενικώς των λαϊκών συμφερόντων, της λαϊκής εξουσίας, οικονομίας κλπ. **Όμως, από την άλλη μεριά, η αφ' υψηλού αντιμετώπισή του, η αγνόηση της αυθόρμητης κίνησης των «από κάτω», της «αυτενέργειάς» τους είναι όχι μόνο ιστορικά καταδικασμένη αλλά και αναίρεση της επαναστατικής θεωρίας και πράξης.**

23. Η γενικευμένη κρίση του συστήματος επηρεάζει όλα τα κόμματα, και φυσικά

και τα ρεφορμιστικά. Έτσι, στο ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ η κρίση εκδηλώθηκε με την αποχώρηση της λεγόμενης ανανεωτικής πτέρυγας και οι εξελίξεις είναι ακόμη ανοικτές και για οδυνηρότερα ενδεχόμενα. Το ΚΚΕ, παρά την φαινομενική του σταθερότητα, αντιμετωπίζει εσωτερικά προβλήματα λόγω κυρίως της χωρίς όρια διασπαστικής του πολιτικής και της επιστροφής του σε ένα σκληρό, παλαιολιθικό και αποκρουστικό σταλινισμό. Εξίσου σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζει τόσο με την οργανωμένη εργατική τάξη -αυτό φαίνεται από τις συνεχιζόμενες απώλειες στις συνδικαλιστικές εκλογές-, όσο και με τα ανοργάνωτα κομμάτια των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας.

Η ορθότητα των προγραμμάτων και της πολιτικής των κομμάτων φαίνεται από την εφαρμογή τους στην πράξη, στο κίνημα και όχι από το τι νομίζουν τα ίδια γι' αυτά. Μ' αυτή την έννοια το κίνημα της 25 Μάη, και ιδιαίτερα τα «Ιουνιανά», φώτισαν ακόμη περισσότερο ορισμένες πολιτικές και πρακτικές πλευρές της πολιτικής και των δύο ρεφορμιστικών κομμάτων.

α) Φάνηκε όχι μόνο η ανικανότητα του ΚΚΕ να αντιληφθεί την πραγματική κίνηση της ιστορίας, η πρακτορολογία και η φοβική του στάση απέναντι σε στιδήποτε αυθεντικό και αυθόρμητο, η κενολογία της πολιτικής του και οι αερολογίες του «περί οργανωμένης ταξικής πάλης», αλλά αποκαλύφθηκε για ακόμη μια φορά ο αντιδραστικός και επικίνδυνος ρόλος του για το κίνημα. Σε κάθε περίπτωση πάντως, όλες οι τελευταίες συγκλονιστικές εξελίξεις συντελούνται **όχι μόνο χωρίς τη δική του παραμικρή συμμετοχή, αλλά σε μεγάλο βαθμό και εναντίον της πολιτικής του.**

Γενικά, όσο η κρίση βαθαινει και παίρνει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τόσο η ανάλυση και η πολιτική του ΚΚΕ γίνεται γενικόλογη, ασαφής και αφηρημένη («ο καπιταλισμός έχει πάντα κρίσεις» κλπ.). Αυτό δεν είναι τυχαίο και οφείλεται στην θεωρητική, προγραμματική και πολιτική ανεπάρκειά του. Το πρόγραμμα και η πολιτική του συνδέονται με αιτήματα και με αγώνες των εργαζομένων και του εργατικού κινήματος, μόνο στο βαθμό που ενισχύουν εκλογικά το ΚΚΕ και σε καμία άλλη περίπτωση. Έτσι, όχι μόνο δεν βοηθάει τους αγώνες και την ανάπτυξη του κινήματος, αλλά γίνεται και ο χειρότερος αντίπαλός τους όταν δεν τους ελέγχει γραφειοκρατικά και άμεσα, όταν δεν το ενισχύουν εκλογικά. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, όχι μόνο είναι ενάντια σε κάθε συμμαχία ή ακόμη και σε κάθε χωροταξική γειννίαση, αλλά επιπλέον συκοφαντεί όλους τους υπόλοιπους αγωνιστές και αριστερούς, και ειδικά όσους βρίσκονται στα αριστερά του, σαν εργοδοτικούς και κυβερνητικούς, ύποπτους, πράκτορες, χαφιέδες κλπ. Τα αιτήματα που προβάλλει έχουν δευτερεύουσα σημασία (σε γενικές γραμμές δεν αφορούν την κρίση συγκεκριμένα) και σε κάθε περίπτωση δεν έχουν μεταβατικό χαρακτήρα, γιατί ουσιαστικά δεν πιστεύει στη νίκη μέσα από τους αγώνες, αλλά στην «λύση» τους μέσα από την ενίσχυση του ΚΚΕ ή καλύτερα στην «ικανοποίησή» τους στο ακαθόριστο και ασα-

φές καθεστώσ της «Λαϊκής Εξουσίας». Μέσα από λεκτικούς ακροβατισμούς και μια ταξική ορολογία, παρουσιάζει την «Λαϊκή Εξουσία» άλλοτε σαν το σοσιαλισμό και άλλοτε σαν ξεχωριστό και ενιαίο στάδιο προς το σοσιαλισμό. Αυτό, όπως και το γεγονός ότι χρησιμοποιεί τον όρο «ενιαίο μέτωπο των εργαζομένων» κάνει πολλούς να ισχυρίζονται ότι, το ΚΚΕ έχει εγκαταλείψει την θεωρία των σταδίων ή τουλάχιστον την έχει μισό-εγκαταλείψει. Όμως, όσο δημιουργούνται κάποιες προϋποθέσεις (κατάρρευση του πολιτικού σκηνικού, κρίση των αστικών κομμάτων, δημοσκοπήσεις που δείχνουν άνοδο του ΚΚΕ) για την πραγματοποίηση της «Λαϊκής Εξουσίας» και το ΚΚΕ αναγκάζεται ή και θέλει να ξεκαθαρίσει το περιεχόμενό της, τότε δε μένει η παραμικρή αμφιβολία ότι είναι μια νέα παραλλαγή, σερβιρισμένη με νέο όνομα, οι γνωστές αντιμονοπωλιακές και αντιιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις του ή και ένα βήμα πιο πίσω. Μέσα σ' αυτό ακριβώς το πλαίσιο των «διευκρινήσεων» της Λαϊκής Εξουσίας, τοποθετείται και η θέση ΚΚΕ που ειπώθηκε, για πρώτη φορά, από την Παπαρήγα «για μη έξοδο από το ευρώ», που δε μιλάει για τη διαγραφή του χρέους ή που το θεωρεί αστικό αίτημα κλπ. Φυσικά παρόμοιες «διευκρινήσεις» στο μέλλον θα γίνονται όλο και πιο συχνά.

Οι δυνάμεις του ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ, κυρίως ΣΥΝ και ΚΟΕ, είχαν μια «φιλική στάση» προς το κίνημα της 25 Μάη και το αυθόρμητο, και προσπάθησαν να του δώσουν φεστιβαλικά χαρακτηριστικά, δηλαδή το αντιμετώπισαν σαν μια απλή συγκέντρωση αγανακτισμένων, που εκφράζουν την οργή τους, κάνουν συζητήσεις, αλλά πέρα από αυτό δεν κάνουν τίποτε άλλο και κυρίως δεν μπορούν να επιβάλλουν μία νίκη, ούτε να οργανωθούν για να επιτύχουν τους στόχους τους κλπ. Δεν έκαναν καμιά προσπάθεια να δώσουν στο κίνημα πολιτικά χαρακτηριστικά, ταξικές αναφορές και προσανατολισμό, που να δρομολογεί την πολιτική κυριαρχία της εργατικής τάξης. Ωστόσο, επί της ουσίας δεν μπόρεσαν να πετύχουν τίποτα από αυτές τις επιδιώξεις τους, η πολιτική τους απέτυχε και οι εξελίξεις τους ξεπέρασαν. Για ακόμη μια φορά οι δυνάμεις αυτές είδαν και σ' αυτό το κίνημα, όπως παλαιότερα στο Φόρουμ, την ευκαιρία για επικοινωνιακή αντιπολιτευτική πολιτική (σ' αυτό βοηθάει και ο Πάγκαλος κλπ.) και εκλογικά οφέλη.

Ο χώρος του ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται και πάλι σε αναβρασμό γύρω από την προβληματική πολιτική και οργανωτική του κατάσταση. Στην αρχή του 2011 ήταν αμφίβολο αν υπήρχε ή δεν υπήρχε ΣΥΡΙΖΑ. Σήμερα, φαίνεται να επιχειρείται μια οργανωτική επανασυγκόλληση, την ίδια στιγμή που οι πολιτικές διαφορές μεταξύ των συνιστωσών οξύνονται στα πιο κρίσιμα θέματα όπως: Τα συνδικάτα και η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, το χρέος και η αντιμετώπισή του, η ΕΕ και η αντιμετώπισή της, η «αριστερή κυβέρνηση» που είναι κεντρική θέση του ΣΥΝ ή και άλλων (;) συνιστωσών του ΣΥΡΙΖΑ κλπ. Ο χώρος αυτός, σαν σύνολο αλλά και χωριστά κάθε συνιστώσα, δείχνει μια ευαισθησία απέναντι στα κινήματα και προσπαθεί να βοηθήσει στην ανάπτυξή τους.

β) Η κρίση του καπιταλισμού, διεθνικά και εθνικά, και οι λανθασμένες προσεγγίσεις που είχε -και εν πολλοίς έχει- η Άκρα Αριστερά ανέδειξαν τις προγραμματικές και πολιτικές αδυναμίες της και την κρίση προσανατολισμού, που παρουσιάζει εδώ και πολύ καιρό. Όμως δεν είναι μόνο αυτό. Για ορισμένες οργανώσεις (όχι μόνο αυτές που συμμετέχουν στο ΣΥΡΙΖΑ), υπάρχει και μια προσέγγιση προς το ρεφορμισμό, τουλάχιστον σε πολιτικό και πρακτικό επίπεδο, μια που ακόμη φαίνεται να υπάρχει, έστω και θολά, μια υπεράσπιση κάποιων επαναστατικών θέσεων.

Οι δυνάμεις του μ-λ χώρου, αφού αγνοούσαν μέχρι πρόσφατα την κρίση, τώρα την αποδέχονται αλλά με επιφυλάξεις ως προς την έκταση και το βάθος της. Συχνά εκφράζουν την «υποψία» ότι μπορεί να είναι προσχηματική ή ότι την χρησιμοποιεί η αστική τάξη και οι μπερλιαλιστές για να επιθεθούν στην εργατική τάξη και το λαό. Στην πράξη και στο πρακτικό επίπεδο παρουσιάζουν μια κινητικότητα, πάντα όμως γύρω από «γνωστά» πεδία (συνδικάτα, σύλλογοι κλπ.). Όμως, σε γενικές γραμμές, όπου τα πράγματα δεν παρουσιάζονται με «καθαρές» μορφές, όπως το «κίνημα των αγανακτισμένων», τότε τα αντιμετωπίζουν καχύποπτα ή και εχθρικά, και στην καλύτερη περίπτωση τα βλέπουν αφ' υψηλού, σαν «οι μόνοι που κατέχουν την μεγάλη αλήθεια» ή οι μόνοι «που μπορούν να κρίνουν τα πάντα και τους πάντες» κλπ.

Το ΣΕΚ είχε μια φοβική ή εχθρική στάση απέναντι στο κίνημα της 25 Μάη, χωρίς αυτό να αποτελεί και μεγάλη έκπληξη. Η διακηρυγμένη θέση του ήταν: «να κρατήσουμε αποστάσεις από το αυθόρμητο και τον αυτόνομο/αναρχοαυτόνομο χώρο και να πάμε με τα συνδικάτα και τους μαζικούς φορείς». Αυτό έκανε καθ' όλη τη διάρκεια του κινήματος, τουλάχιστον ως προς τις αποστάσεις. Οι υπόλοιπες δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αν και κάπως καθυστερημένα, κατάλαβαν ότι έπρεπε να επέμβουν. Ωστόσο, η επέμβασή τους στο μεγαλύτερο μέρος της εξαντλούνταν σε μια προσπάθεια «να δώσουν προοπτική» και «πολιτική πλατφόρμα» στο κίνημα, χωρίς να αναλαμβάνουν κανένα πρακτικό καθήκον από αυτά που έβαζε το ίδιο το κίνημα. Πολλές τους ενέργειες είχαν και ένα χαρακτήρα «διασπαστικό», πέρα από το αιώνιο και ενοχλητικό μεγαλοϊδεατισμό τους. Η συμμετοχή του Συντονισμού πρωτοβάθμιων σωματείων στο κίνημα των πλατειών, αν και είχε πολλές αδυναμίες, πιστώνεται στις θετικές ενέργειές του.

Στο πολιτικό όπως και στο πρακτικό επίπεδο, το τελευταίο διάστημα υπάρχει ένα γλίστρημα προς τα δεξιά και το ρεφορμισμό. Στις πολιτικές θέσεις, που δημοσιοποίησε πρόσφατα η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, προτείνει: «Κοινή δράση όλης της αριστεράς και των δυνάμεων που απεγκλωβίζονται από το ΠΑΣΟΚ, ακόμη και τη ΝΔ, μέσα στο μαζικό κίνημα» για να «διαμορφώσουμε, μέσα από το συντονισμό των σημερινών αγώνων, ένα πραγματικό εργατικό αγωνιστικό μέτωπο ρήξης και ανατροπής...». Προφανώς, ο επηρεασμός από μια δευτερεύουσα πλευρά της Πλατείας Συντάγματος, εντυπώσιασε τόσο πολύ τους συγγραφείς, ώστε τους έφερε στην μνήμη το ΕΑΜ, σαν πολιτική πρόταση το 2011!

24. Η κρίση και η αντιμετώπισή της, η βαρβαρότητα της επίθεσης, ο Βοναπαρτισμός και η άγρια καταστολή του καθεστώτος, τα ζητήματα εθνικής και ατομικής αξιοπρέπειας που έχουν ανακύψει, αλλά και οι ανάγκες του εργατικού και λαϊκού κινήματος σε μια περίοδο που εξελίσσεται με γοργά βήματα σε μια προεπαναστατική κατάσταση, δημιουργούν πιέσεις για ενότητα των δυνάμεων του εργατικού κινήματος που συνήθως καταλήγει να ταυτίζεται με την ενότητα της αριστεράς. Κάτω από την πίεση αυτών των καταστάσεων, πολλοί (οργανώσεις και αγωνιστές) τα τελευταία χρόνια μιλούν για ενιαίο μέτωπο ή ενότητα του κινήματος και κυρίως για ενότητα της αριστεράς. Ωστόσο, στην πράξη, κυρίως από αυτούς που μιλούν για την ενότητα του κινήματος και της αριστεράς, γίνονται οι πιο διασπαστικές ενέργειες, πολιτικές και οργανωτικές.

Η ΟΚΔΕ φυσικά δεν έχει καμιά αντίρρηση για διάλογο και κοινή δράση των δυνάμεων της αριστεράς, και κυρίως της άκρας και επαναστατικής αριστεράς, πάντα φυσικά σε ισότιμη βάση. Η ΟΚΔΕ από την ιδεολογία της έχει μια ενωτική πολιτική και πρακτική, είναι η οργάνωση που έχει στο πρόγραμμά της το Ενιαίο Μέτωπο, είναι η οργάνωση που επιζητούσε πάντοτε το διάλογο και την κοινή δράση των οργανώσεων του εργατικού κινήματος. Τα εγκαινίασε όλα αυτά, κυρίως μετά την Μεταπολίτευση -όταν δημιουργήθηκαν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις- και τα επέβαλε στην πράξη αρχικά σ' ένα τμήμα της άκρας αριστεράς και κατόπιν σχεδόν στο σύνολό της. Ωστόσο η μαρξιστική-επαναστατική πολιτική δεν απλοποιεί το ζήτημα της αντιμετώπισης της κρίσης του καπιταλισμού, της βάρβαρης επίθεσης της αστικής τάξης, της κρίσης του εργατικού κινήματος και της σοσιαλιστικής επανάστασης, ώστε να βλέπει στην ενότητα τη λύση όλων αυτών των προβλημάτων. Επίσης η ΟΚΔΕ, δε θεωρεί ότι όλες οι οργανώσεις και τα κόμματα της αριστεράς και όλοι οι «αριστεροί» πρέπει να είναι μαζί, γιατί ορισμένες πολιτικές και πρακτικές οργανώσεις και κομμάτων, που αναφέρονται στο εργατικό κίνημα και την αριστερά, δεν πάνε μαζί και σε κάθε περίπτωση δεν είναι συμβατές με τις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού.

Επίσης, δεν εννοεί το διάλογο και την κοινή δράση σαν αυτοσκοπό, αλλά σαν βήματα για την απόκρουση της επίθεσης αστικής τάξης-κυβέρνησης-ΔΝΤ/ΕΕ, για την ανάπτυξη του εργατικού και επαναστατικού κινήματος, για την οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος, για την σοσιαλιστική επανάσταση. Όσο αυτοί οι στόχοι δεν εκπληρώνονται από τις θεωρίες ή και κινήσεις ενότητας και στο μόνο το οποίο τελικά καταλήγουν είναι ένα εφήμερο κατέβασμα στις εκλογές, δεν εξυπηρετούν καμιά αναγκαιότητα του εργατικού και επαναστατικού κινήματος παρά μόνο υποκειμενικές διαθέσεις. Η ΟΚΔΕ, κρατώντας τα ενωτικά της χαρακτηριστικά και βάζοντάς τα στην υπηρεσία των σημερινών αναγκών του εργατικού κινήματος και της οικοδόμησης του επαναστατικού κόμματος, είναι υποχρεωμένη να διαχωριστεί πολιτικά από όσους διασπούν το κίνημα, ανεξάρτητα από τι λένε στα λόγια. Ταυτό-

χρονα, μέσα στις μορφές αυτοοργάνωσης, επιδιώκει και παλεύει για την κοινή δράση, για την ενότητα, για συγκεκριμένα αιτήματα και προβλήματα με όσους συμφωνούν και κατά το δυνατόν χρησιμοποιούν τις ίδιες μεθόδους και πρακτικές.

25. Οι καπιταλιστικές κυβερνήσεις της ΕΕ, προκειμένου να σώσουν τις τράπεζες, τις μεγάλες επιχειρήσεις, τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους κλπ., φόρτωσαν με τεράστια χρέη το δημόσιο και τους κρατικούς προϋπολογισμούς, και τώρα **παρουσιάζουν στους λαούς το λογαριασμό** για να τον πληρώσουν. Το ίδιο γίνεται και στην χώρα μας. Η αστική τάξη και τα πολιτικά της επιτελεία, ΠΑΣΟΚ, ΝΔ κλπ., με την αμέριστη συμπαράσταση της ΕΕ και του ΔΝΤ, έχουν φέρει στους εργαζόμενους, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και τους νέους το τεράστιο χρέος που έχουν δημιουργήσει και τους καλούν, τους εκβιάζουν, τους καταναγκάζουν να το πληρώσουν. Βέβαια αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο. Ωστόσο, η προσπάθεια κυβέρνηση-τρίοικας να πειθαναγκάσει τον ελληνικό λαό να ξεπληρώσει το χρέος, **σημαίνει απλά να τον πειθαναγκάσει να ζει υπό συνθήκες δουλοπάροικου**. Αυτό δεν αποτελεί ούτε κατ'ελάχιστο υπερβολή και είναι βέβαιο ότι τα πράγματα οδηγούνται εκεί, αν αναλογιστεί κανένας τι δεινά επέφερε στον ελληνικό λαό το Μνημόνιο 1, που αφορούσε μέτρα 28 δις ευρώ, ή πόσα θα επιφέρει το Μεσοπρόθεσμο που αφορά μέτρα 25 δις ευρώ, όταν και τα δυο μαζί είναι ένα πολύ μικρό μέρος των μέτρων (μέσω πολλών Μνημονίων), που χρειάζεται να πάρουν προκειμένου να μειωθεί το συνολικό δημόσιο χρέος.

Σήμερα λίγο ως πολύ είναι γνωστό, στις γενικές του γραμμές, το σχέδιο δολοποίησης της εργατικής τάξης και της νεολαίας. Όλες οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, οι «μεταρρυθμίσεις», οι ιδιωτικοποιήσεις/αποκρατικοποιήσεις και η αντιδραστική μετάλλαξη του καθεστώτος που ετοιμάζουν, στοχεύουν να δημιουργήσουν για τους εργαζόμενους συνθήκες επιβίωσης και αναπαραγωγής, όχι απλά φτώχειας, εξαθλίωσης και μίζεριας, αλλά δουλοπάροικου. Αυτό το σχέδιο, που περιέχεται στα εφαρμοζόμενα Μνημόνια και όσα θα επακολουθήσουν περιλαμβάνει: Τη γενικευμένη διάλυση των εργασιακών σχέσεων (μισθοί, ευέλικτες μορφές εργασίας, συνθήκες εργασίας, προστασία της εργασίας κλπ.), τη διάλυση των συστημάτων υγείας, παιδείας και κοινωνικών ασφαλίσεων, την εμπορευματοποίηση όλων των βασικών και κρίσιμων για το βιοτικό επίπεδο και τα στάνταρ ζωής κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών, την απαλλοτρίωση υπέρ του κεφαλαίου (ντόπιου και ξένου) της δημόσιας περιουσίας, των δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων αλλά και της συλλογικής (ασφαλιστικά ταμεία, περιουσία δήμων κλπ.) και ατομικής περιουσίας και ιδιοκτησίας, τον περιορισμό των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών, τη διάλυση των ηθικών, πνευματικών και πολιτιστικών αξιών, την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη διάδοση στην κοινωνία του αμοραλισμού, του ατομικισμού, του εκβαρβαρισμού/εκφασισμού και ρατσισμού, της πα-

θητικότητας, της διαίρεσης της κοινωνίας, της αδιαφορίας για την πολιτική και την κοινωνία μέσω κυρίως του χτυπήματος της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και γενικά της κουλτούρας του εργατικού κινήματος. Εκτός όμως από αυτά, περιλαμβάνει και ειδικές ζώνες μειωμένης φορολογίας του κεφαλαίου, μειωμένου εργαστικού κόστους (ατομικές συμβάσεις, «μαύρη» εργασία κλπ.), επιχειρηματικής ασυδοσίας, περιορισμένων συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και ενδεχόμενα περιορισμένων πολιτικών και ατομικών ελευθεριών κλπ., κατά το πρότυπο των κινεζικών «Ειδικών Οικονομικών Ζωνών».

Όλα αυτά δεν είναι εύκολα να επιβληθούν με τον υπάρχοντα συσχετισμό των ταξικών δυνάμεων και προϋποθέτουν μια σημαντική χειροτέρευσή του. Ωστόσο, η κατεύθυνση του καπιταλιστικού καθεστώτος είναι προς τα εκεί, προς την πολιτική (προς το παρόν) αυτόνομη των κυρίαρχων τάξεων από την κοινωνία, δηλαδή προς την τυπική λειτουργία της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και την ουσιαστική κατάργηση ακόμη και της μεταπολιτευτικής αστικής νομιμότητας. Αυτή η κατεύθυνση περνάει μέσα από έναν παρατεταμένο κοινωνικό πόλεμο, όπου από τη μεριά του αστικού καθεστώτος και της άρχουσας κοινωνικοπολιτικής ελίτ θα χρησιμοποιηθούν όλα τα όπλα που διαθέτει το καθεστώς της σήψης και της παρακμής (ιδεολογικά, πολιτικά κλπ.).

26. Όλα δείχνουν ότι το διαλυμένο και αποσαρθρωμένο ΠΑΣΟΚ είναι αδύνατο να διαχειριστεί την κρίση, αλλά και το εργατικό και λαϊκό κίνημα, γι' αυτό με τον ένα ή τον άλλο τρόπο θα οδηγηθεί σε κατάρρευση και μάλιστα πολύ σύντομα. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η κυβέρνηση του Παπανδρέου **είναι μια άκρως επικίνδυνη κυβέρνηση**, ικανή για κάθε είδους έγκλημα προκειμένου να κρατήσει την εξουσία ή να διατηρηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του κεφαλαίου των τραπεζιτών, των κερδοσκόπων, των ιμπεριαλιστών και να πειθαναγκάσει τον ελληνικό λαό να πληρώσει το χρέος.

Όμως, είναι **αδύνατον** να διαχειριστεί την κρίση και το εργατικό κίνημα και οποιοδήποτε άλλο μονοκομματικό ή «συναινετικό» αστικό επιτελείο που θα προκύψει μετά από τις επερχόμενες εκλογές ή όπως αλλιώς προκύψει. Πάνω απ' όλα η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού δεν είναι διαχειρίσιμη. Κάθε προσπάθεια από το ΠΑΣΟΚ ή οποιοδήποτε άλλο αστικό πολιτικό κόμμα ή σχηματισμό να συνεχίσει την ίδια καταστροφική πολιτική των Μνημονίων και των Μεσοπρόθεσμων οδηγεί σε καταστάσεις εξεγερσιακές και συγκρουσιακές, που είναι αδύνατο να περιγραφούν. Οι εργαζόμενες και λαϊκές μάζες έχουν πια συνειδητοποιήσει σε αρκετά μεγάλο βαθμό την επερχόμενη καταστροφή, την ανικανότητα, την ακαταλληλότητα, τις προθέσεις ή ακόμη και τους στόχους της αστικής πολιτικής και των αστικών κομμάτων, τη δύναμή τους όταν αγωνίζονται και κινητοποιούνται στους δρόμους και ταυτόχρονα φαίνεται να έχουν απαλλαχθεί, σε κάποιο βαθμό, από τη «δύ-

ναμη» της κάλπης (άλλο ένα ιερό θέσφατο της Μεταπολίτευσης). Όλα δείχνουν ότι θα συνεχίσουν με μεγαλύτερη ορμή και αποφασιστικότητα τον παρατεταμένο πόλεμο που άρχισε πριν από ενάμιση χρόνο. Σε γενικές γραμμές ανοίγεται μπροστά μας μια **κατάσταση παρατεταμένης πολιτικής αστάθειας**, πράγμα που σε συνδυασμό με την όλο και οξύτερη οικονομική και κοινωνική κρίση σημαίνει ότι μπαίνουμε με γοργά βήματα σε **προεπαναστατική περίοδο**.

27. Ωστόσο, θέλει πολύ προσοχή η συμπεριφορά της εργατικής τάξης στην περίοδο που ανοίγεται, όπως και η ίδια η περίοδος. Αναμφίβολα, τα βήματα συνειδητοποίησης που έχουν γίνει, πολιτικά, αγωνιστικά και μαχητικά, είναι μεγάλα. Μεγάλα κομμάτια των εργαζόμενων μαζών έχουν **απορρίψει** σε μεγάλο βαθμό αν όχι ακριβώς το καθεστώς τουλάχιστον τη καθεστηκυία τάξη, δε θέλουν πια να ζήσουν κάτω από αυτή και -το κυριότερο- κάνουν αγώνες για να **απαλλαγούν**, και ακόμη η απόρριψη και οι απορρίψεις συνεχίζονται και βαθιάινουν. Ο τροχός της ριζοσπαστικοποίησης και πολιτικοποίησης των μαζών ξεκίνησε, είναι αλήθεια «κάτω από το κνούτο της αντεπανάστασης». Η αγωνιώδης αναζήτηση για κάτι το καινούργιο και ριζικά διαφορετικό, έστω και σε υποτυπώδη βαθμό, **αρχίζει και αποκτά μορφή και περιεχόμενο**, και εκφράστηκε πρακτικά από το κίνημα της 25 Μάη. Μπορεί η αναζήτηση να μην έχει συγκεκριμενοποιηθεί και μορφοποιηθεί πλήρως, ωστόσο έχει έναν κοινό παρονομαστή: απορρίπτει την παρούσα κατάσταση, το πολιτικό σκηνικό, τα κόμματα εξουσίας και όχι μόνο, τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, την ενοχοποίηση που προσπαθούν να του επιβάλλουν και επιρρίπτει την ευθύνη στις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που διαχειρίστηκαν την οικονομία, την πολιτική, την κοινωνία, δε θέλει να αντιπροσωπεύεται και να κυβερνείται όπως πρώτα κλπ. Όμως, τα πράγματα προχωράνε και έχουμε και άλλες μεγάλες εξελίξεις και αλλαγές σε αρκετά μαζικό επίπεδο: Το σπάσιμο της απομόνωσης και του διαχωρισμού των μαζών, την αρχή ενός διαλόγου, άμεσα και αδιαμεσολάβητα, ανάμεσα στις εργαζόμενες μάζες για τα πιο γενικά και κεντρικά πολιτικά προβλήματα, για τον τρόπο διακυβέρνησης, διαχείρισης της οικονομίας και κοινωνίας, για μορφές εργατικού και κοινωνικού ελέγχου, για τους τρόπους αντιμετώπισης του χρέους, της Κυβέρνησης-Τρόικας και γενικότερα της κατάστασης κλπ. Βέβαια, όλες αυτές οι αναζητήσεις έχουν κενά, ελλείψεις και ουτοπίες, αλλά αυτό είναι εντελώς φυσιολογικό και αναγκαίο. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι οι αδυναμίες, αλλά η αναζήτηση και η αυτενέργεια των μαζών που είναι ένα πολύ βασικό κλειδί για τη συνειδητοποίηση των μαζών. Το άλλο βασικό κλειδί είναι ή «ανήκει» στην επέμβαση των επαναστατών και του επαναστατικού κόμματος μέσα στο κίνημα όπως είναι, προκειμένου να συγκεκριμενοποιήσει, μορφοποιήσει και ενοποιήσει τις αναζητήσεις και τα προβλήματα των μαζών σ' ένα επαναστατικό πρόγραμμα και σ' ένα σχέδιο αγώνων, ικανό να συντρίψει ιδεολογικά, πολιτικά και πρακτικά την αστική τάξη

και το κράτος και να ανοίξει το δρόμο για μια δημοκρατικά αυτοδιαχειριζόμενη κοινωνία, το Σοσιαλισμό.

Ωστόσο, όσο δεν έχουμε την πολιτική κυριαρχία της εργατικής τάξης πάνω στο κίνημα και δεν κυριαρχεί ξέθαρρα μια επαναστατική μαρξιστική γραμμή, μια οπισθοχώρηση είναι δυνατή και ο κίνδυνος μιας αναπαλαίωσης των αστικών δυνάμεων είναι υπαρκτός, είτε μετά από παραχωρήσεις είτε μετά από μια βαριά ήττα, αν και τα δυο είναι αρκετά δύσκολα.

Παρά τα βήματα αγωνιστικότητας, μαχητικότητας, ριζοσπαστικοποίησης και πολιτικοποίησης που έχουν γίνει, το εργατικό κίνημα βρίσκεται σε κρίση. Η καπιταλιστική κρίση και η νεοφιλελεύθερη επίθεση μπορεί να έχουν προλεταριοποιηθεί μεγάλα μικροαστικά στρώματα (παλιά και νέα) και μεγάλα κομμάτια της εργατικής αριστοκρατίας, αλλά ταυτόχρονα έχουν αδυνατίσει οργανικά και οργανωτικά την εργατική τάξη, τουλάχιστον μέσα από τις δομές που είναι οργανωμένη και εκφράζεται βασικά. Πιο συγκεκριμένα και συνοπτικά, αυτό οφείλεται σ' ένα σωρό, παλιούς και νέους, παράγοντες, όπως: α) η συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης και γενικότερα της οικονομίας, η μαζική αντικατάσταση των σταθερών εργασιακών σχέσεων με ελαστικές και επισφαλείς, ο τεράστιος αριθμός των ανέργων κλπ., β) η συνενοχή της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και των ρεφορμιστικών ηγεσιών στο πέρασμα και στην εδραίωση του νεοφιλελευθερισμού και των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, η καταστροφική πολιτική τους ως προς την οργανική (αλληλεγγύη κλπ.) και την οργανωτική (πχ. εγγραφή των εργαζομένων με όλες τις εργασιακές σχέσεις στα Συνδικάτα και φυσικά των ανέργων), ενότητα του κινήματος κλπ., γ) οι ραγδαίες κοινωνικές και πολιτικές μετατοπίσεις και αλλαγές στην ελληνική κοινωνία και στο εσωτερικό της εργατικής τάξης, του συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος.

Ωστόσο, όπως φάνηκε από τους αγώνες και τις αντιστάσεις στον ενάμιση χρόνο του παρατεταμένου κοινωνικού πολέμου, δεν έχουμε **ρήξη** της οργανικής ενότητας παρά τη λυσσασμένες προσπάθειες από την αστική τάξη, την κυβέρνηση του Παπανδρέου, τους παπαγάλους τους και τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία για κάθε είδους διαιρέσεις και κατεύθυνση της μιας κοινωνικής ομάδας ενάντια στην άλλη. Βασικά έχουμε το αντίθετο, επούλωση των ρωγμών και κάτω από μια άλλη πολιτική και άλλες μορφές πάλης μια ενίσχυση της οργανικής ενότητας, όπως έδειξε το κίνημα της 25 Μάη. Το οργανωτικό αδυνάτισμα των συνδικάτων και του συνδικαλιστικού κινήματος, φαίνεται να **μην ταυτίζεται** απόλυτα με το οργανωτικό αδυνάτισμα της εργατικής τάξης σαν τάξη. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη μαζικότητα των απεργιακών κινητοποιήσεων, τις αναρίθμητες μικρές ή μεγάλες κινητοποιήσεις σωματείων, κινήσεων, ομοσπονδιών κλπ., με αποκορύφωμα τις 10 Γενικές απεργίες εκ των οποίων μια 48ωρη, και φυσικά το κίνημα της 25 Μάη και ιδιαίτερα τα «Ιουλιανά». Πέρα όμως από αυτό, φαίνεται και κάτι άλλο που ενισχύει

την ουσία αυτού του συμπεράσματος. Μπορεί η ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ να κάλεσε τις γενικές απεργίες και οι εργαζόμενοι να ανταποκρίθηκαν μαζικά, αλλά η γραφειοκρατία ήταν εξαφανισμένη ή απομονωμένη, απούσα απ' όλες τις μικρές ή μεγάλες συγκρούσεις και επιπλέον αντιμετώπιζονταν από τους εργαζομένους σαν ξένο σώμα, αν όχι κάτι χειρότερο. Αυτό δείχνει ότι, τουλάχιστον για σημαντικά κομμάτια των εργαζόμενων, από τη μια μεριά δεν ταυτίζονται τα συνδικάτα με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και από την άλλη, η **οργανωτική ενότητα** της εργατικής τάξης δεν περνάει μέσα από τη γραφειοκρατία, και ακόμη όπως έδειξε το «κίνημα των αγανακτισμένων» ούτε αναγκαστικά και μέσα από τα συνδικάτα. Με λίγα λόγια, το ζήτημα της οργανικής και οργανωτικής ενότητας στη χώρα μας και όχι μόνο, είναι αρκετά πλούσιο και ποικιλόμορφο.

Τέλος, τα Μνημόνια, οι Δανειακές συνθήκες κλπ. συνιστούν τέτοιου μεγέθους επίθεση στα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας από το κεφάλαιο, την ΕΕ και το ΔΝΤ, που ουσιαστικά τους ταπεινώνουν, εξευτελίζουν την ατομική, ταξική και εθνική τους αξιοπρέπεια και τους μετατρέπουν σε δουλοπάροικους. Απέναντι σ' αυτή την κατάσταση είναι επόμενο να υπάρχει, με γενικούς όρους, μια διαρκής αναγέννηση και αναζωπύρωση των αγώνων και των αντιστάσεων, ένα μέγιστο της αγωνιστικότητας και μαχητικότητας μέσα από διάφορες μορφές αυτοοργάνωσης (παλαιές και νέες) αλλά και μέσα από πολιτικές μορφές οργάνωσης. Σε βάρβαρες και κρίσιμες ιστορικές περιόδους σαν και τη σημερινή, η συνείδηση και οι διαθέσεις των μαζών **αλλάζουν** με εκπληκτική ταχύτητα και δημιουργούνται, αγωνιστικές, μαχητικές και επαναστατικές δυνατότητες, που **«ξαφνιάζουν»**, που αφήνουν ακόμη και τους επαναστάτες εμβρόντητους. Κάπως έτσι συνέβησαν τα πράγματα και με το κίνημα της 25 Μάη και ιδιαίτερα με τα «Ιουνιανά».

28. Στην περίοδο που ανοίγεται, της οξύτατης πολιτικής κρίσης, της παρατεταμένης πολιτικής αστάθειας, του παρατεταμένου κοινωνικού πολέμου και μιας κατάστασης που τείνει με γοργά βήματα να γίνει προεπαναστατική, δε θα λείψουν οι αντιφατικές συμπεριφορές των εργαζόμενων μαζών και της νεολαίας. Από μια άποψη και κατά διαστήματα μπορεί να είναι πιο έντονες, όχι όμως τόσο πολύ λόγω «απάθειας», «αδιαφορίας», «γκρίνιας» ή εκλογικών αυταπατών, όσο λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης και των μεγάλων ζητημάτων, λίγο ως πολύ ζωής ή θανάτου, που μπαίνουν προς επίλυση με άμεσο τρόπο από τους ίδιους τους εργαζομένους και τη νεολαία. Αυτή η αστάθεια στη συνείδηση και στη συμπεριφορά θα μειώνεται με τους αγώνες και την επιτυχία τους και κυρίως με την **απόκτηση μιας πολιτικής συνείδησης**. Μια πολιτική συνείδηση, που στη σημερινή συγκυρία, στο βασικό της πυρήνα πρέπει να είναι επαναστατική.

Η βαρβαρότητα της επίθεσης, η μη ύπαρξη ούτε μιας μέρας ταξικής «ειρήνης»,

έχουν κάνει το εκκρεμές της συνείδησης, όλο και περισσότερων μαζών, να κινείται, όπως φάνηκε και από τον ενάμιση χρόνο, περισσότερο προς την αγωνιστικότητα και την αντίσταση και λιγότερο προς την «παθητικότητα». Χθες ο Δεκέμβρης 2008, σήμερα οι μεγάλες κινητοποιήσεις ενάμιση χρόνου, το κίνημα της 25 Μάη και τα «Ιουνιανά», δείχνουν ότι η ελληνική κοινωνία είναι ένα καζάνι που βράζει και ίσως βρισκόμαστε στο σημείο βρασμού, στο σημείο έκρηξης. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη καθυστερήσεις στη συνείδηση σημαντικών κομματιών των εργαζομένων, κυρίως μέσα στους χώρους δουλειάς. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στο φόβο και την ανασφάλεια (οικονομική, κοινωνική και πολιτική), που προέρχεται από την εργοδοτική και κρατική τρομοκρατία, αλλά και από την έλλειψη πλήρους κατανόησης των αιτιών για τη χειροτέρευση της ζωής τους ή την έλλειψη εμπιστοσύνης στις δυνάμεις τους και στους αγώνες.

Όλα τα παραπάνω σημαίνουν ότι η κανονικότητα και η καθολικότητα στους ρυθμούς εξέλιξης και ανάπτυξης της συνείδησης δεν είναι δεδομένη και ότι μάλλον θα συνεχίσουμε να έχουμε απότομες και ξαφνικές αλλαγές (τέτοια ήταν και το κίνημα της 25 Μάη), μερικές φορές «απροσδιόριστες», στις διαθέσεις των μαζών, στη μαζική συνείδηση, στο κίνημα, αλλά σε γενικές γραμμές με θετικό πρόσημο. Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει τίποτα το «ξαφνικό και απότομο», γιατί σε μεγάλο βαθμό όλα έχουν τα «ίχνη» τους σε προηγούμενες καταστάσεις. Άλλωστε η εργατική τάξη αποκτά συνείδηση των προβλημάτων της και μπαίνει στη δράση «με τη μέθοδο των διαδοχικών προσεγγίσεων» και των επανειλημμένων και προσεκτικών εξετάσεων της ηγεσίας της, ειδικά στην εποχή μας όπου έχουν συμβεί τόσες προδοσίες στο όνομα του προλεταριάτου. Ακόμη, η συνείδηση, η ριζοσπαστικοποίηση και η πολιτικοποίηση δεν εξελίσσονται ευθύγραμμα και γραμμικά και «βρίσκονται σε χρόνια καθυστέρηση σε σχέση με τους νέους αντικειμενικούς όρους», αλλά στην εποχή μας αυτή (η μη γραμμική και αριθμητική εξέλιξη) είναι ακόμη πιο βασανιστική, λόγω γενικά της μη ύπαρξης, ακόμη, μιας αξιόπιστης εναλλακτικής λύσης, εθνικά και παγκόσμια.

Ε) Ο χαρακτήρας της πάλης των εργαζομένων και τι πρέπει να κάνουμε

29. Η περίοδος του παρατεταμένου κοινωνικού πολέμου που άρχισε πριν από ενάμιση χρόνο, φαίνεται ότι θα συνεχιστεί ακόμη πιο σκληρή και αδυσώπητη, λόγω από τη μια μεριά της χωρίς προηγούμενο επίθεσης του κεφαλαίου, της ΕΕ και του ΔΝΤ και από την άλλη της αντίστασης των εργαζομένων και της νεολαίας για να αποτρέψουν τη δουλοποίησή τους. Έτσι ανοίγεται μπροστά μας μια περίοδος έκτακτης ανάγκης, μια περίοδος που εξελίσσεται γοργά σε προεπαναστατική.

Το σύνολο αυτής της νέας κατάστασης που έχει διαμορφωθεί και διαμορφώνεται διαρκώς (συνολική κρίση του καπιταλιστικού συστήματος και των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεών του, κατάσταση του υποκειμενικού παράγοντα, των επαναστατικών δυνάμεων κλπ.) πρέπει να παρακολουθείται στενά από την οργάνωσή μας, προκειμένου να καθορίζεται σωστά και συνολικά -όχι αποσπασματικά- η πολιτική της. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η παρέμβασή μας πρέπει να γίνει **περισσότερο πολιτική**, δηλαδή να χρησιμοποιεί τους βασικούς άξονες του προγράμματός μας, να προωθεί τις μορφές αυτοοργάνωσης στο κίνημα, να παλεύει για την εναλλακτική σοσιαλιστική λύση. Βέβαια, η επέμβαση στο συνδικαλιστικό κίνημα ή σε άλλα κινήματα ή σε καθυστερημένα κομμάτια των εργαζομένων και των λαϊκών μαζών, μπορεί να διαφέρει γιατί έχει να ασχοληθεί και πρέπει να ασχολείται και με τα άμεσα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Απλά, πρέπει πάντοτε να φροντίζουμε να εξηγούμε πολιτικά τα πράγματα και να μη διστάζουμε να συνδέουμε τα άμεσα προβλήματα με τις γενικότερες πολιτικές εξελίξεις, με την κρίση και με την εξέοδο από αυτήν.

Η επέμβαση της οργάνωσης πρέπει να έχει βασικούς στόχους στη κρίσιμη περίοδο που έχει ανοιχτεί την Ανασυγκρότηση-Ανασύνθεση του συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος και την οικοδόμησή της μέσα στην εργατική τάξη. Ο αγώνας για την ανασυγκρότηση-ανασύνθεση αποκτάει κομβική σημασία για την πορεία της ταξικής πάλης και το επαναστατικό προτσές για ένα επιπλέον πολύ σημαντικό λόγο. Η είσοδος στους αγώνες, και στην ταξική πάλη γενικότερα, νέων κομματιών εργαζομένων, μικροαστικών στρωμάτων που καταστρέφονται, στρωμάτων με καθυστερημένη πολιτική συνείδηση, χωρίς ή με μικρή πείρα αγώνων κλπ., είναι γενικά ένα ενθαρρυντικό στοιχείο **που αντικειμενικά ενισχύει** το εργατικό κίνημα και ειδικά μια επαναστατική πολιτική και το επαναστατικό κόμμα στον αγώνα τους ενάντια στο κεφάλαιο, στις αστικές δυνάμεις, στην κυβέρνηση, την ΕΕ, το ΔΝΤ, στην πάλη για την εργατική εξουσία και το Σοσιαλισμό. Όμως **κρύβει και κινδύνους** σοβαρών παρεκκλίσεων που σχετίζονται με την εγκατάλειψη της πολιτικής της ανεξαρτησίας της εργατικής τάξης και του ενιαίου μετώπου, της πολιτικής κυριαρχίας της εργατικής τάξης μέσα στο κίνημα, του μεταβατικού προγράμματος ή του προγράμματος της εργατικής τάξης για τη σοσιαλιστική επανάσταση. Η πίεση από τα νεοεισερχόμενα στρώματα για εγκατάλειψη όλων αυτών προς χάριν μιας «λαϊκής πολιτικής» είναι ως ένα βαθμό **αντικειμενική**, αλλά γίνεται θανάσιμα επικίνδυνη όταν δεν ελεγχθεί και αντίθετα κυριαρχήσει πάνω στο εργατικό κίνημα. Αυτή η αντικειμενική πίεση εκφράζεται από τον ρεφορμισμό με το «λαϊκό» του πρόγραμμα, «την λαϊκή κυριαρχία», τη «λαϊκόμετωπική πολιτική», που υποτίθεται ότι είναι ή παρουσιάζεται ότι είναι μια συντόμευση του δρόμου για το Σοσιαλισμό μέσω ενός σταδίου, «της Λαϊκής Δημοκρατίας» ή «της Λαϊκής Εξουσίας». Το κίνημα της 25 Μάη, λόγω της κοινωνικής του σύνθεσης και της πολιτι-

κής του «ασάφειας» (κάθε μεγάλο κίνημα έχει τέτοιες «ασάφειες») έδωσε την ευκαιρία να εμφανιστούν και πάλι αυτές οι απόψεις, «τα μέτωπα των λαϊκών δυνάμεων», «η πάλη για τη λαϊκή κυριαρχία» κλπ., όχι μόνο από τις κατά τεκμήριο ρεφορμιστικές δυνάμεις αλλά και από δυνάμεις που παρουσιάζονται σαν αντικαπιταλιστικές και επαναστατικές.

Μια ρεφορμιστική-λαϊκοδημοκρατική πολιτική συνοδεύεται ή πάντοτε ντύνεται με μια εθνικοπατριωτική φορεσιά για υπαρκτούς ή κατασκευασμένους λόγους. Είναι αλήθεια ότι το Μνημόνιο, η Δανειακή Συνθήκη, το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα και το σύνολο της πολιτικής που ακολουθείται από την αστική τάξη και τα πολιτικά της επιτελεία (ΠΑΣΟΚ, ΝΔ κλπ) δεν είναι μόνο μια σκληρή, ανάλγητη, ταξική πολιτική κλπ., αλλά μαζί με όλα αυτά είναι και μια πολιτική δουλοποίησης της εργασίας, ξεπουλήματος της δημόσιας και συλλογικής περιουσίας στο ντόπιο και ξένο κεφάλαιο και ακόμη **μείωσης** της λαϊκής και εθνικής αξιοπρέπειας και κυριαρχίας. Όμως, από αυτό δεν πηγάζει η ανάγκη για μια «εθνική» πολιτική (έστω με κυρίαρχο το ταξικό πρόσημο), μια πολιτική «εθνικής ανεξαρτησίας», ή ακόμη επειδή -όπως υποστηρίζεται από πολλούς που υποτίθεται ότι αναφέρονται στο εργατικό κίνημα- η ελληνική αστική τάξη υποτάσσεται σε εξωγενή κέντρα, επειδή ξεπουλάει τη δημόσια περιουσία ή τη χώρα στους Γερμανούς, στους Γάλλους κλπ., ή λέγοντας ακόμη μεγαλύτερες ανοησίες περί Δ' Ράιχ, περί «στρατηγικής μειωμένης κυριαρχίας του (ελληνικού) κεφαλαίου» κλπ. Όλα αυτά δεν έχουν μέσα τους τίποτα το ταξικό και είναι ένα επιπλέον γλίστρημα σε μια εθνικολαϊκή πολιτική, που ουσιαστικά καταργεί την κυρίαρχη ταξική σύγκρουση που διεξάγεται στην χώρα μας αλλά και στην ΕΕ κατά τρόπο σχεδόν άμεσο λόγω της συμμετοχής του ελληνικού καπιταλισμού σ' αυτή τη καπιταλιστική ολοκλήρωση κλπ. Το ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας στο ξένο κεφάλαιο δεν είναι χειρότερο από το ξεπούλημα στο ντόπιο κεφάλαιο και δε σημαίνει τίποτα διαφορετικό ούτε από ταξική ούτε από «εθνική» άποψη. Σ' αυτό που αντιτασσόμαστε είναι το πούλημα και η ιδιωτικοποίηση της δημόσιας περιουσίας και όχι στην εθνικότητα που θα έχει ο ιδιοκτήτης, και ταυτόχρονα παλεύουμε για την εθνικοποίησή τους και κάτω από εργατικό έλεγχο, και μόνο έτσι μπορούμε να μιλάμε για μια ταξική πολιτική. Αποτελεί μέγιστη ανοησία και επανάληψη των γνωστών σταλινικών ιδεολογημάτων που βασάνισαν και οδήγησαν το εργατικό κίνημα σε πατριωτικές συμμαχίες με την «εθνική» αστική τάξη και σε τρομερές ήττες, τα περί «αμερικανόδουλης», «ευρωπαϊόδουλης» και η τωρινή εκλεπτυσμένη εκδοχή τους περί «στρατηγικής μειωμένης κυριαρχίας του κεφαλαίου». Η ελληνική αστική τάξη συμμετέχει στην ΕΕ και σ' όλους τους καπιταλιστικούς και ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς, όχι βέβαια γιατί έχει καμιά μεταφυσική ή φυσική τάση να υποδουλώνεται, ούτε γιατί έχει μια «στρατηγική μειωμένης κυριαρχίας», αλλά γιατί μέσα από τη συμμετοχή της στην ΕΕ, στην ευρωζώνη, το Ευρώ και τα γενικότερα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών βλέπει την εξυπηρέτηση

των δικών της συμφερόντων. Αυτό δεν ισχύει μόνο για την αδύνατη ελληνική αστική τάξη, αλλά και για τις αστικές τάξεις όλων των χωρών. Αυτός είναι ο γενικός κανόνας που καθορίζει την συμπεριφορά των αστικών τάξεων μέσα στο καπιταλιστικό και ιμπεριαλιστικό σύστημα. Βέβαια ο ελληνικός καπιταλισμός είναι αδύνατος, δεν μπορεί να έχει τα πλεονεκτήματα ή ακόμη τα προνόμια των ισχυρών ιμπεριαλιστών χωρών μέσα στην παγκόσμια αγορά ή στην ΕΕ, και ειδικά στη σημερινή περίοδο της χρεοκοπίας του, είναι υποχρεωμένος να παραχωρεί πολύ περισσότερα απ' ό τι θα παραχωρούσε σε μια ομαλή περίοδο και όταν ήταν ισχυρότερος. Το ιμπεριαλιστικό σύστημα είναι ένα αυστηρά δομημένο και ιεραρχημένο σύστημα και οι σχέσεις στο εσωτερικό του είναι αφάνταστα σκληρές.

Η χρησιμοποίηση εθνικών συμβόλων από ένα κομμάτι του κινήματος των «αγανακτισμένων», όχι μόνο παρεξηγήθηκε, αλλά και αποτέλεσε ακόμη μια ευκαιρία για να επαναφέρουν το «εθνικό», διάφορες πολιτικές δυνάμεις κυρίως προερχόμενες από το σταλινισμό, σα βασικό στοιχείο της πάλης ενάντια στο κεφάλαιο, στην Κυβέρνηση-Τρόικα, στην ΕΕ κλπ. Η ελληνική σημαία στα χέρια λαϊκών στρωμάτων κατά κανόνα συμβολίζει το ψωμί τους, την εργασία τους, το σπίτι ή το χωράφι τους, την υπεράσπιση της οικογένειας ακόμη και του έθνους από την καταστροφή που επέρχεται λόγω της κρίσης και της πολιτικής των κυρίαρχων κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων. Δείχνει, επίσης, ότι τα στρώματα αυτά ήταν μέχρι τώρα αποκομμένα από τους αγώνες και τη συλλογική δράση του εργατικού κινήματος (κοινωνικού και πολιτικού), και επομένως δεν «γνωρίζουν» ή δεν αισθάνονται βολικά με τα σύμβολα των αγώνων της εργατικής τάξης, του αριστερού και κομμουνιστικού κινήματος. Σίγουρα θα τα «ανακαλύψουν» στην πορεία, μαζί με όλα τα υπόλοιπα που συνιστούν την ιδεολογία και την κουλτούρα του εργατικού κινήματος. Όμως, οι δυνάμεις του εργατικού κινήματος και κυρίως οι επαναστατικές δυνάμεις, οφείλουν μαζί με την πάλη για την κυριαρχία μια ταξικής πολιτικής, για την πολιτική κυριαρχία της εργατικής τάξης, να παλεύουν και για τα σύμβολά της και όχι να κάνουν το αντίθετο, να βρίσκουν εύκολους δρόμους «πατριωτικών» αγώνων και συμβόλων. Είναι γνωστό ότι στις περιόδους οξύτατης κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος και έντονων ταξικών διεργασιών και συγκρούσεων, είναι πιο δύσκολο να είσαι αντικαπιταλιστής και επαναστάτης κομμουνιστής απ' ό τι σε «ομαλές» συνθήκες.

Η επέμβαση της οργάνωσης πρέπει να στοχεύει, επίσης, στην οικοδόμησή της μέσα στην εργατική τάξη. Για να γίνει αυτό, πέραν όλων των άλλων (πρόγραμμα, πολιτική, σχεδιασμός και πρακτική), χρειάζεται να ορθώσει ένα σκληρό μέτωπο στην αστική και μικροαστική σήψη, στον ηθικό, πολιτικό και πολιτιστικό ξεπεσμό, στον ευτελισμό όλων των αξιών.

Η ΟΚΔΕ πρέπει να συνεχίσει να οικοδομείται ανεξάρτητα και αυτοδύναμα, διαμορφώνοντας την ενωτική της πολιτική με βάση τα συμφέροντα των εργαζο-

μένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας, της ανασυγκρότησης-ανασύνθεσης του εργατικού κινήματος και την οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος. Πρέπει να προσαρμόσει την πολιτική, την τακτική και την στάση της στα νέα δεδομένα της εποχής της κρίσης, των Μνημονίων, της φτωχοποίησης, της μιάρης εργασίας κλπ., της κατάστασης που έχει ανοιχτεί και τείνει με γοργά βήματα σε μια προεπαναστατική περίοδο. Να χαράξει ξεκάθαρους στόχους και προτεραιότητες και ταυτόχρονα να μην αφήνει τίποτα έξω από την πολιτική της. Η οικοδόμηση της οργάνωσης μέσα στην εργατική τάξη σημαίνει, πέρα απ' όλα τα άλλα στοιχεία, ότι η «στάση» της, σε γενικές γραμμές, πρέπει να συμβαδίζει με τον τρόπο που ζει και κινείται η εργατική τάξη και μάλιστα τα αδύνατα κομμάτια της και ακόμη πρέπει να προτάσσει το πολιτικό συμφέρον και τις θυσίες που ενδεχόμενα συνεπάγεται αυτό.

30. Ο αγώνας που δίνουν σήμερα οι εργαζόμενοι, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και η νεολαία δεν είναι απλά για να περισώσουν κάτι από την επίθεση κυβέρνησης-τρόικας, αλλά είναι κυριολεκτικά αγώνας για την **επιβίωση και αναπαραγωγή με σύγχρονους όρους και όχι με όρους δουλοπάροικου**. Απέναντι σ' αυτή την κατάσταση που διαμορφώνεται, δεν υπάρχει **κανένα όριο** που πρέπει να «σεβαστούν». Οι εργαζόμενοι έχουν κάθε δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν όλες τις μορφές πάλης, προκειμένου να επιβιώσουν και να αποτρέψουν την μετατροπή τους σε δούλους. Πολύ περισσότερο, μάλιστα, που το ολέθριο δίδυμο κυβέρνησης-τρόικας έχει **καταργήσει κάθε είδους νομιμότητα**, προκειμένου να σώσει το σύστημα από την κρίση. **Στο πόλεμό τους πρέπει να απαντήσουμε με πόλεμο.**

Κάτω από αυτή την οπτική της ανάλυσής μας, το πρόγραμμά μας πρέπει να αποτυπώνεται και στην πολιτική, τακτική και την επέμβασή μας, οι βασικοί πυλώνες της οποίας είναι:

α) Ενωτική πολιτική, ενότητα μέσα στους αγώνες και πάλη για την ενότητα, πάνω σ' ένα πρόγραμμα σωτηρίας των εργαζομένων και στη βάση της ταξικής ανεξαρτησίας. Η ενωτική πολιτική, αναγκαία και στρατηγικού χαρακτήρα, δεν πρέπει να γίνεται δογματική, δηλαδή να μην βλέπει ή να αδιαφορεί για τις διαθέσεις των εργαζομένων, ή να διστάζει να προχωράει σε πολιτικούς και οργανωτικούς διαχωρισμούς όταν οι συνδικαλιστικές ή ρεφορμιστικές ηγεσίες εγκαταλείπουν ή προδίδουν έναν αγώνα και υπάρχουν δυνατότητες/συσχετισμοί για κάτι άλλο ή δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μια άλλη ενότητα έστω και μακροπρόθεσμα. Η ενωτική πολιτική δεν είναι ένας ακολουθητισμός προς γραφειοκράτες, ρεφορμιστές, ακροαριστερούς. Γι' αυτό, ειδικά στην περίοδο που ανοίγεται, οι σχέσεις με τα ανώτερα συνδικαλιστικά όργανα (ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ, Ομοσπονδίες, Ε.Κ.) πρέπει να είναι πολύ πιο προσεκτικές και μελετημένες.

β) Ανασυγκρότηση-ανασύνθεση του κινήματος, δηλαδή μαζί με την ενωτική

πολιτική, είναι αναγκαίες και οι ρήξεις ειδικά με τις συνδικαλιστικές και ρεφορμιστικές ηγεσίες, τόσο στο πολιτικό όσο και στο οργανωτικό επίπεδο, σε μια διαρκή προσπάθεια αλλαγής των πολιτικών και κοινωνικών συσχετισμών μέσα στο συνδικαλιστικό/εργατικό κίνημα και στην κοινωνία γενικότερα. Γι' αυτό:

— Οικοδομούμε αντικαπιταλιστικές τάσεις, που είναι βασικά οι παρατάξεις μας (Αντεπίθεση των εργαζομένων, ΣΣΠ κ.λπ.) και οι πολιτικές και συνδικαλιστικές επιρροές τους. Δεν συμμετέχουμε σε κανένα άλλο σχήμα, επιδιώκουμε την κοινή δράση σε όλα τα επίπεδα (πολιτικά και πρακτικά) πάνω σε ισότιμη βάση.

— Επεμβαίνουμε μαζικά στα συνδικάτα και στο κίνημα με στόχο την οικοδόμηση της αντικαπιταλιστικής τάσης, της παράταξής μας, της οργάνωσής μας.

— Προωθούμε και ενισχύουμε παντού όλες τις μορφές αυτοοργάνωσης, τις Γενικές Συνελεύσεις, τις επιτροπές αγώνα, τις Λαϊκές Συνελεύσεις κ.λπ., στην προσπάθειά μας για την αναζωογόνηση και ανάπτυξη των συνδικάτων, συλλόγων και γενικότερα του κινήματος, την υπερφαλάγγιση των γραφειοκρατικών και ρεφορμιστικών ηγεσιών, την ενεργοποίηση των μαζών, την οικοδόμηση ενός μαχητικού συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος, την οικοδόμηση των παρατάξεών μας και της ΟΚΔΕ. Αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για την επίλυση κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων.

— Οργανώνουμε τις μάζες σε κάθε ευκαιρία· χτίζουμε καινούργια συνδικάτα εκεί όπου δεν υπάρχουν ή ακόμη και εκεί που καθίσταται αναγκαίο, όταν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις, λόγω της εγκατάλειψης από την γραφειοκρατία κομματιών εργαζομένων.

— Επιδιώκουμε την κοινή δράση των αντικαπιταλιστικών-αντιμπεριαλιστικών δυνάμεων για οτιδήποτε βοηθά στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος και όχι σαν αυτοσκοπό.

γ) Προωθούμε, χωρίς δισταγμό αλλά και με ευελιξία, το πρόγραμμά μας, την στρατηγική και τακτική μας για την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος και την εγκαθίδρυση του Σοσιαλισμού. Οικοδομούμε την ΟΚΔΕ και την 4^η Διεθνή, που είναι τα απαραίτητα εργαλεία για την οικοδόμηση ενός ισχυρού εργατικού κινήματος και την προώθηση της Σοσιαλιστικής Επανάστασης. Η περίοδος είναι δύσκολη αλλά και ευνοϊκή για τους επαναστάτες μαρξιστές. Μπορούμε και πρέπει να εντάξουμε πολλούς αγωνιστές στις παρατάξεις και στην ΟΚΔΕ.

31. Ειδικά στη σημερινή συγκυρία πρέπει να επικεντρώσουμε την παρέμβασή μας σε 4 άξονες, οι οποίοι ανάλογα με τις πολιτικές εξελίξεις και τους ταξικούς και πολιτικούς συσχετισμούς μπορεί να αλλάξουν, να διαμορφωθούν διαφορετικά, να αποκτάει μεγαλύτερη βαρύτητα ο ένας ή ο άλλος κ.λπ.:

1) Διαγραφή του χρέους, δεν πρέπει να πληρώσουμε ούτε ένα ευρώ. Δεν χρωστάμε, μας χρωστάνε! **Καμία θυσία**, τα ελλείμματα και τα χρέη να τα πληρώσουν

αυτοί που τα δημιούργησαν, οι μεγαλοεπιχειρηματίες, οι τραπεζίτες, το κεφάλαιο και τα κόμματά τους.

2) Να φύγουν όλοι όσοι ευθύνονται για τη χρεοκοπία της χώρας. Να παλέψουμε για να διώξουμε αμέσως την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, την Τρόικα, την ΕΕ και το ΔΝΤ, που μας οδηγούν στην πλήρη καταστροφή.

3) Γενική (Πολιτική) Απεργία Διαρκείας παντού, στους χώρους δουλειάς, στα πανεπιστήμια, στα σχολεία κλπ. για να διώξουμε την χούντα Κυβέρνησης-Τρόικας

4) Συντακτική Συνέλευση για να αποφασίσει ο ελληνικός Λαός: Μια άλλη οργάνωση και λειτουργία της οικονομίας, της κοινωνίας, της πολιτικής. Συγκεκριμένα:

Α) Για την κρίση προτείνουμε, ένα άμεσο πρόγραμμα σωτηρίας των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας, δηλαδή:

— Απαγόρευση των Απολύσεων. Κατάργηση κάθε ελαστικής εργασίας. Εθνικοποίηση κάθε επιχείρησης που κλείνει ή απολύει, δήμευση της περιουσίας των ιδιοκτητών και λειτουργίας της κάτω από εργατικό έλεγχο. Επίδομα ανεργίας ίσο με τον τελευταίο μισθό, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλο το διάστημα της ανεργίας. Λιγότερη δουλειά, δουλειά για όλους, με 35ωρο-5νθήμερο-7ωρο.

— Κατάργηση του ΦΠΑ στα είδη λαϊκής κατανάλωσης. Εργατικός έλεγχος στις τιμές και άμεση μείωσή τους.

— Αυξήσεις σε μισθούς-συντάξεις. 1.400 ευρώ κατώτερος βασικός μισθός για όλους. Κανένας εργαζόμενος χωρίς συλλογική σύμβαση εργασίας.

— Αύξηση των κοινωνικών δαπανών, δημόσια και δωρεάν υγεία και παιδεία, πρόγραμμα οικοδόμησης σχολείων, νοσοκομείων, εργατικών-λαϊκών κατοικιών και προστασίας του περιβάλλοντος, μείωση των δαπανών για στρατό και αστυνομία.

— Άμεση επιστροφή στα ασφαλιστικά ταμεία όλων των κλεμμένων και των οφειλών κράτους και εργοδοτών. Κατάργηση όλων των αντιασφαλιστικών νόμων. Σύμβαση στα 60 για τους άνδρες και στα 55 για τις γυναίκες

— Διαγραφή του χρέους.

— Εθνικοποίηση όλων των τραπεζών, των μεγάλων επιχειρήσεων και ΔΕΚΟ, όλων των τομέων-κλειδιά της οικονομίας, των μεγάλων περιουσιών και της εκκλησιαστικής περιουσίας χωρίς αποζημίωση και κάτω από εργατικό έλεγχο.

Β) Μια «πολιτική οργάνωση» της κοινωνίας, που θα στηρίζεται σε όργανα εργατικού ελέγχου σε κάθε επιχείρηση, συνουκία, νομό, βιομηχανικό κλάδο, σε Λαϊκές Συνελεύσεις στις γειτονιές ή όπου αλλού χρειάζεται κλπ. Όλα τα όργανα θα είναι εκλεγμένα και ανακλητά.

Γ) Θα κινητοποιεί τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα για να τα επιβάλουν.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Δ.Ε.

ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΕΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΒΗΜΑ ΕΜΠΡΟΣ

Το βήμα της κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος, η χρεοκοπία/κατάρρευση του ελληνικού καπιταλισμού, ο άγριος κοινωνικός πόλεμος ενάντια στους εργαζόμενους, τα λαϊκά στρώματα και τη νεολαία, οι κοινωνικές και πολιτικές ανακατατάξεις, η νέα φάση ανόδου των αντιστάσεων και των αγώνων, έχουν μεταμορφώσει (και συνεχίζουν να μεταβάλλουν διαρκώς) το περιβάλλον μέσα στο οποίο διεξάγεται η ταξική πάλη. Οι επαναστάτες μαρξιστές και ιδιαίτερα η οργάνωσή μας έρχονται επιτακτικά αντιμέτωποι με νέα και πιο σύνθετα καθήκοντα.

- Το «πολιτικό στοιχείο» προβάλλει με ταχύτητα και καθαρότητα στην ημερήσια διάταξη, καθώς και ο πιο στοιχειώδης αγώνας έρχεται αντιμέτωπος με το καθολικό πρόβλημα «ποιος θα πληρώσει την κρίση», απαιτεί δηλαδή σύγκρουση και ρήξη με τον μονόδρομο του καπιταλιστικού συστήματος και της μπουρζουαζίας να φορτώσουν την κρίση στην εργατική τάξη με όλο και πιο βάρβαρα μέσα.

- Οι μορφές και το περιεχόμενο που παίρνει έτσι η ταξική πάλη δημιουργούν νέα ερωτήματα και απαιτήσεις σε όλες τις πτυχές του τι σημαίνει «διέξοδος από την κρίση» (πχ. γύρω από τη διαγραφή του χρέους, τις κοινωνικές και πολιτικές συμμαχίες, το πολιτικό σύστημα που θέλουμε, την ενότητα του κινήματος και την ενότητα της αριστεράς, την αντιμετώπιση της καταστολής και γενικά του βοναπαρτισμού, την αποτελεσματική οργάνωση των αγώνων κλπ.). Είναι πλέον κοινή διαπίστωση ότι ούτε καν μια διαδήλωση, πόσο μάλλον πολύ ευρύτερες κινητοποιήσεις και αγώνες, δεν μπορούμε να την αντιμετωπίσουμε απλά με τον «παλιό» τρόπο.

- Οι αδυναμίες του κινήματος που παραμένουν (οργανωτικές, πολιτικές, ιδεολογικές) ζητούν εναγωνίως απαντήσεις και λύση, ιδιαίτερα καθώς πλατιά κοινωνικά στρώματα αναζητούν τρόπο ν' αντιμετωπίσουν τη ραγδαία φτωχοποίηση και εξαθλίωση, να αποτυπώσουν την αποστροφή τους για το αστικό πολιτικό σκηνικό.

- Η αριθμητική δύναμη, η συγκρότηση, η συνοχή και η πολιτική-πρακτική αποτελεσματικότητα των επαναστατών μαρξιστών, σε όλες τις πλευρές της δραστηριότητάς τους, διαμορφώνεται γοργά σε κρίσιμο παράγοντα για τις εξελίξεις, για το αν και πόσο έγκαιρα θα μπορέσει να διαμορφωθεί η «κρίσιμη μάζα», ο «καταλύτης» της κοινωνικής και πολιτικής συγκυρίας από την σκοπιά των εκμεταλλεόμενων και καταπιεσμένων, από την σκοπιά της σοσιαλιστικής διεξόδου από την κρίση - δηλαδή το επαναστατικό κόμμα.

Οι αρχές και οι κατακτήσεις του επαναστατικού μαρξισμού και ιδιαίτερα της οργάνωσής μας είναι η βάση για την απάντηση στα παραπάνω – αυτό όμως δεν πρέπει ποτέ να το θεωρούμε κάτι παγιωμένο και στάσιμο, αλλά πάντα να το κάνουμε συγκεκριμένο μέσα στην πραγματικότητα, στη ρευστή κατάσταση που αντιμετωπίζουμε και κυρίως στη ζωντανή επαφή μας με την εργατική τάξη, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και τη νεολαία. Σήμερα επομένως δεν αρκούν μόνο οι προηγούμενες φόρμουλες και δομές, που έχουμε αναπτύξει και χρησιμοποιήσει είτε για την ανασυγκρότηση-ανασύνθεση του κινήματος είτε για την οικοδόμηση της οργάνωσής. Η 18^η Συνδιάσκεψή μας πρέπει να προσδιορίσει τις αναγκαίες αλλαγές και τομές, σε μια γενική κατεύθυνση που με αφετηρία τις συγκεκριμένες δυνάμεις που σήμερα διαθέτουμε, θα συνδυάζει, πρώτο, την παραπέρα αύξηση, επιτάχυνση και συστηματοποίηση των προσπαθειών μας για την οικοδόμηση της οργάνωσης, δεύτερο, την ενίσχυση και ανάδειξη του πολιτικού χαρακτήρα και περιεχομένου της δουλειάς μας, ώστε να μπορούμε ν' ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της περιόδου.

Απολογισμός από τη 17^η Συνδιάσκεψη. Η πορεία αυτή έχει ήδη ξεκινήσει με τις αποφάσεις της 17^{ης} Συνδιάσκεψης. Κάνοντας έναν συνοπτικό απολογισμό, μπορούμε να πούμε ότι καταφέραμε σ' ένα πρώτο επίπεδο να κάνουμε την απαραίτητη «στροφή», να πετύχουμε μια πρώτη προσαρμογή της οργάνωσης στη νέα κατάσταση:

- με την στρατολόγηση αγωνιστών, τη διεύρυνση των κύκλων και πυρήνων συμμαθόντων
- με την ενεργή συμμετοχή μας στο κίνημα και στους αγώνες, μάλιστα πολλές φορές από την πρώτη γραμμή και δημιουργώντας σημαντικά γεγονότα με δική μας πρωτοβουλία ή δικό μας καθοριστικό ρόλο (Banquet, απεργία πείνας μεταναστών, δημιουργία και δράση μαθητικής ομάδας, απεργίες και δράσεις σωματείων, επιτροπές για συγχωνεύσεις σχολείων, κίνημα των πλατειών κ.α.)
- με την ανεξάρτητη πολιτική εμφάνισή μας στις δημοτικές εκλογές (για πρώτη φορά εδώ και πολλά χρόνια), που συνοδεύτηκε από καλά αποτελέσματα
- με τη βελτίωση της διακίνησης και της ποιότητας της Εργατικής Πάλης
- με την οριοθέτηση των σχέσεών μας με το χώρο της άκρας αριστεράς
- με την ενεργοποίηση μέσα σ' αυτή την πορεία ενός μεγαλύτερου αριθμού συντρόφων.

Έτσι, μπορούμε να πούμε ότι σήμερα η οργάνωση αφενός έχει πετύχει μια πρώτη αναζωογόνησή της αφετέρου έχει κερδίσει την αναγνωρισιμότητα ενός μέρους της πλατιάς πρωτοπορίας του κινήματος με βάση τη διακριτή πολιτική και πρακτική της.

Καταγράφουμε αυτή την εκτίμηση όχι από αυταρέσκεια, αλλά γιατί είναι μια

επιβεβαίωση της ορθότητας των αποφάσεων της 17^{ης} Συνδιάσκεψης, που μας έδωσαν τη δυνατότητα να κινηθούμε στη σωστή κατεύθυνση. Τίποτα δεν είναι τυχαίο, αυτά τα θετικά αποτελέσματα δεν πέφτουν από τον ουρανό, ακόμα κι όταν πολλές φορές μοιάζουν αναπάντεχα και ξαφνιάζουν κι εμάς τους ίδιους. Είναι αποτέλεσμα σωστής ανάλυσης και πολιτικής - και στη συνέχεια της συνεπούς εφαρμογής αυτών στην πράξη. Τα αποτελέσματα αυτά είναι μια πρώτη κατάκτηση και βάση για τη συνέχεια, υπογραμμίζουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής μας, της πολιτικής του επαναστατικού μαρξισμού στο σήμερα.

Όλα τα παραπάνω πρέπει όμως να τα δούμε με ειλικρίνεια στα πραγματικά τους όρια και διαστάσεις, κάνοντας και την απαραίτητη σοβαρή αυτοκριτική, ιδιαίτερα μέσα σε μια περίοδο εξαιρετικά κρίσιμη, όπου ναι μεν πολλές εξελίξεις μας ευνοούν και μας δίνουν αυξημένες δυνατότητες αλλά και όπου η κρίση του συστήματος μας φέρνει μπροστά σε τεράστιες απαιτήσεις - και όπου, επομένως, κάθε άλλο παρά μπορούμε να επαναπαυτούμε στα πρώτα δείγματα που έχουμε ότι η δουλειά μας βελτιώνεται σε ποσότητα και ποιότητα. Βλέποντας το πρόβλημα σ' αυτή την κλίμακα, οι αδυναμίες, οι καθυστερήσεις, οι αστάθειες και τα πισωγυρίσματα που παραμένουν, που ταλαιπωρούν την οργάνωση στην προσπάθεια της οικοδόμησής της, είναι πολλά και επείγοντα. Έχουν ήδη ψαλιδίσει τα παραπάνω θετικά αποτελέσματα ή τα κάνουν ασταθή και τη διατήρησή τους επίφοβη, μπορούν ακόμα και να τ' ακυρώσουν εντελώς ή και να τ' αντιστρέψουν, αν δεν αντιμετωπιστούν άμεσα. Αυτά τα προβλήματα μπορούμε να τα συνοψίσουμε στα εξής:

- Αδυναμίες στη δουλειά μας για την ενίσχυση της οργάνωσης και ιδιαίτερα για την στρατολόγηση νέων αγωνιστών. Είτε γιατί αντιμετωπίζουμε το κίνημα και τις επεμβάσεις μας μ' έναν ρουτινιάρικο τρόπο, δηλαδή χωρίς να τα αξιοποιούμε για να έρθουμε σ' επαφή με κόσμο, να διακινήσουμε το υλικό μας, ν' ανοίξουμε την πολιτική συζήτηση, να δημιουργήσουμε συγκεκριμένες επαφές, να προσπαθήσουμε να ενισχύσουμε τον κύκλο συμπαθόντων. Είτε γιατί δεν κάνουμε μια ψύχραιμη εκτίμηση και επιλογή των ανθρώπων στους οποίους προσπαθούμε να απευθυνθούμε, άλλοτε απορρίπτοντάς τους στην πρώτη δυσκολία ή λόγω των αδυναμιών που παρουσιάζουν και χωρίς να έχουμε κάνει σοβαρή προσπάθεια να τα ξεπεράσουμε και άλλοτε υπερεκτιμώντας τη διάθεση και τις δυνατότητες που πραγματικά έχουν. Είτε γιατί λειτουργούμε τον κύκλο συμπαθόντων πρόχειρα και αφρόντιστα, στον τρόπο οργάνωσης των συναντήσεων, στην παρακολούθηση της ανταπόκρισης και προόδου των συμμετεχόντων, στην προετοιμασία και ποιότητα των εισηγήσεων. Είτε γιατί δεν δείχνουμε την απαραίτητη υπομονή και επιμονή, δεν επιστρατεύουμε όλα τα αποθέματα μεθοδικότητας και αποφασιστικότητάς μας, δεν προσέχουμε τις απαραίτητες «λεπτομέρειες» σ' εκείνα τα κρίσιμα σημεία όπου δεν αρκεί απλά να εκθέσουμε την ιδεολογία και την πολιτική μας αλλά όπου πρέπει να τις μετατρέ-

ψουμε σε μια ζωντανή δύναμη πειθούς, όπου πρέπει να παλέψουμε, να συγκρου-
στούμε για ν' ανοίξουμε δρόμους στη συνείδηση των ανθρώπων που προσπαθού-
με να κερδίσουμε, να δείξουμε έναν άλλο τρόπο ζωής και να εμπνεύσουμε για να
στρατευτεί κάποιος μαζί μας στην υπόθεση του επαναστατικού μαρξισμού και της
σοσιαλιστικής επανάστασης. Είτε γιατί παραμένει σαν «ίζημα» μια έλλειψη εμπι-
στοσύνη στις δυνάμεις μας, στην αυτόνομη πορεία και οικοδόμηση της οργάνωσης
(σε τελευταία ανάλυση στην αξία της ιδεολογίας και της πολιτικής μας) ή και στις
δυνατότητες της περιόδου, που μπλοκάρει και αδρανοποιεί τη διάθεση μας να κερ-
δίσουμε νέους αγωνιστές. Είτε γιατί ο περίγυρος όπου απευθυνόμαστε και η δια-
θεσιμότητά μας στενεύουν από επιλογές και προτεραιότητες (πέρα από τις απόλυ-
τα αναγκαίες) που δεν παίρνουν υπόψη τις πραγματικότητες της περιόδου, τις ανά-
γκες του κινήματος και της οργάνωσης.

- Ακόμα και σήμερα, παρά τις διαρκείς προσπάθειες που καταβάλλονται, δεν
έχουν γίνει πλήρως κατανοητά ο ρόλος, η σημασία των διαφόρων οργάνων και η
αντίστοιχη ευθύνη όσων εκλέγονται ή συμμετέχουν σ' αυτά. Έτσι, έχουν εμφανι-
στεί ή επιμένουν αρκετά αρνητικά φαινόμενα, όπως: έλλειψη τακτικότητας στη
λειτουργία των οργάνων και των μελών τους ξεχωριστά, συνέπειας στη διεκπεραί-
ωση εργασιών που αναλαμβάνονται, προετοιμασίας και πρωτοβουλίας στην επε-
ξεργασία και συγκεκριμενοποίηση πολιτικής γραμμής και πρακτικής (εκεί όπου
'κατεξοχήν' αυτό πρέπει να γίνεται), σύγχυση των αρμοδιοτήτων, πλημμελής πα-
ρακολούθηση της συνολικής κατάστασης της οργάνωσης, αναβλητικότητα ή ανα-
ποφασιστικότητα στην αντιμετώπιση προβλημάτων (με αποτέλεσμα αυτά συχνά
να «ξεχειλώνουν»), εντάσεις αναντίστοιχες με το μέγεθος των πραγματικών προ-
κλήσεων που αντιμετωπίζουμε στην ταξική πάλη και που βέβαια στο άμεσο μέλ-
λον θα είναι απείρως μεγαλύτερες. Τέτοια προβλήματα τείνουν έπειτα να διαχέο-
νται στο σύνολο της οργάνωσης, υποσκάπτοντας τη συνοχή, τη μαχητική διάθεση,
την αποτελεσματικότητά της. Το τίμημα που έχουμε πληρώσει γι' αυτά είναι βαρύ,
μετριέται με μια διαρκή φθορά στη συγκρότηση ενός πυρήνα στελεχών και με αρ-
κετές «χαμένες ευκαιρίες», δηλαδή απώλεια αρκετών επιπλέον αγωνιστών που θα
μπορούσαν να είχαν στρατολογηθεί και προβλήματα που υπάρχουν σε διάφορες
επεμβάσεις. Η ανωτερότητα της ιδεολογίας και της πολιτικής του επαναστατικού
μαρξισμού, οι σταθερές βάσεις συγκρότησης της οργάνωσης μπορεί να μας επιτρέ-
πουν να κινούμαστε σχετικά αποτελεσματικά παρόλα αυτά τα προβλήματα, αυτή
όμως η κατάσταση δεν μπορεί να μας πάει και πολύ παραπέρα, αν δεν έχει ήδη ξε-
περάσει τα έσχατα όριά της. Ιδιαίτερα δε σε μια περίοδο όπου οι στροφές στην τα-
κτική θα είναι αναγκαστικά πολλές και συχνά εξαιρετικά απότομες, μια τέτοια κα-
τάσταση θα μπορούσε να γίνει από αμυχή μια πραγματική γάγγραινα, ένας παρά-
γοντας κυριολεκτικά διαλυτικός.

Επομένως, τις πρόόδους μας από την 17^η Συνδιάσκεψη πρέπει να τις δούμε αυ-

στηρά και μόνο σαν μια αρχή, σαν τα πρώτα βήματα για να δώσουμε μια αποφασιστική ώθηση στην οικοδόμηση της οργάνωσης, στο μεγάλο και δύσκολο έργο για την οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος. Γι' αυτό πρέπει να επικεντρώσουμε στις συγκεκριμένες διορθώσεις, προσαρμογές και αλλαγές όπου χρειάζεται να προχωρήσουμε.

(Α) Να αντιμετωπίσουμε συλλογικά τις επιπτώσεις της κρίσης

Οι άγριες επιπτώσεις της κρίσης, η κάθετη μείωση του εισοδήματος και του βιολογικού επιπέδου, η διάλυση των κοινωνικών υπηρεσιών, η εξάπλωση όχι μόνο της ανεργίας αλλά και της φτώχειας, της εξαθλίωσης ή και της πείνας, είναι ήδη η ζοφερή πραγματικότητα για πλατιά κομμάτια των εργαζόμενων και λαϊκών μαζών και η άμεση προοπτική για ακόμα μεγαλύτερα.

Σ' αυτή την κοινωνία ερειπίων όπου μας σπρώχνει η βαρβαρότητα του καπιταλισμού, σ' αυτό το ταξικό κολαστήριο όπου η ανθρώπινη ύπαρξη συνθλίβεται μαζικά και χωρίς έλεος, οι εργαζόμενες και λαϊκές μάζες απειλούνται με πλήρη εξανδραποδισμό και αποσύνθεση. Από την αδυναμία ικανοποίησης στοιχειωδών αναγκών ο δρόμος δεν είναι και πάρα πολύ μακρὸς για να φτάσουμε στον πάτο της κοινωνικής και ανθρώπινης εξουθένωσης, της αδυναμίας διατήρησης σχέσεων (οικογενειακών, προσωπικών κλπ.), της περιθωριοποίησης, της απώλειας ακόμα και της στοιχειώδους καθημερινής ισορροπίας που είναι απαραίτητη για μια αξιοπρεπή διαβίωση.

Είναι αυτονόητο ότι μια τέτοια κατάσταση, αν δεν της ανοίγεται μια εναλλακτική διέξοδος και προοπτική, υποσκάπτει καθημερινά βασικές προϋποθέσεις για συλλογικότητα και οργάνωση, για ενεργή πολιτική στράτευση, πόσο μάλλον επαναστατική.

Η δοκιμασία δεν είναι σκληρότατη μόνο για τις μάζες αλλά και για τους αγωνιστές, για την επαναστατική πρωτοπορία. Και όχι μόνο με μια στενή έννοια, δηλαδή λόγω των όλο και μεγαλύτερων οικονομικών δυσκολιών, απολύσεων, φτωχοποίησης κλπ. που αντιμετωπίζουμε όλοι μας, αλλά και λόγω των σοβαρών επιπτώσεων που αυτά μπορούν να έχουν σε όλες τις πτυχές της ζωής ενός ανθρώπου. Η ιδεολογική και πολιτική συγκρότηση, η ενεργή συμμετοχή στο κίνημα και στην οργάνωση είναι βέβαια ένα αναντικατάστατο αντίβαρο (που άλλωστε πρέπει να ανανεώνεται και να επανακατακτιέται διαρκώς από όλους μας), αλλά θα ήταν επιπόλαιο να τα θεωρούμε σαν μια αδιαπέραστη ασπίδα που μας θωρακίζει μια και για πάντα. Γιατί δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ένα βασικό χαρακτηριστικό της επαναστατικής πρωτοπορίας: ότι αυτή βιώνει πιο έντονα και ολοκληρωμένα τη συνολική κατάσταση που η τάξη αντιμετωπίζει τυφλά, ασυναίσθητα ή εμπειρικά. Έτσι, για έναν επαναστάτη κομμουνιστή, στη σημερινή εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση τα όλο και μεγαλύτερα «ατομικά» προβλήματα (ανεργία κλπ.) πλέκονται αξεδιάλυτα με τη θέ-

ληση να μπορεί να προσφέρει αποτελεσματικά στο κίνημα και στην επαναστατική οργάνωση, με την αγωνία για το μέλλον της «τάξης καθαυτής» ώστε να μπορέσει να γίνει και «τάξη για τον εαυτό της», να δώσει διέξοδο στην καπιταλιστική βαρβαρότητα με τη σοσιαλιστική επανάσταση. Απ' αυτή την σκοπιά, για έναν στρατευμένο αγωνιστή, για έναν επαναστάτη κομμουνιστή, οι κίνδυνοι μπορούν να είναι ακόμα και μεγαλύτεροι από ό,τι για έναν «απλό» εργάτη, άνεργο κλπ. που δεν βλέπει το πρόβλημα σ' έναν τέτοιο ορίζοντα. Άγχος επιβίωσης, καθημερινά προβλήματα που χρονίζουν, πιέσεις και διλήμματα κάθε είδους (οικονομικές, οικογενειακές κλπ.), όλα αυτά μπορούν να γίνουν τεράστιες μυλόπετρες που αλέθουν την πίστη και την προσήλωση στον επαναστατικό στόχο, οδηγώντας στην αποθάρρυνση, την παραίτηση, την αποστράτευση ή ακόμα και την πολιτική και προσωπική κατάρρευση, αν δεν υπάρχει μια συνειδητή αντιμετώπισή τους και μια συστηματική προσπάθεια για τη διαμόρφωση δυνατών χαρακτήρων και ολοκληρωμένων επαναστατών όχι μόνο σε ατομικό αλλά και σε συλλογικό επίπεδο.

Για ν' αντιμετωπίσουμε αυτούς τους κινδύνους, πρέπει να ξεκινήσουμε από τα πιο επείγοντα προβλήματα που δημιουργεί γύρω μας η κρίση, πρώτα-πρώτα στον πιο άμεσο και κοντινό μας χώρο, στην ίδια την οργάνωση, τους αγωνιστές και τον περίγυρό της (και επεκτείνοντας στο μέτρο των δυνάμεών μας αυτή την πρακτική σε επίπεδο μαζών και κινήματος), έχοντας τις παρακάτω βασικές κατευθύνσεις:

1. Όλοι οι σύντροφοι πρέπει να ενθαρρύνονται να γνωστοποιούν τέτοια προβλήματά τους, για να μπορούν να παίρνουν δύναμη από τους υπόλοιπους συντρόφους για την αντιμετώπισή τους. Πρέπει να σπάσουμε, πρώτα ανάμεσά μας, το τείχος σιωπής και αυτοενοχοποίησης για τέτοια προβλήματα, που τελικά δεν τα δημιουργεί κανένας άλλος «ένοχος» από το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και την κρίση του.

2. Πέρα από την ατομική πρωτοβουλία, οι Επιτροπές Πόλεων πρέπει να δείχνουν μια εξαιρετική ευαισθησία, διακριτικότητα και προσοχή στο να μαθαίνουν και να βοηθούν ν' αντιμετωπιστούν τέτοιες περιπτώσεις. Κάθε παραμέληση αυτού του καθήκοντος στις σημερινές συνθήκες μπορεί να αποδειχθεί καταστροφική για συντρόφους και την οργάνωση συνολικά.

3. Να δημιουργήσουμε σ' ένα πρώτο επίπεδο δομές αλληλεγγύης, αλληλοβοήθειας και προστασίας, μια ντε φάκτο κολλεκτιβία (ανεξάρτητα αν έχει τυπικά αυτό το όνομα ή τη μορφή). Η βάση γι' αυτό δεν μπορεί καταρχάς να είναι άλλη από το ταμείο της οργάνωσης – γι' αυτό άλλωστε και αποκτά μια επιπλέον διάσταση κάθε προσπάθεια να το ενισχύσουμε (πχ. με τους εράνους). Χρειάζεται επίσης η συγκέντρωση κάθε είδους ενίσχυσης που μπορεί ν' αποδειχτεί χρήσιμη για να υποστηρίζεται όποιος αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα, με την οργάνωση συναντήσεων για την κοινή αναζήτηση εργασίας, τη λύση προβλημάτων στέγης κλπ. Η διοργάνωση συλλογικών/συντροφικών κουζινών μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ένα

μόνιμο στοιχείο μιας τέτοιας πρακτικής. Στο βαθμό που μπορούμε, πρέπει να δούμε τη δυνατότητα ανάπτυξης κινητοποιήσεων και κινηματικών μορφών γύρω απ' αυτά τα προβλήματα – όρος απαραίτητος ώστε αυτές οι κινήσεις να μην παίρνουν μια χροιά ανημποριάς ή φιλανθρωπίας. Όλοι μαζί, με πνεύμα προλεταριακής αλληλεγγύης και αυτοθυσίας, υποστηρίζουμε την τάξη μας από τον κατήφορο στον καπιταλιστικό γκρεμό, στήνουμε όρθια την οργάνωση μας μέσα στα χτυπήματα της κρίσης.

(Β) Συνείδηση, Αγώνες, Ριζοσπαστικοποίηση, Μορφές Αυτοοργάνωσης στην προεπαναστατική περίοδο

Η διαμόρφωση της κατάστασης σε προεπαναστατική χαρακτηρίζεται μεταξύ άλλων, πρώτο, από το γεγονός ότι οι αγώνες θα τείνουν να γίνονται όλο και πιο οξείς, δεύτερο, από το ότι οι μορφές αυτοοργάνωσης θα τείνουν να εξαπλωθούν σε ακόμα μεγαλύτερη κλίμακα από ό,τι γνωρίσαμε μέχρι τώρα.

Όπως έχουμε επανειλημμένα σημειώσει, αυτή δεν είναι μια ευθύγραμμη διαδικασία. Οι μάζες δεν βρίσκονται ακόμα σε μια οργανική ρήξη με το καπιταλιστικό σύστημα, οπότε η συνείδηση και η πρακτική τους επανέρχεται κατά διαστήματα στο γνωστό μοτίβο ότι «δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα» ή σε πολύ μικρότερο βαθμό και στα ξέπνοα νεοφιλελεύθερα ιδεολογήματα (φταίει το κράτος και οι δημόσιοι υπάλληλοι κλπ.). Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, τα μεγάλα γεγονότα των τελευταίων δύο χρόνων με αποκορύφωμα τα «Ιουνιανά» δείχνουν ότι ο βασικός άξονας αυτής της συνείδησης και πρακτικής μετατοπίζεται ολοένα προς μια πιο ενεργητική, αγωνιστική ή και επιθετική αντιμετώπιση των προβλημάτων, των συνεπειών της κρίσης, του καθεστώτος, ακόμα και βασικών πλευρών του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος (όπως αυτό λειτουργεί σήμερα, δεν θα μπορούσαν φυσικά οι μάζες να αποδυσθούν καταρχάς σε μια ιδεολογικού τύπου κριτική και απόρριψη).

Σ' αυτό το πλαίσιο, τα κυρίαρχα και κρίσιμα ερωτήματα δεν είναι σήμερα τόσο πολύ αν γενικά το σύστημα είναι σε κρίση (συγκεκριμένα η φύση της κρίσης και τα αδιέξοδα του καπιταλισμού είναι βέβαια κάτι πολύ πιο σύνθετο, που δεν μπορεί να κατακτηθεί αυτόματα από τις μάζες) ή κυρίως το που οδηγούνται οι εργαζόμενοι, τα λαϊκά στρώματα και η νεολαία - αυτά έχουν απαντηθεί από την ίδια τη ζωή και έχουν αποτυπωθεί πλειοψηφικά πλέον στη συνείδηση των μαζών. Αλλά το αν και πως μπορούμε να αγωνιστούμε και να νικήσουμε, αν υπάρχει διέξοδος από τη σημερινή κατάσταση και ποια είναι αυτή. Με άλλα λόγια, γίνονται σήμερα τα πρώτα βήματα για να επανέρθει στο προσκήνιο η συζήτηση για την επανάσταση και το σοσιαλισμό.

Σ' αυτά τα ερωτήματα πρέπει να επέμβουμε, εδώ πρέπει να κρίνουμε την ποιότητα των απαντήσεων και της δουλειάς μας, την ικανότητά μας να είμαστε συγκεκριμένοι και ξεκάθαροι, την θετική, μεσοβέζικη ή άλλη αντίδραση των μαζών σ'

αυτές μας τις απαντήσεις. Και βέβαια πρόκειται για απαντήσεις που δεν δίνονται μόνο σε πολιτικές συζητήσεις στα γραφεία της οργάνωσης ή από τις στήλες μιας εφημερίδας, αλλά πρέπει να μπολιάζουμε μ' αυτές τις πραγματικές εκδηλώσεις της ταξικής πάλης και ιδιαίτερα τις μορφές αυτοοργάνωσης που αναπτύσσονται.

Τα παραπάνω επιτάσσουν την κατανόηση και εφαρμογή δύο βασικών κατευθύνσεων για την επέμβαση μας:

- Χρειάζεται να τολμάμε να παίρνουμε υπολογισμένα ρίσκα, ώστε «να δημιουργούμε σήμερα τα γεγονότα του αύριο», δηλαδή οι αγώνες να προχωράνε όσο το δυνατόν πιο μακριά σε μορφή και περιεχόμενο, να βοηθάμε ώστε να διευρύνεται όλο και περισσότερο το ρήγμα ανάμεσα στη «νέα» συνείδηση και πρακτική των μαζών και στο καπιταλιστικό σύστημα.

Μια τέτοια «επιθετική» πολιτική δεν είναι ένα άλμα στο κενό, μια τυχοδιωκτική περιπέτεια, μια αφελής υπεραισιοδοξία. Πάντα πρέπει να εκτιμάμε τα βασικά σημεία του συσχετισμού δυνάμεις. Το πιο κύριο είναι η διάθεση και η προετοιμασία των μαζών. Επίσης, η πρωτόγνωρη βοναπαρτιστική σκλήρυνση των μηχανισμών του αστικού κράτους (ο βαθμός και ο τρόπος άσκησης της καταστολής ήδη έχει προκαλέσει προβλήματα και θα προκαλέσει αναπόφευκτα πολύ μεγαλύτερα, στον βαθμό που η οργάνωση «ανοίγεται» όλο και περισσότερο στο κίνημα και όσο καθυστερούμε να προσαρμόσουμε τις συνήθειες και την πρακτική μας σ' αυτή την κατάσταση). Η επαναστατική πολιτική δεν είναι μια σειρά από μικρές ή μεγάλες πουτσιαστικές (πραξικοπηματικές) ενέργειες, που με την επίκληση μιας γενικά «επαναστατικής κατάστασης» ή του ιστορικού δίκιου αγνοεί τις βάσεις πάνω στις οποίες μπορεί ν' αναπτυχθεί ένας αγώνας. Δεν είναι όμως και παθητική προσαρμογή σε μια στατική ανάγνωση των συσχετισμών, με το πρόσχημα ότι «περιμένουμε να ωριμάσουν». Είναι η ενεργητική παρέμβαση για την αλλαγή τους, που επιχειρεί διαλεκτικά όχι να περάσει πάνω από την αναγκαία συσσώρευση δυνάμεων αλλά να την επιταχύνει («η πλειοψηφία δεν μετριέται, κατακτιέται»).

- Όπως έχουμε πολλές φορές επαναλάβει, η ανάπτυξη των μορφών αυτοοργάνωσης είναι κομβικό σημείο του στρατηγικού σχεδίου για την επανάσταση. Σ' αυτό το σημείο έχουμε σημαντικές διαφορές με το σύνολο σχεδόν της άκρας αριστεράς και των αναρχικών, στη θεωρία και στην πράξη. Την επόμενη περίοδο, το πιο πιθανό είναι να δούμε μια εξάπλωση τέτοιων μορφών, στις οποίες η οργάνωσή μας έχει σταθερά προσανατολισμένη την προσοχή της και μεγάλο μέρος της επέμβασής της και στις οποίες πρέπει να εμπλακούμε ακόμα πιο ενεργητικά και αποφασιστικά.

Ένα παράδειγμα μπορούν να είναι δομές όπως οι Λαϊκές Συνελεύσεις. Ένα άλλο σημείο όπου θα μπορούσαμε να επιχειρήσουμε να εμφανιστούν περισσότερα πράγματα είναι πχ. οι απεργιακές επιτροπές ή επιτροπές δράσης νέων στην εκπαίδευση. Στις επεμβάσεις μας, πρέπει να προσπαθούμε διαρκώς να διευρύνουμε την εμφάνιση τέτοιων μορφών, όπου είναι δυνατόν ακόμα να τις «ξεγεννήσουμε».

Σε κάποιο βαθμό, αυτό θα απαιτήσει και μια μετατόπιση από τον τρόπο που μέχρι τώρα διαχειριζόμαστε/προωθούμε τη συνδικαλιστική μας δουλειά. Κωδικοποιώντας θα λέγαμε ότι ντε φάκτο η «γειτονιά» ή η «πλατεία» έχουν αναβαθμιστεί σε σχέση με τον «συνδικαλισμό», πράγμα στο οποίο πρέπει ν' ανταποκριθούμε: είτε «προς τα έξω» (επιλογές για το που και πως επεμβαίνουμε) είτε εσωτερικά, δηλαδή αναδιοργανώνοντας κατάλληλα τις δομές μας ή και δημιουργώντας νέες, έτσι ώστε να μπορεί να συνδυάζεται ο «συνδικαλισμός» με τη «γειτονιά»/«πλατεία» ή ακόμα να δίνεται η απαιτούμενη ιεράρχηση και προτεραιότητα στο δεύτερο.

Όμως αυτός ο δρόμος χρειάζεται προσοχή. Αυτή η δουλειά δεν πρέπει να παρεκτραπεί σ' έναν ασπόνδυλο κινηματισμό, σ' ένα αδιέξοδο τρέξιμο του τύπου «οικοδομούμε το κίνημα» με την έννοια ότι δεν έχουμε τους δικούς μας αυτόνομους πολιτικούς και οργανωτικούς στόχους - παλιές(;) ασθένειες της οργάνωσής μας, που φαίνεται αργά και βασανιστικά να ξεπερνιούνται. Πολύ περισσότερο δεν επιδιώκουμε την ανάπτυξη των μορφών αυτοοργάνωσης ως χώρου συνάντησης και ενότητας της αριστεράς ή για «να μην είμαστε μόνοι μας».

Σ' αυτές τις μορφές αυτοοργάνωσης μπαίνουμε με το υλικό και τις θέσεις μας, παλεύουμε για να τις επιβάλλουμε πολιτικά -πάντα με σεβασμό στις αρχές της εργατικής δημοκρατίας, στο επίπεδο συνείδησης και στους ρυθμούς ανάπτυξής της- επιδιώκουμε να παίζουμε έναν ηγετικό ρόλο, συνδυάζοντας όλα τα παραπάνω με την προσπάθεια για πολιτικές επαφές και στρατολογήσεις. Αυτά πρέπει να παρακολουθούνται στενά από όλες τις δομές (πχ. πυρήνες) που έχουν την ευθύνη τέτοιων επεμβάσεων.

Ο συνδυασμός αυτός είναι απαραίτητος για να μπορούμε να ωθήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο αυτές τις μορφές αυτοοργάνωσης να περάσουν σ' ένα ανώτερο επίπεδο, με την ενοποίησή τους σε «οργανωτικά κέντρα» μέσα από εκλεγμένους και ανακλητούς αντιπροσώπους, που θα δημιουργήσουν -έστω και ξεκινώντας από ένα πρωτόλειο επίπεδο- εμπειρίες αμφισβήτησης του καθεστώτος σε όσο το δυνατόν πλατύτερη κλίμακα, εκπαιδεύοντας τις μάζες ώστε προοπτικά να μπορούν να αμφισβητήσουν έμπρακτα την ίδια την αστική εξουσία. Με άλλα λόγια, με μια στρατηγική που να τείνει να οξύνει την κρίση του συστήματος μέχρι το σημείο εμφάνισης της δυαδικής εξουσίας.

Αν πάλι δεν υπάρχουν στοιχειώδεις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη τέτοιων μορφών, δεν εξαντλούμε τις δυνάμεις μας για να πείσουμε τον οποιοδήποτε άλλο να εφαρμόσει αυτό το σχέδιο μαζί μας (ειδικά όταν έχει επανειλημμένα αποδείξει ότι εννοεί εντελώς διαφορετικά αυτά τα πράγματα, αν τα υιοθετεί κιόλας), αλλά συνεχίζουμε κανονικά τη «συνηθισμένη» δουλειά μας για την ενίσχυση και οικοδόμηση της οργάνωσης και των παρατάξεών μας.

Επομένως, οι προσαρμογές που έχουμε να κάνουμε δεν σημαίνουν σε καμία περίπτωση ότι εγκαταλείπουμε την πολιτική μας για την ανασυγκρότηση-ανασύνθεση

του κινήματος και την οικοδόμηση της οργάνωσης, αλλά ότι τα εμπλουτίζουμε με μια «νέα» οπτική και συνιστώσα. Ο χρόνος θα δείξει πόσο γρήγορα θα μπορέσει να αναπτυχθεί και να ωριμάσει αυτή η τάση που εγγράφεται στην εξέλιξη της ταξικής πάλης σήμερα. Δική μας δουλειά είναι να την ενισχύσουμε όσο μπορούμε, χωρίς όμως να παραμελούμε την ενίσχυση της οργάνωσης.

Σε πρακτικό επίπεδο, θα μπορούσαμε να επιχειρήσουμε πιο συχνά κάποια ανοιχτά ή μισο-ανοιχτά μαζέματα των παρατάξεων (ενιαία ή κατά κλάδο ή κατά χώρο δουλειάς για τους εργαζόμενους, κοινές συναντήσεις φοιτητών-μαθητών), όπου θα μπορούμε να βλέπουμε και τις δυνάμεις που είναι έμπρακτα διαθέσιμες γύρω μας για να κινηθούν ενδεχομένως σε μια τέτοια κατεύθυνση (πέρα από το να εξαπλώνεται η επιρροή της εκάστοτε παρατάξης).

(Γ) Στρατολογήσεις - Κύκλοι και Πυρήνες Συμπαθόντων

1. Να προσπαθούμε διαρκώς και μ' έναν συνειδητό τρόπο να διευρύνουμε τον πολιτικό περίγυρο της οργάνωσης, ώστε να μεγαλώνει ο χώρος από τον οποίο μπορούμε να στρατολογήσουμε. Αυτό σημαίνει:

- Προτεραιότητα των συντρόφων που βρίσκονται ή επεμβαίνουν σε μαζικούς χώρους στο να δημιουργήσουν πολιτικές γνωριμίες και επαφές, να διακινούν το υλικό της οργάνωσης και πρώτα-πρώτα την Εργατική Πάλη, να επιλέγουν ανθρώπους στους οποίους να γίνεται πολιτική συζήτηση και προσπάθεια για να ενταχθούν καταρχάς στον κύκλο. Έχοντας πλέον κατακτημένη αρκετή εμπειρία μιας συνδικαλιστικής δουλειάς σχετικά ολοκληρωμένης, είναι ώρα πιο συνειδητά και πιο ανοιχτά ν' αρχίσουμε να την ασκούμε ώστε να μην μας αποσπά από τα παραπάνω ή να τους γίνεται εμπόδιο, αλλά να τα συμπληρώνει και να τα υποβοηθά. Κάποιες φορές αυτό μπορεί να μοιάζει ότι έρχεται σε μια αντίφαση ή σύγκρουση με τις ιεραρχήσεις της συνδικαλιστικής δουλειάς. Αυτό όμως δεν ισχύει, παρά μόνο αν κάνουμε το λάθος να ταυτίσουμε τη συνδικαλιστική δουλειά με μια διαχείριση τρέχοντων υποθέσεων των εργαζομένων χωρίς κανέναν πλατύ πολιτικό ορίζοντα, όπως κάνουν κατεξοχήν οι γραφειοκράτες. Για τους επαναστάτες μαρξιστές, η συνδικαλιστική δουλειά δεν έχει μια «καθαρή» αξία καθαυτή, αλλά μόνο σαν κομμάτι της πάλης για την ενίσχυση της επαναστατικής πολιτικής και οργάνωσης μέσα στην εργατική τάξη. Σ' αυτό το καθήκον πρέπει πάντα να την υποτάσσουμε, μ' έναν όμως διαλεκτικό τρόπο, δηλαδή χωρίς να την καταργούμε ή να την υποβαθμίζουμε σε πάρεργο, αλλά χρησιμοποιώντας την όχι μόνο για την οργάνωση της τάξης και των αγώνων «γενικά» αλλά και για την ενίσχυση της οργάνωσης.

- Κατεύθυνση όσο το δυνατόν περισσότερων συντρόφων σε μαζικούς χώρους. Κατανομή όλων των δυνάμεων της οργάνωσης με βασικό κριτήριο τις ανάγκες που ορίζουμε για την επέμβαση, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει να κάνουμε συγκεκριμένες θυσίες (που δουλεύουμε, με τι μισθό κλπ.). Ιδιαίτερα οι Επιτροπές Πόλεων πρέπει

εδώ να έχουν μια συστηματική παρακολούθηση και επέμβαση (πχ. ποιιο σύντροφοι και σε ποια κατεύθυνση αναζητούν εργασία).

- Συστηματική προσπάθεια για τη δημιουργία ατομικού πολιτικού περιγύρου από κάθε σύντροφο. Παράλληλα με το βασικό καθήκον να στρατολογούμε μέσα από τις επεμβάσεις, το κίνημα και τους μαζικούς χώρους, δεν πρέπει να υποτιμάμε -όπως κάνουμε συχνά- το ρόλο της ατομικής στρατολόγησης, που για ένα αρκετά μεγάλο διάστημα ακόμα θα είναι σημαντικός. Πρέπει συστηματικά ν' απευθυνόμαστε πολιτικά σε γνωστούς, φίλους κλπ. για να τους κάνουμε γνωστή την οργάνωση, να μας ενισχύουν οικονομικά, να παρακολουθούν την Εργατική Πάλη, να τους καλούμε να συμμετέχουν στις διαδικασίες του κινήματος και σε πρωτοβουλίες της οργάνωσης, να αξιοποιούμε κάθε δυνατότητα να τους εντάξουμε στον κύκλο συμπαθούντων. Σύντροφοι -ιδιαίτερα οι νεότεροι, που δεν έχουν ακόμα παγιώσει οικογενειακές κ.α. υποχρεώσεις- που έχουν εντελώς περιορισμένο τέτοιο περίγυρο ή που τον έχουν εξαντλήσει πολιτικά, πρέπει να κάνουν μια συστηματική προσπάθεια να τον διευρύνουν ή και να τον δημιουργήσουν απ' την αρχή.

- Να μην χρονοτριβούμε και να μην διστάζουμε να μιλάμε ανοιχτά και καθαρά στους ανθρώπους με τους οποίους ερχόμαστε σ' επαφή, για την οργάνωση, την πολιτική της, τους στόχους μας.

2. Η επιλογή των ανθρώπων που προσπαθούμε να εντάξουμε στους κύκλους συμπαθούντων, ο χρόνος που θα επενδύσουμε σ' αυτούς, οι προσδοκίες που μπορούμε να έχουμε, πρέπει όσο το δυνατόν να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, σ' αυτό που πραγματικά έχουμε στα χέρια μας και όχι σ' αυτό που θα θέλαμε ίσως να έχουμε. Από την ανάγκη που νιώθουμε να ενισχύσουμε την οργάνωση, δεν πρέπει να φτάνουμε στο σημείο να παίρνουμε την επιθυμία μας για πραγματικότητα σχετικά με τη διάθεση και τις δυνατότητες που έχουν οι άνθρωποι στους οποίους απευθυνόμαστε. Αυτό μας οδηγεί πολλές φορές να νομίζουμε ότι έχουμε μια επιρροή που στην πραγματικότητα δεν έχουμε, που είναι πλασματική και που πολύ γρήγορα διαφεύδεται στην πράξη. Χρειάζεται λοιπόν να κρίνουμε και να επιλέγουμε με βάση τα εξής:

- Συμμετοχή στο κίνημα, όχι μόνο γενικά αλλά με βάση τις οργανωτικές και πολιτικές κατευθύνσεις της οργάνωσης (πχ. με τα μπλοκ μας στις πορείες). Πρέπει να καλούμε διαρκώς τους ανθρώπους που μας ενδιαφέρουν σε μια τέτοια συμμετοχή, να είμαστε απαιτητικοί απέναντί τους ως προς αυτό.

- Παρακολούθηση του υλικού της οργάνωσης. Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο άνθρωποι που βρίσκονται στον κύκλο να μην διαβάζουν την Εργατική Πάλη αλλά και σύντροφοι να ολιγωρούν να τους τη δώσουν.

- Ανταπόκριση στο διάβασμα βασικών βιβλίων και μπροσουρών.

- Οικονομική ενίσχυση της οργάνωσης.

- Διάθεση να διακινούν και οι ίδιοι το υλικό της οργάνωσης, είτε μαζικά (εξομήσεις, διαδηλώσεις κλπ.) είτε στον δικό τους κοινωνικό περίγυρο. Είναι μια χρήσιμη δοκιμή για το πόσο κοντά μας νιώθει ένας συμπαθώντας, για τη διάθεσή του να «εκτεθεί» υποστηρίζοντας ανοιχτά την οργάνωση αλλά και για τις ατομικές του ικανότητες.

- Τρόπος ζωής, συνήθειες, οικογενειακή και κοινωνική κατάσταση, οικονομικά και προσωπικά προβλήματα κλπ. των συμπαθόντων. Ειδικά στις σημερινές συνθήκες, δεν μπορεί να υπάρχει «ξερή» πολιτική συγκρότηση και διαπαιδαγώγηση, αλλά χρειάζεται μια σφαιρική εκτίμηση των συμπαθόντων, για να μπορούμε ν' αξιολογούμε τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους, να αξιοποιούμε τα πρώτα και όσο το δυνατό να καταπολεμούμε και να βοηθάμε να ξεπεραστούν τα δεύτερα. Είναι απαραίτητο οι σύντροφοι που είναι υπεύθυνοι για έναν συμπαθόντα να έχουν και να μεταφέρουν μια τέτοια εικόνα, καταρχάς στους πυρήνες τους.

Εξυπακούεται ότι τα παραπάνω ισχύουν τόσο περισσότερο όσο πιο κοντά βρίσκεται ένας άνθρωπος στην οργάνωση, κυρίως όταν συμμετέχει στον κύκλο συμπαθόντων.

3. Κύκλος Συμπαθόντων. Όταν έχουμε επιλέξει κάποιον άνθρωπο για να προσπαθήσουμε να τον εντάξουμε στον κύκλο, πρέπει να είναι απόλυτα σαφές τι ζητάμε απ' αυτόν, ποιες είναι οι προϋποθέσεις και οι απαιτήσεις του κύκλου. Πρέπει από την αρχή να ξεκαθαρίζεται ότι δεν πρόκειται για μια σειρά συζητήσεων, αλλά για έναν συνδυασμό συζήτησης, διαβάσματος και πρακτικής δράσης – με στόχο την ένταξή του στην οργάνωση.

Σε σχέση με τον κύκλο καθαυτό, πρέπει να προσέχουμε τα εξής:

- Να παρακολουθούμε προσεχτικά και επίμονα την εξέλιξη των συμμετεχόντων (με τα ίδια κριτήρια που περιγράψαμε παραπάνω), όχι να περιοριζόμαστε μόνο στη διαδοχή των εισιγήσεων/συζητήσεων.

- Η παρακολούθηση αυτή δεν είναι μόνο ατομική υπόθεση του συντρόφου που παρακολουθεί τον συμπαθόντα ή έχει την ευθύνη του κύκλου. Πρέπει πάντα ο συμπαθόντας να έρχεται σε γνωριμία και επαφή και με άλλους συντρόφους, είτε σε κινητοποιήσεις είτε και σε ομάδες, παρέες κλπ. Αυτό βοηθάει την επαφή του ίδιου με την οργάνωση αλλά και την οργάνωση να σχηματίσει μια καλύτερη εικόνα γι' αυτόν. Πρέπει να θυμόμαστε πάντα ότι μια στρατολόγηση είναι συλλογική, όχι ατομική υπόθεση.

- Ο ρυθμός του κύκλου πρέπει να είναι σφιχτός, μειώνοντας στο ελάχιστο δυνατό τις διάφορες καθυστερήσεις, αναβολές κλπ. είτε από την πλευρά του συμπαθόντα είτε όμως και από τη δική μας πλευρά. Αν χρειάζεται, μπορούμε να εξετάσου-

με και το ενδεχόμενο της συγχώνευσης κάποιων εισηγήσεων ή να δώσουμε βάρος σε κάποιες συγκεκριμένες αντί σε κάποιες άλλες, με προσοχή η ποιότητά τους να μην πέφτει κάτω από ένα ελάχιστο όριο. Ένας κύκλος χωρίς σφριγηλό ρυθμό, που δεν αποπνέει ένα κλίμα αποφασιστικότητας και προχωρήματος μπροστά, μπορεί να «διευκολύνει» έναν συμπαθόντα να αναδιπλωθεί στις αρνήσεις του, στα συνήθη «δεδομένα» της ζωής του, στο να μην κάνει το βήμα να οργανωθεί. Οι πυρήνες και κυρίως οι Επιτροπές Πόλεων πρέπει να παρακολουθούν στενά τη λειτουργία και την πορεία των κύκλων.

- Ο κύκλος πρέπει να συμπληρώνεται από συζητήσεις επικαιρότητας, ιδιαίτερα γύρω από την κρίση, τις πολιτικές εξελίξεις και το κίνημα, ώστε οι συμπαθούντες να συντονίζονται στο μήκος κύματος της οργάνωσης και να μπορούν να την ακολουθήσουν στην δράση. Αν κάποιος συμπαθόντας βρίσκεται σε χώρο όπου έχουμε επέμβαση, τότε πρέπει να συζητούνται στον κύκλο και κάποια από τα θέματα της επέμβασης, τουλάχιστον τα πιο βασικά – και να αξιοποιούμε τον κύκλο ώστε μέσα απ' αυτόν ο συμπαθόντας να συμμετέχει όσο το δυνατόν πιο ενεργά στην επέμβαση.

4. Πυρήνες συμπαθόντων. Δεν πρέπει να προτείνουμε σε κάποιον να ενταχθεί στον πυρήνα συμπαθόντων χωρίς προηγούμενα να έχουμε εξαντλήσει όλα τα περιθώρια για να τον εντάξουμε στην οργάνωση. Από 'κει και πέρα, όταν αποφασίζουμε να προτείνουμε σε κάποιον να συμμετάσχει στον πυρήνα συμπαθόντων, πρέπει επίσης να είμαστε ξεκάθαροι τι ζητάμε απ' αυτόν. Ο πυρήνας συμπαθόντων ασφαλώς και έχει έναν χαρακτήρα να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ανθρώπους που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να ενταχθούν στην οργάνωση σε μια δεδομένη στιγμή, αυτό όμως συνδέεται με συγκεκριμένα καθήκοντα και λειτουργία. Έχει ουσιαστικά σχεδόν όλα τα καθήκοντα ενός κανονικού πυρήνα, από τη συμμετοχή στις κινητοποιήσεις και την οικονομική ενίσχυση, μέχρι την οργάνωση επεμβάσεων και την ενίσχυση της οικοδόμησης της οργάνωσης. Απλά τα εκτελεί σε μια μικρότερη κλίμακα ή και με μικρότερο βαθμό ομογενοποίησης στο εσωτερικό του (πολιτικής ή πρακτικής). Ελάχιστο όριο είναι πάντα η συγκεκριμένη χρησιμότητά του πυρήνα συμπαθόντων για την οργάνωση. Γι' αυτό οι πυρήνες συμπαθόντων πρέπει να επιδιώκουμε να λειτουργούν και να παρακολουθούνται τακτικά από ορισμένους συντρόφους γραμματείς.

(Δ) Πόλεις

Στην εμφάνιση και παρέμβασή μας στις διάφορες πόλεις (εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης), εμφανίζονται πολλά προβλήματα και καθυστερήσεις. Ουσιαστικά έχουν πλέον χαθεί οι δυνατότητες επέμβασης σε κάποιες πόλεις που μέχρι και τη 17^η Συνδιάσκεψη θεωρούσαμε ότι κάπως μπορούμε να τις υπολογίζουμε. Κά-

ποιες νέες δυνατότητες (Γιάννενα, Σάμος) βρίσκονται ουσιαστικά στην αρχή τους και χρειάζεται ακόμα συστηματική και επίμονη δουλειά για να τις αναπτύξουμε. Δεν χρειάζεται να πενθούμε ότι το πρόβλημα της εξάπλωσης της οργάνωσης στις σημαντικότερες πόλεις είναι ιδιαίτερα σημαντικό: η οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος περνάει υποχρεωτικά μέσα και από τη δυνατότητά του να δρα σε πανεθνική κλίμακα.

Τι χρειάζεται να γίνει:

1. Να υπάρχει πρόγραμμα τακτικών εξορμήσεων και επισκέψεων στις πόλεις που έχουμε ορίσει, κυρίως σε αστικά κέντρα, από συνεργεία συγκεκριμένων συντρόφων. Να μπορούμε σ' αυτές τις πόλεις να μένουμε για παραπάνω από μια μέρα, αφιερώνοντας σαββατοκύριακα και χρησιμοποιώντας όπου χρειάζεται άδειες από την εργασία μας. Περισσότεροι σύντροφοι μπορούν να κινητοποιηθούν και να αξιοποιηθούν σ' αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερα όσοι δεν έχουν επαγγελματικές ή οικογενειακές υποχρεώσεις. Πρέπει επίσης να οργανώσουμε συγκεκριμένα την κάλυψη των οικονομικών εξόδων γι' αυτή τη δουλειά (μετακινήσεις, διαμονές κλπ.).

2. Οι σύντροφοι που βρίσκονται σε κάποια πόλη είναι και πρέπει να μάθουν να θεωρούν τους εαυτούς τους ως τους πρώτους υπεύθυνους για τη δουλειά μας εκεί, ανεξάρτητα αν έχει οριστεί να συντονίζονται με οποιοδήποτε άλλο όργανο. Πρέπει να παρακολουθούν οι ίδιοι το τοπικό κίνημα, να ενημερώνουν για τις εξελίξεις και να αξιοποιούν κάθε ευκαιρία για να επεμβαίνουν, είτε με τη βοήθεια της υπόλοιπης οργάνωσης είτε και μόνοι τους, με στόχο να κάνουν στρατολογήσεις. Σ' αυτή την κατεύθυνση, είναι χίλιες φορές καλύτερο να παίρνουν οι ίδιοι πρωτοβουλίες -ακόμα κι αν δεν είναι οι πιο πετυχημένες, αυτό άλλωστε μόνο μέσα από τη δοκιμή στην πράξη φαίνεται- από το να περιμένουν να τους δοθούν ως δια μαγείας «κατευθύνσεις» από μια άλλη πόλη, όπου σε τελευταία ανάλυση οι συγκεκριμένες τοπικές συνθήκες είναι λιγότερο γνωστές.

Ιδιαίτερα πρέπει να φροντίζουν οι ίδιοι για την τακτική λειτουργία των κύκλων συμπαθούντων στην πόλη, με το ίδιο πνεύμα προσωπικής πρωτοβουλίας και υπευθυνότητας, που μόνο πάνω σ' αυτό μπορεί να καρποφορήσει και η βοήθεια της υπόλοιπης οργάνωσης.

3. Να βάλουμε στόχο να πετύχουμε στρατολογήσεις στις πόλεις που θα ορίσουμε να επεμβαίνουμε και να προετοιμάσουμε την πραγματοποίηση πολιτικών εκδηλώσεων, ακόμα και αν βρισκόμαστε «εκτός» της πόλης.

4. Να ξεκινήσει ένας σχεδιασμός μετακίνησης και μόνιμης εγκατάστασης όσων συντρόφων υπάρχει δυνατότητα προς τις πόλεις που κρίνουμε ότι υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη (καταρχάς στην Αθήνα).

(Ε) Γειτονιές – Δημοτικές Κινήσεις

Η επέμβαση στις γειτονιές αποκτά σήμερα μεγαλύτερη σημασία, αφού εκεί εκδηλώνονται συγκεκριμένα οι επιπτώσεις της κρίσης (κλείσιμο σχολείων, απολύσεις στους δήμους κλπ.). Δημιουργείται ένα σημαντικό πεδίο επέμβασης, όπου μπορούμε να έρθουμε σε επαφή με πλατιά στρώματα, εργατικά, λαϊκά, νεολαίας, ανέργων. Αυτό μας είναι απόλυτα απαραίτητο, αν και πρέπει να έχουμε πάντα μια ρεαλιστική εκτίμηση των δυνάμεων που μπορούμε να διαθέσουμε, ώστε να μην κάνουμε σχέδια επί χάρτου.

1. Η επέμβαση αυτή αφορά κατά προτεραιότητα τις γειτονιές όπου έχουμε δημοτικές κινήσεις και ιδιαίτερα δημοτικούς συμβούλους, με την ενίσχυση και συντρόφων από άλλες περιοχές. Το ίδιο ισχύει και για όποια άλλη γειτονιά ενδεχομένως επιλέγουμε. Κριτήριο δεν είναι ο τόπος κατοικίας των συντρόφων, αλλά οι ανάγκες να συγκεντρώσουμε δυνάμεις εκεί όπου θεωρούμε ότι μπορούμε να έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα. Κανένας σύντροφος δεν πρέπει να αποσπά χρόνο, δυνάμεις, προτεραιότητες στη γειτονιά «του», χωρίς αυτό να εντάσσεται στο συνολικό σχέδιασμό της οργάνωσης.

2. Ενημερωνόμαστε συστηματικά για τα προβλήματα που υπάρχουν, ώστε να μπορούμε να επέμβουμε. Απόλυτη προτεραιότητα είναι τα πιο επείγοντα κοινωνικά προβλήματα όπως δημιουργούνται από την κεντρική πολιτική της κυβέρνησης, του ΔΝΤ και της ΕΕ (ανεργία, κλείσιμο σχολείων, εξώσεις, διακοπή ρεύματος σε όσους δεν έχουν να πληρώσουν το λογαριασμό κλπ.) και οι αντίστοιχοι κοινωνικοί χώροι (πχ. ΟΑΕΔ). Δείχνοντας την απαραίτητη ευελιξία, δεν πρέπει ωστόσο να αποπροσανατολίσουμε την επέμβασή μας στα λεγόμενα «τοπικά θέματα», που συχνά είναι ένα πεδίο δόξης λαμπρόν για τη δημαγωγία των δημοτικών παραγόντων.

3. Οργανώνουμε εξορμήσεις είτε ως δημοτικές κινήσεις είτε ως οργάνωση. Αυτές πρέπει να είναι όσο το δυνατόν τακτικές, να έχουν συνέχεια και επιμονή σε βάθος χρόνου, να συνδέονται με γεγονότα του κινήματος και να τα προπαγανδίζουν (πχ. απεργίες), να είναι καλά οργανωμένες (με τραπεζάκι, ντουντούκα, συλλογή υπογραφών, πάληση της Εργατικής Πάλης κλπ.), να προσπαθούμε σιγά-σιγά να τις κάνουμε διακριτές ως ένα σημείο αναφοράς στη γειτονιά. Πρέπει επίσης να επιχειρήσουμε και εξορμήσεις πόρτα-πόρτα.

4. Εστιάζουμε την προσοχή μας για να συνδεθούμε με κάθε μορφή αυτοοργάνωσης σε επίπεδο γειτονιάς. Ιδιαίτερα πρέπει να δουλέψουμε μέσα στις Λαϊκές Συνελεύσεις που συνεχίζονται από το κίνημα των πλατειών, στο βαθμό που αυτές είναι αυθεντικές, ζωντανές και μπορούν να χρησιμεύουν στην ανάπτυξη αγώνων χωρίς να εξαντλούνται στα όρια αριστερών δημοτικών παρατάξεων. Σε όλες αυτές τις τοπικές δομές αυτοοργάνωσης και στις λαϊκές συνελεύσεις, παρεμβαίνου-

με και με υλικό των δημοτικών κινήσεων και της οργάνωσης, με στόχο να κάνουμε στρατολογήσεις.

(ΣΤ) Έντυπα - Καμπάνιες

1. Εργατική Πάλη. Είναι πλέον απόλυτα αναγκαίο να προχωρήσουμε το συντομότερο δυνατό στη 15μερη έκδοση της εφημερίδας. Αυτό σημαίνει να ολοκληρωθεί χωρίς καθυστέρηση ο σχεδιασμός για τα τεχνικά ζητήματα αυτής της έκδοσης, για την ανανέωση και βελτίωση του περιεχομένου, να προετοιμαστεί μια σχετική καμπάνια μαζί και για την αύξηση της κυκλοφορίας της εφημερίδας.

Απαραίτητη είναι η παραπέρα βελτίωση της ποιότητας των άρθρων. Για να το πετύχουμε, πρέπει να οργανώσουμε μια διαδικασία συγκεκριμένης εσωτερικής συζήτησης ώστε να βγουν κατευθύνσεις για όλους τους συντρόφους που αρθρογραφούν.

2. Πολιτικές καμπάνιες και πρωτοβουλίες. Χρειάζεται μεγαλύτερη ετοιμότητα και τόλμη για να βγάλουμε την οργάνωση «προς τα έξω» με πολιτικές πρωτοβουλίες και καμπάνιες, κεντρικού ή επιμέρους χαρακτήρα. Διάφορα γεγονότα μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν σ' αυτή την κατεύθυνση, ακόμα και από τη διεθνή ταξική πάλη (πχ. οι αραβικές επαναστάσεις, οι κοινωνικές εκρήξεις στην Ευρώπη).

Σε καμία περίπτωση δεν εννοούμε την μετατροπή της πολιτικής και της οργάνωσης σε «καμπαναϊκές» (υπάρχουν τέτοια παραδείγματα οργάνωσης του χώρου της άκρας αριστεράς). Τέτοιες πρωτοβουλίες και καμπάνιες πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία με το σύνολο της πολιτικής μας και να παίζουν έναν ενισχυτικό ρόλο σ' αυτό. Πρέπει όμως να τολμήσουμε περισσότερο, να εντατικοποιήσουμε κάποιες προσπάθειες για να ενισχύσουμε τη μαζική και κεντρική απεύθυνση/εμφάνιση της οργάνωσης, ώστε να μην «εγκλωβιζόμαστε» αποκλειστικά σε μια μοριακή δουλειά πχ. στους χώρους δουλειάς.

Σε τέτοιες κινήσεις, πρέπει να προσπαθούμε να ενεργοποιούμε το σύνολο των συμπαθούντων και του περίγυρου της οργάνωσης. Το σχετικό υλικό μπορεί και πρέπει να εμπλουτιστεί (αφίσες, τρικ, στράτσα κλπ.) σε σχέση με ό,τι συνήθως μέχρι σήμερα χρησιμοποιούμε.

3. Προκηρύξεις και Δελτία Παρατάξεων

Η ανάγκη ανάβαθμισης του πολιτικού χαρακτήρα/περιεχομένου της δουλειάς μας κάνει απαραίτητη μια μεγαλύτερη παραγωγή υλικού από τις παρατάξεις, που να διακινείται συστηματικά στους χώρους επέμβασης.

Αυτό που πρέπει να προσέξουμε είναι να μην γίνεται μια απλή αναπαραγωγή πχ. μιας προκήρυξης της οργάνωσης, αλλά να αφιερώνουμε χρόνο και προσπάθεια για να φτιάχνουμε κείμενα πιο απλά και άμεσα, που να συνδυάζουν το γενικό με το

ειδικό, το «αφηρημένο» με το «συγκεκριμένο», τις βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής μας γραμμής με νέα από τους χώρους δουλειάς και τους αγώνες, με ζωντανή επικαιρότητα και ειδήσεις, με τα προβλήματα του κλάδου, με συγκεκριμένα παραδείγματα κλπ. Δεν είναι καθόλου αμελητέα και η μορφή αυτού του υλικού, που πρέπει να είναι φροντισμένη και εύληπτη.

Όπου υπάρχουν οι προϋποθέσεις, πρέπει να προσπαθήσουμε αυτό το υλικό να πάρει πιο συγκεκριμένα τη μορφή τακτικών δελτίων, αξιοποιώντας και την εμπειρία που μας έχουν μεταφέρει σύντροφοι από ξένες οργανώσεις.

Μαζί με τη διακίνηση της Εργατικής Πάλης, ένα τέτοιο υλικό πρέπει να είναι η βάση για τη δημιουργία πολιτικών επαφών και την προσπάθεια για στρατολογήσεις μέσα από τις παρατάξεις.

(Ζ) Όργανα – Εσωτερική λειτουργία

Αν το επαναστατικό κόμμα είναι η διευθυντική οργάνωση που χωρίς αυτή «η ενέργεια των μαζών θα διασκορπιζόταν όπως ο ατμός που δεν είναι κλεισμένος μέσα σ' έναν κύλινδρο με έμβολο» (Τρότσκι), τα ηγετικά/καθοδηγητικά όργανα του επαναστατικού κόμματος πρέπει να λειτουργούν σαν το μυαλό και το χέρι του ειδικευμένου τεχνίτη που επισκευάζει και τελειοποιεί τον «κύλινδρο» και το «έμβολο». Δηλαδή να παρακολουθούν και να αναλύουν διαρκώς την κατάσταση της ταξικής πάλης αλλά και την εσωτερική κατάσταση του επαναστατικού κόμματος, να παράγουν σχέδιο και συστηματικές κατευθύνσεις, να βοηθούν και να ελέγχουν την πρακτική τους εφαρμογή, να επανέρχονται για τις απαραίτητες διορθώσεις και αυτοκριτική – με όλα αυτά, να δίνουν διαρκώς μια ώθηση προς τα εμπρός για την οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος, για να ορθωθεί στο ύψος να παίξει τον ιστορικό του ρόλο.

Η συγκρότηση μιας τέτοιας συλλογικής ηγεσίας, εκπαιδευμένης στον επαναστατικό μαρξισμό στη θεωρία και την πράξη, είναι αναπόσπαστα δεμένη με τον στόχο της οικοδόμησης του επαναστατικού κόμματος, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία. Απ' αυτή την σκοπιά, πρέπει να εξετάσουμε και να κρίνουμε τη λειτουργία και των δικών μας ηγετικών/καθοδηγητικών οργάνων. Κάθε αναβολή, κενό, μη ανάληψη ευθύνης, πισωγύρισμα σ' αυτή την προσπάθεια είναι μια αιμορραγία στην προσπάθεια οικοδόμησης της οργάνωσης, είτε μιλάμε πρωτίστως για την Κεντρική Επιτροπή είτε για τις Επιτροπές Πόλεων και τα γραφεία/συντονιστικά των παρατάξεων είτε για οποιοδήποτε άλλο υπεύθυνο όργανο. Οι βασικές κατευθύνσεις έχουν τεθεί και από την 17^η Συνδιάσκεψη. Έχοντας ήδη επισημάνει στον απολογισμό τα βασικά προβλήματα, όπως εντοπίζονται από τότε μέχρι σήμερα, οι προσπάθειές μας πρέπει να κατευθυνθούν στο ξεπέρασμά τους όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και συγκροτημένα. Διορθώσεις και αλλαγές που μπορούμε και

πρέπει να κάνουμε, σημεία που πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση είναι τα εξής:

1. Ανάδειξη νέων στελεχών, σε όλα τα επίπεδα, αξιοποιώντας τις καλύτερες δυνατότητες και ποιότητες που δείχνουν οι σύντροφοι. Όπου χρειάζεται, τολμηρή ανανέωση των οργάνων.

2. Όλα τα όργανα πρέπει να έχουν «κανόνες» στο εσωτερικό τους, δηλαδή να υπάρχει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και τρόπος λειτουργίας τους.

3. Απόλυτη προσοχή στη συμπεριφορά όλων μας στον τρόπο διεξαγωγής της συζήτησης, της διαφωνίας, της άσκησης κριτικής (ας είναι και η πιο σκληρή) κλπ. μέσα σε όλες τις διαδικασίες της οργάνωσης, για να προστατεύεται η λειτουργία των οργάνων αλλά και το κύρος των αποφάσεών τους. Διαφορετικά, η οργάνωση θα απειληθεί με παράλυση.

Αυτό το πρόβλημα δεν πρέπει να μας φοβίζει. Μια πραγματικά επαναστατική οργάνωση, που λειτουργεί με βάση τον δημοκρατικό συγκεντρωτισμό, είναι ένας ζωντανός οργανισμός και είναι φυσικό να διαπερνάται από εντάσεις και αντιπαράθεσεις όλων των ειδών. Ιδιαίτερα όταν οι πιέσεις της περιόδου και της ταξικής πάλης αντανακλώνται και μεταφέρονται όλο και πιο έντονα στο εσωτερικό της, όπως ήδη συμβαίνει σήμερα και θα συμβεί σε πολλαπλάσια κλίμακα στο άμεσο μέλλον. Τα ιστορικά παραδείγματα αφθονούν. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να συγχέουμε τις συντροφικές σχέσεις με τις προσωπικές, να φτάνουμε σε εύκολα συμπεράσματα και χαρακτηρισμούς, ότι πρέπει να σεβόμαστε τα όρια του «πολιτικού», του «κομματικού» και του «ατομικού», πάντα με οδηγό τις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού και μια επαναστατική κομμουνιστική κουλτούρα και ηθική.

4. Όλοι οι σύντροφοι που βρίσκονται σε υπεύθυνες θέσεις και ιδιαίτερα οι γραμματείς των πυρήνων, πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα τον τρόπο με τον οποίο ασκούν καθοδήγηση. Η ξερή απαρίθμηση των καθηκόντων και η απαίτηση απ' αυτή να προκύπτει αυτόματα η ενοποίηση όλης της οργάνωσης στην πρακτική τους εφαρμογή, είναι εντελώς αναποτελεσματική, όπως έχει αποδειχτεί πάμπολλες φορές και στην πράξη. Πολύ περισσότερο δε όταν εμφανίζονται νέα καθήκοντα, νέου τύπου επεμβάσεις, στροφές στην τακτική μας – και ιδιαίτερα όσο η οργάνωση έρχεται σε επαφή και μπορεί να στρατολογήει από πιο απαίδευτα ή και παρθένα πολιτικά στρώματα (άνεργοι και «ελαστικοί» κάθε είδους, νέοι, μικροαστοί που προλεταριοποιούνται κλπ.) Τίποτα δεν πρέπει να θεωρείται «αυτονόητο» σ' αυτές τις συνθήκες, ούτε καν τα πιο στοιχειώδη – θα μπορούσε να πει κανείς ότι ακριβώς αυτά, δηλαδή τα θεμέλια της λειτουργίας και οικοδόμησης ενός επαναστατικού κόμματος, είναι που πρέπει να εξηγούνται και να επανακατακτιούνται σε διαρκώς μεγαλύτερο βάθος και πλάτος. Γι' αυτό οι σύντροφοι σε υπεύθυνες θέσεις πρέπει πάντα να έχουν ένα «σχέδιο» και μια προετοιμασία για το πως θέτουν θέματα, πως ενημερώνουν, με ποια σειρά και ιεράρχηση, πως παρουσιάζουν μια εισήγηση κλπ. ώστε να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν στις πραγματικές ανάγκες πχ. ενός πυρήνα. Πρέπει να

μάθουν να μην βιάζονται, να σκύβουν με υπομονή και σταθερότητα στις ανάγκες των συντρόφων, να επανέρχονται εκεί που οι ανάγκες αυτές επιμένουν για εξήγησή, διευκρινήσεις, συγκεκριμενοποίηση κλπ. Να μάθουν έτσι να πείθουν και να «ηλεκτρίζουν» όλα τα μέλη για να έρθουν σε πέρας τα καθήκοντα. Μόνο έτσι μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματική καθοδήγηση.

5. Εκτός από την τακτική λειτουργία όλων των οργάνων, πρέπει να υπάρχει μεγάλη εγρήγορση και ετοιμότητα για να μπορούν να παίξουν το ρόλο τους και σε έκτακτες καταστάσεις, που μπορεί να απαιτήσουν προσαρμογές, ακόμα ίσως και τη δημιουργία «έκτακτων οργάνων». Δεν πρέπει να παραμένουμε προσκολλημένοι σε μια «ρουτίνα» των οργάνων (ίσως αυτός ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος για τους συντρόφους εργαζόμενους, που είναι ντε φάκτο υποχρεωμένοι σ' έναν συνολικότερο προγραμματισμό της ζωής τους), αλλά να τα προσαρμόζουμε στις απαιτήσεις που θέτει το κίνημα. Το κίνημα των πλατειών είναι ένα καλό παράδειγμα μιας τέτοιας έκτακτης κατάστασης.

6. Σε όλα τα όργανα πρέπει να μάθουμε να λειτουργούμε συγκεκριμένα, θέτοντας χειροπιαστούς στόχους και κάνοντας απολογισμούς. Η απαραίτητη πολιτική συζήτηση δεν πρέπει να εξαντλείται σε διαρκείς επαναλήψεις. Πρέπει να μη μείνει ίχνος από την κακή συνήθεια της γενικολογίας που κουράζει και είναι αναποτελεσματική.

7. Σε όλα τα όργανα πρέπει να κρατούνται σημειώσεις ή και πρακτικά, για να ενισχύεται η τακτικότητα και συνέπεια, για να εκπαιδούμε τους εαυτούς μας σε μια συγκροτημένη λειτουργία.

8. Είναι χρήσιμο να ενισχύσουμε το συλλογικό πνεύμα, τη συλλογική πολιτική συζήτηση και πράξη. Ο κατεξοχήν χώρος είναι οι πυρήνες. Ίσως όμως σήμερα αυτό δεν αρκεί, γιατί οι εξελίξεις είναι πυκνές και σύνθετες, ενώ οι πυρήνες είναι σε κάποιο βαθμό υποχρεωμένοι να έχουν μια δική τους ρουτίνα και προγραμματισμό, για να έρθουν σε πέρας οι επεμβάσεις της οργάνωσης, η δουλειά με τους συμπαθούντες, οι στρατολογήσεις κλπ. Συμπληρωματικά θα πρέπει να επιχειρήσουμε και πιο τακτικά ολομελειακά μαζέματα σε επίπεδο πόλης (τουλάχιστον στο βαθμό που θα το επιτρέπει η αριθμητική ανάπτυξη της οργάνωσης), ίσως και με τη μορφή ανοιχτών ή μισο-ανοιχτών εκδηλώσεων, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις. Σ' αυτές πρέπει ιδιαίτερα να ενθαρρύνουμε και να προετοιμάζουμε την ενεργή συμμετοχή περισσότερων συντρόφων, ιδιαίτερα νέων και γυναικών. Μια τέτοια διαδικασία, με περισσότερο «χαλαρά» ή μάλλον «συνελευσιακά» χαρακτηριστικά, μπορεί να βοηθήσει στη στενότερη και καλύτερη επαφή όλων των συντρόφων, στην καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος, στο να τραβηχτούν σε πιο ενεργό ρόλο όσο το δυνατόν περισσότεροι - αλλά και στην καλύτερη και πιο ελκτική παρουσίαση του συνόλου της οργάνωσης στους συμπαθούντες. Επίσης, τέτοιες «μικτές» δομές ή έστω μια περιορισμένη/μεταβατική τους χρήση μπορούν να διευκολύνουν

την επαφή με τα κοινωνικά στρώματα που σήμερα εμφανίζουν μια ιδιαίτερη κοινωνική, πολιτική και αγωνιστική κινητικότητα (άνεργοι, «ελαστικοί», νέοι κλπ.), μιας και φαίνεται ότι αυτές βρίσκονται σε μια καλύτερη αντιστοιχία με την αντικειμενική κατάσταση και συνείδηση αυτών των στρωμάτων.

(Η) Ιδεολογική και πολιτική συγκρότηση

Η περίοδος είναι ευνοϊκή και δίνει μεγάλες δυνατότητες στους επαναστάτες μαρξιστές, κρύβει όμως και πολλούς κινδύνους. Το κίνημα των πλατειών μας παρουςίασε σε συμπτωκνωμένη μορφή αρκετούς απ' αυτούς. Χιλιάδες άνθρωποι, ιδιαίτερα νέοι, μόλις τώρα αποκτούν τις πρώτες τους εμπειρίες κινήματος και αγώνα, την πρώτη τους πολιτικοποίηση και ριζοσπαστικοποίηση, σε κάποιο βαθμό εντελώς πρωτόλειες ή και πρωτόγονες, κουβαλώντας μαζί τους -όπως είναι φυσικό- πολλές αυταπάτες, ανεπεξέργαστες ιδέες, γενικά αδυναμίες στη συνείδησή τους. Πολλών η πρόσφατη προέλευση είναι μικροαστική και σε κάθε περίπτωση οι ταξικές τους αναφορές θολές ή συγχυσμένες (έλλειψη ηγεμονίας της εργατικής τάξης). Επίσης, το αδυνάτισμα των μηχανισμών του εργατικού κινήματος (με τη συγκρότηση που αυτοί συνοδεύονταν) και το σπάσιμο των παραδόσεων του κύκλου της Οκτωβριανής Επανάστασης, έχουν βάλει για τις μάζες πολλά ερωτηματικά πάνω από βασικές έννοιες του επαναστατικού μαρξισμού, που ίσως και εμείς κάνουμε κάποιες φορές το λάθος να τις θεωρούμε «αυτονόητες» λόγω της δικής μας ταύτισης μ' αυτές: επανάσταση, σοσιαλισμός/κομμουνισμός, οργάνωση/κόμμα της πρωτοπορίας, γραφειοκρατία και αυτοοργάνωση κλπ. Παράλληλα, οι συνθήκες κοινωνικής διάλυσης που εξαπλώνονται, η ανεργία που αφήνει μαζικά κομμάτια (ιδιαίτερα τους νέους) έξω από την παραγωγή και τους χώρους δουλειάς κλπ. δυσκολεύει την απόκτηση στοιχειώδους αυτοπειθαρχίας σχεδόν σε όλα τα επίπεδα της ζωής και μαζί της δυνατότητας συγκροτημένης σκέψης, ένταξης στην πολιτική και στο κίνημα μ' έναν συνειδητό τρόπο. Όσο κι αν όλα τα παραπάνω μπορεί να βρίσκονται σε μια πορεία ξεπεράσματος τους, πάντως αυτή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρείται αμετάκλητη και με εξασφαλισμένη κατάληξη και είναι ουτοπικό να πιστεύουμε ότι μπορούν να ξεπεραστούν απλά μέσω της ανάπτυξης του κινήματος - και μάλιστα αυτό να γίνει πολύ γρήγορα. Αυτοί άλλωστε είναι λόγοι που επιτρέπουν σε διάφορα ρεύματα, όπως οι αναρχικοί, να μπορούν ακόμα να ψαρεύουν στα θολά νερά της πολιτικής τους.

Επομένως, η αριθμητική ενίσχυση της οργάνωσης δεν είναι ένας αποκομμένος στόχος, δεν είναι αυτοσκοπός. Χωρίς να την παραμελούμε ούτε δευτερόλεπτο, πρέπει ωστόσο να την προωθούμε πάνω σε βάσεις όσο το δυνατόν πιο στέρεες. Διαφορετικά, όσο πιο θεαματική είναι τόσο περισσότερο κινδυνεύει να τιναχτεί στον αέρα στην πρώτη σοβαρή δοκιμασία της ταξικής πάλης.

Αυτή η πλευρά της δουλειάς μας, η ανάγκη σφαιρικής ανάπτυξης και ωρίμανσης της οργάνωσης, η ομογενοποίησή της πάνω σε στέρεες βάσεις, το ανέβασμα του επιπέδου όλων των συντρόφων, η διαμόρφωση στελεχών ικανών να αποτελέσουν κι έναν σκελετό «υποδοχής» πολύ περισσότερων μελών, δεν πρέπει να παραμελείται ποτέ. Είναι όρος εκ των ουκ άνευ για να μπορέσουμε ν' αναπτύξουμε την οργάνωση, όχι ευκαιριακά αλλά πραγματικά ενσωματώνοντας νέους αγωνιστές και βοηθώντας τους ν' αναπτυχθούν και να ωριμάσουν σε συνειδητούς επαναστάτες-μαχητές, στρατευμένους στη θεωρία και στην πράξη. Οι αριθμοί συνιστούν υλική δύναμη για το επαναστατικό έργο μόνο όταν τους συνέχει η ποιότητα μιας επαναστατικής μαρξιστικής συγκρότησης.

1. Πρέπει να σχεδιάσουμε ξανά τη θέση και το ρόλο του Μαρξιστικού Σχολείου. Μέχρι σήμερα, ενώ αφιερώνεται αρκετός χρόνος από συντρόφους για την προετοιμασία των θεμάτων και των εισηγήσεων, δεν μπορούμε να πούμε ότι το Σχολείο έχει αξιοποιηθεί αρκετά αποτελεσματικά για να ενισχυθεί η μελέτη και η αφομοίωση της ευρύτερα μέσα στην οργάνωση. Επίσης, υπάρχει μέχρι σήμερα αρκετή δυσκολία στο να προσελκύσουμε συμπαθούντες στην παρακολούθησή του.

Οι ομάδες μελέτης που είχαμε αρχίσει να συγκροτούμε -και που ένα σημαντικό μέρος της δουλειάς τους αναπτυσσόταν γύρω από το Σχολείο- αποδείχτηκαν υπερβολικά φιλόδοξο σχέδιο, ουσιαστικά δεν προχώρησαν, με την εξαίρεση ίσως μεμονωμένων συντρόφων.

Πρέπει να ξαναδοούμε αυτό το σχεδιασμό (ανεξάρτητα αν θα διατηρήσουμε το όνομα Μαρξιστικό Σχολείο), βάζοντας πιο ρεαλιστικούς στόχους για το εύρος και το βάθος των θεμάτων, για τους ανθρώπους και τους συντροφους που επιδιώκουμε να παρακολουθήσουν/εμπλακούν - και ενδεχομένως δίνοντας έναν περισσότερο ανοιχτό χαρακτήρα, ώστε να διευκολύνεται και η παρακολούθηση από συμπαθούντες.

2. Το πρόγραμμα μελέτης και συζητήσεων που έχουμε ορίσει για τους πυρήνες της οργάνωσης είναι σημαντικό μέρος στην προσπάθεια καλύτερης συγκρότησης, ανεβασματος του συνολικού επιπέδου μας. Τα πρώτα δείγματα από την εφαρμογή του είναι ενθαρρυντικά για το ρόλο που μπορεί να παίξει στην ανανέωση της συζήτησης στο εσωτερικό της οργάνωσης. Πρέπει να συνεχιστεί χωρίς να παραμελείται η τήρησή του, με το ρυθμό που έχουμε ορίσει, παρά τις εύλογες δυσκολίες όταν υπάρχει έντονη κινηματική δράση.

Αυτό προϋποθέτει τη διαρκή παρακολούθηση από Επιτροπές Πόλεων, πυρήνες και γραμματείς, ώστε να υπάρχει και πραγματική χρήση της βιβλιογραφίας, όχι μόνο μια λιγότερο ή περισσότερο ικανοποιητική εισήγηση. Όσο το δυνατόν περισσότεροι σύντροφοι πρέπει ν' αναλαμβάνουν τέτοιες εισηγήσεις, ανάλογα και με τις δυνατότητές τους. Το κράτημα σημειώσεων απ' αυτές τις συζητήσεις πρέπει να είναι υποχρεωτικό, ιδιαίτερα για τους νεότερους συντρόφους.

3. Σε όλα τα όργανα (Κεντρική Επιτροπή, Επιτροπές Πόλεων, γραφεία παρατάξεων) πρέπει να υπάρχει ατομικό πρόγραμμα μελέτης για κάθε μέλος τους, ιδιαίτερα για τα νεότερα. Ένα μέρος μπορεί να καλύπτεται από το πρόγραμμα μελέτης των πυρήνων, αλλά όχι και υποχρεωτικά (πχ. το γραφείο της Αντεπίθεσης έχει να κλύνει και κάποιες άλλες ανάγκες). Αυτό είναι απαραίτητο για την στελεχοποίηση της οργάνωσης και θέτει τις βάσεις για μια πιο ισορροπημένη συζήτηση στο εσωτερικό των οργάνων.

4. Πρέπει κατά διαστήματα να λειτουργούν ομάδες/κολλεκτιβες μελέτης, όπου σύντροφοι θα βρίσκονται από κοινού για να μελετούν, να συγκεντρώνουν ερωτήσεις, να κρατούν σημειώσεις κλπ. Αυτό θα βοηθήσει να ενισχυθεί ο συλλογικός χαρακτήρας της προσπάθειας ν' ανεβάσουμε το επίπεδό μας – έχει επίσης και μια χρήσιμη διάσταση συλλογικής κοινωνικοποίησης των συντρόφων.

5. Να επιμένουμε σταθερά και αποφασιστικά στην απόρριψη και αντιμετώπιση κάθε επίδρασης της παρηκμασμένης ιδεολογίας και ηθικής της μπουρζουαζίας και των υπηρετών της, των συνειδητών πολιτικών του αστικού κράτους, που μέσα στην κρίση και τη βαρβαρότητα του συστήματος ισοπεδώνουν τις κοινωνικές, ανθρώπινες, πολιτιστικές κλπ. αξίες, δηλητηριάζουν καθημερινά τη ζωή των εργαζόμενων, των λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας με αγριανθρωπικά και μισάνθρωπα «πρότυπα» (ναρκωτικά, «φρουτάκια» και τζόγος, εκχυδαϊσμός της γλώσσας, εμπορευματοποίηση όλων των σχέσεων, κουλτούρα-σκουπίδι κλπ.). Αξιοποιώντας όλες τις δυνατότητες (στέκια, κάμπινγκ, εκδηλώσεις κλπ.), πρέπει διαρκώς να μαθαίνουμε τους εαυτούς μας, την οργάνωση και τον περίγυρό της σ' έναν διαφορετικό τρόπο κοινωνικοποίησης και ψυχαγωγίας (όχι απλά διασκέδασης και πολύ περισσότερο με την έννοια της εκτόνωσης και της φυγής από τα καθημερινά προβλήματα), που να προβάλλει την ανθρωπιά, τη φιλία, τον έρωτα, τις μεγάλες αξίες του εργατικού κινήματος, τη συλλογικότητα, την αλληλεγγύη και τον αγώνα, που μας φωτίζουν τον δρόμο μέσα στα σκοτάδια της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟ

Στην περίοδο που διανύουμε οι αλλαγές είναι βαθιές, κοσμογονικές. Με μαθηματική βεβαιότητα, κάποιες από τις σημερινές δυνάμεις, από μεγάλα κόμματα μέχρι μικρές ακροαριστερές οργανώσεις, θα εξαφανιστούν από τον πολιτικό χάρτη. Άλλες θα γνωρίσουν βαθιές μεταμορφώσεις. Η κατάσταση κατάπτωσης της ευρωπαϊκής αριστεράς, συμπεριλαμβανομένης και της άκρας ή «ριζοσπαστικής», είναι αποκαλυπτική των κινδύνων που μας απειλούν. Είναι πραγματικά ένα ανοιχτό ζήτημα αν και τι ακριβώς θα παραμείνει όρθιο σαν ένα κέντρο συσπείρωσης των πραγματικά επαναστατικών μαρξιστικών/κομμουνιστικών δυνάμεων και στην Ελλάδα.

Αυτή η κατάσταση είναι απολύτως απαραίτητο να χωνευτεί από την οργάνωσή μας, να κάνουμε κτήμα μας την ιδέα ότι κανείς δεν πρόκειται να βγει αλώβητος ή ίδιος από την κρίση, να μην προσδοκούμε λύσεις και «θαύματα» από εκεί που δεν μπορούν να έρθουν. Το ίδιο άλλωστε ισχύει όχι μόνο σε πολιτικό αλλά και σε κοινωνικό και ατομικό επίπεδο.

Ούτε η οργάνωσή μας ούτε και κανένας σύντροφος ξεχωριστά εξαιρούνται βέβαια απ' αυτή τη δοκιμασία. Αυτή η ψύχραιμη διαπίστωση είναι το πρώτο βήμα για ν' αντιμετωπίσουμε τη νέα κατάσταση χωρίς να παρεκκλίνουμε από τον δρόμο του επαναστατικού μαρξισμού, χωρίς ο πανικός να μας οδηγήσει στην αναζήτηση πιο «εύκολων» και «σύντομων» δρόμων, στο βάλτο του ρεφορμισμού.

Πρέπει να δούμε με καθαρή ματιά τις νέες πραγματικότητες που αντιμετωπίζουμε μέσα στην ταξική πάλη. Κατά διαστήματα, κάποιιο σύντροφος μπορεί να βρεθούν σε δύσκολη θέση για να φέρουν σε πέρας μια σειρά από καθήκοντα – αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν παραμένουν πολύτιμοι, ότι δεν μπορούν να συνεχίσουν να προσφέρουν πολλά και σημαντικά πράγματα στην οργάνωση, αρκεί να διαφυλάτουμε πάντα ως κόρη οφθαλμού τη φυσιογνωμία και την πρακτική της (δημοκρατικός συγκεντρωτισμός, εφαρμογή των αποφάσεων, ενεργή συμμετοχή). Άλλοι σύντροφοι θα μπορούν -και μάλιστα πρέπει να το επιδιώξουμε- να αναλαμβάνουν πιο ενεργό ρόλο, να αναδεικνύονται σε ηγετικές θέσεις μέσα από κινήματα και αγώνες. Ίσως κάποιες φορές αυτό συμβεί «απότομα», «θεαματικά» – και πάλι όμως πρέπει να έχουν οι ίδιοι αλλά και να έχουμε συνολικά επίγνωση των ορίων της περιόδου ή και του εαυτού μας, χωρίς υπερβολές, φλυαρίες ή μικρομεγαλισμούς, αλλά με σεμνότητα και σκληρή δουλειά.

Τέτοιες καταστάσεις η οργάνωσή μας αλλά και κάθε σύντροφος ξεχωριστά πρέπει να αποδειξει στην πράξη ότι έχει την ωριμότητα να τις διαχειριστεί, πάντα όμως μέσα σε μια πορεία που η συνολική της στράτευση, συγκρότηση και δύναμη κρούσης πρέπει να αυξάνεται – και μάλιστα γρήγορα.

Ξεκινώντας από τα παραπάνω και εφαρμόζοντας με συνέπεια και σταθερότητα τις αποφάσεις μας, γνωρίζοντας ότι θα υποστούμε πολλά και σκληρά χτυπήματα, ότι θα κάνουμε -και μάλιστα ότι πρέπει να τολμάμε να κάνουμε- λάθη για να πετύχουμε τελικά τον στόχο μας («η νίκη προετοιμάζεται από μια σειρά από ήττες»), μπορούμε ν' αντικρίσουμε αυτή τη νέα περίοδο με σταθερότητα και αισιοδοξία για το μέλλον του κινήματος και της οργάνωσής μας. Ο δρόμος θα έχει πολλές στροφές, αλλά είναι στο δικό μας χέρι να τον πάμε μέχρι τέλους, να βγούμε νικητές. Εμπρός να κάνουμε ένα αποφασιστικό βήμα για την ενίσχυση της οργάνωσής μας, για την οικοδόμηση του επαναστατικού κόμματος!

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ 4^{ης} ΔΙΕΘΝΟΥΣ

A) Η δομική κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος

Η πρόσφατη κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος που ξεκίνησε το 2007 μετά από την ανάπαυλα του τελευταίου εξαμήνου φαίνεται ότι επιδεινώνεται και οξύνεται. Μπορεί η κύρια πλευρά της, αυτή που φωτίζεται και τονίζεται περισσότερο, να είναι η χρηματοπιστωτική κρίση και η δημοσιονομική κρίση, ωστόσο δεν παύει να είναι μια κρίση καθαρά του καπιταλιστικού συστήματος καθώς και όλων των ανισοροπιών και αδιεξόδων που έχουν συσσωρευτεί από την αποτυχία των διαφόρων πολιτικών για την αντιμετώπισή της. Αυτή η κρίση είναι μια δομική κρίση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, μια κρίση οικονομική, πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική και οικολογική.

Οι διάφορες πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν από την παγκόσμια αστική τάξη για την αντιμετώπιση της κρίσης έχουν οδηγηθεί σε πλήρη αποτυχία:

α) Ο νεοφιλελευθερισμός όχι μόνο δεν πραγματοποίησε αυτά τα οποία είχε υποσχεθεί (μείωση των χρεών, έξοδο από την κρίση κλπ.), αλλά οδήγησε και στο ακριβώς αντίθετο, πέρα από τις μεγάλες καταστροφές που έχει προκαλέσει στους εργαζόμενους και στις λαϊκές μάζες του πλανήτη. Ωστόσο, παρά αυτή την αποτυχία, παρά την πλήρη αποκάλυψη στα μάτια των μαζών ή ακόμη και την πλήρη απόρριψή του, ο νεοφιλελευθερισμός δεν φαίνεται -και μάλλον δεν πρόκειται- να αντικατασταθεί από καμία άλλη πολιτική, -παρεκτός κάτω από την πίεση ενός μεγάλου εργατικού κινήματος-, όχι μόνο γιατί μια κενσιανή πολιτική έχει καταστεί σχεδόν αδύνατη λόγω των ήδη υπερβολικά μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών χρεών, αλλά και γιατί η κρίση της παγκόσμιας αστικής εξουσίας οξύνεται, αλλά κυρίως γιατί φαίνεται να υπάρχει μια αλλαγή στο εσωτερικό του παγκόσμιου κεφαλαίου προς όφελος των κερδοσκοπικών και παρασιτικών κεφαλαίων, καθώς και μέσα στην παγκόσμια αστική τάξη προς όφελος των πιο κερδοσκοπικών και παρασιτικών τμημάτων της, τα οποία κυριαρχούν και -ακόμη χειρότερα- φαίνεται να έχουν υπό την απόλυτη καθοδήγησή τους τις αστικές δυνάμεις.

β) Η παγκοσμιοποίηση βρίσκεται σε τρομακτική κρίση και τείνει να μετατραπεί στο αντίθετό της, τουλάχιστον όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των ιμπεριαλιστών και των αναδύμενων οικονομιών (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, Ρωσία κα.). Αυτή τη φορά είναι αυτοί που υμνούσαν και επέβαλλαν την παγκοσμιοποίηση, δηλαδή οι ίδιοι οι ιμπεριαλιστές, που προχωρούν σε κάθε είδους προστατευτικές πολιτικές

ώστε να προφυλάξουν τα προϊόντα τους και την εσωτερική αγορά τους - ακόμη και στους πιο τεχνολογικά ανεπτυγμένους βιομηχανικούς τομείς- από τα ανταγωνιστικά προϊόντα των αναδυόμενων οικονομιών.

γ) Η Νέα Τάξη Πραγμάτων και ο πόλεμος βρίσκονται σε κρίση και σ' ένα αδιέξοδο, πράγμα που φαίνεται ακόμη και στο πιο σημαντικό σημείο της πολιτικής της Νέας Τάξης Πραγμάτων, στη Μέση Ανατολή και στην Κεντρική Ασία, όπου τα αποτελέσματα είναι μάλλον βλαπτικά για τα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού και ιδιαίτερα του αμερικάνικου, και λίγο απέχουν από το να εξελιχθούν σε μια ήττα στρατηγικής σημασίας. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι στην περίοδο που ανοίγεται θα έχουμε λιγότερες επεμβάσεις ή πολέμους.

δ) Η κρίση της παγκόσμιας αστικής εξουσίας επιδεινώνεται χρόνο με το χρόνο, μαζί με την επιδείνωση της κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός, παρόλο που το προσπάθησε, δεν κατάφερε να επιβάλλει, όπως έκανε άλλοτε, τις συνολικές λύσεις που απαιτούνται, λόγω κυρίως της οικονομικής του αδυναμίας και ως ένα βαθμό και της πολιτικής του εξασθένησης. Στο ίδιο φαίνεται να καταλήγει και η προσπάθεια, είτε απ' όλους τους ιμπεριαλιστές μαζί (G7) ή ακόμη και από τους G20.

Η κρίση και το αδιέξοδο της παγκοσμιοποίησης, η κρίση της παγκόσμιας αστικής εξουσίας και η επιδείνωση της κρίσης θα οξύνουν ακόμη περισσότερο τον ήδη οξυμένο νομισματικό πόλεμο, που μαίνεται αυτή τη στιγμή σε παγκόσμιο επίπεδο, που δεν αποκλείεται πολύ σύντομα να μετατραπεί στην ανάπτυξη ενός «οικονομικού» και πολύ περισσότερο «πολιτικού» εθνικισμού, με άμεσες επιπτώσεις τον πολλαπλασιασμό των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων ή ακόμη και μια απευθείας στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ των ανταγωνιζόμενων καπιταλιστικών χωρών.

Μαζί με την επιδείνωση της κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος γίνεται ολοένα και πιο απειλητική και η τεράστια οικολογική κρίση. Η αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών και οικολογικών πόρων, η εκτεταμένη μόλυνση του πλανήτη και οι δραματικές κλιματικές αλλαγές, οφείλονται στην ίδια τη λογική του καπιταλιστικού συστήματος και στέκονται πλέον σαν δαμόκλειος σπάθη πάνω από το κεφάλι της ανθρωπότητας. Ωστόσο, αυτή η καταστροφή του περιβάλλοντος δεν είναι απλώς μια θανάσιμη απειλή που επικρέμεται πάνω από την ανθρωπότητα, αλλά ολοένα και περισσότερο εκδηλώνεται με ακραία καιρικά φαινόμενα που προκαλούν τεράστιες καταστροφές στην οικονομία και οδηγούν στην πείνα ή στο θάνατο εκατομμύρια ανθρώπους.

Επιπλέον, η τεράστια φτωχοποίηση και η ίδια η οικονομική κρίση, μαζί με την καταστροφή παραδοσιακών καλλιεργειών, τις επιμέρους οικολογικές καταστροφές και την είσοδο κερδοσκοπικών κεφαλαίων στο χώρο, έχουν επιδεινώσει το πρόβλημα του επισιτισμού για εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους σε μια σειρά από χώρες του Τρίτου Κόσμου και όχι μόνο.

Τέλος, τα τραγικά αδιέξοδα που έχει δημιουργήσει ο καπιταλισμός ενισχύονται ακόμη περισσότερο από το μεγάλο κίνδυνο που αποτελεί η χρήση της πυρηνικής ενέργειας, όπως έδειξε και το πυρηνικό «ατύχημα» στη Φουκοσίμα, αλλά και η επιτάχυνση των στρατιωτικών εξοπλισμών (όχι μόνο των ιμπεριαλιστικών και αναδυόμενων χωρών), καθώς και η εξάπλωση και η ολοένα και πιο θανατηφόρα εξέλιξη των όπλων μαζικής καταστροφής.

B) Το εργατικό και επαναστατικό κίνημα

Την τελευταία διετία έχουμε μία αναμφισβήτητη ανάπτυξη των αγώνων σε παγκόσμιο επίπεδο. Αναμφίβολα, τα πιο σημαντικά επαναστατικά γεγονότα, που σφραγίζουν αυτήν την περίοδο, είναι αυτά που βρίσκονται σε εξέλιξη στη Β. Αφρική και στη Μ. Ανατολή, που μαζί με τις επαναστατικές εξελίξεις στη Λ. Αμερική την περασμένη δεκαετία είναι τα πιο σημαντικά γεγονότα μετά τις δυσμενείς εξελίξεις για το εργατικό και επαναστατικό κίνημα από το 1989-90 και ύστερα.

Πολλούς αγώνες έχουμε και στην Ευρώπη, σε Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, ιδιαίτερα στην Πορτογαλία, Ισπανία και πάνω απ' όλα στην Ελλάδα και πολλοί απ' αυτούς έχουν βίαια και άγρια χαρακτηριστικά. Παρόλο που αυτοί οι αγώνες είναι σε μεγάλο βαθμό αναντίστοιχοι με το μέγεθος της επίθεσης εξαιτίας της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, των ρεφορμιστικών ηγεσιών αλλά και των ηγεσιών της άκρας αριστεράς, που στην πλειοψηφία τους έχουν βυθιστεί στο ρεφορμισμό, δεν παύουν να σηματοδοτούν την είσοδο σε μια νέα φάση των αγώνων. Ωστόσο, αυτές οι αδυναμίες εξηγούν και γιατί η συνείδηση των πλατιών εργαζόμενων μαζών και ιδιαίτερα της νεολαίας θα εξακολουθήσει να μην είναι σταθερή και να μη σταθεροποιείται εύκολα, να κινείται σαν εκκρεμές ανάμεσα στην παθητικότητα, την αδιαφορία και από την άλλη την αηδία, την οργή, την αντίσταση και την εξέγερση. Όμως αυτή η αστάθεια της συνείδησης, η σύγχυση και ο αποπροσανατολισμός στη μεγάλη τους πλειοψηφία δεν σημαίνουν μια ενσωμάτωση στο αστικό καθεστώς ή την υιοθέτηση των αστικών ιδεολογημάτων και πολιτικών, ούτε ακόμη τη νομιμοποίηση των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, της σήψης/διαφθοράς των κυρίαρχων αστικών κομμάτων κ.α.

Μεγάλοι αγώνες εκτυλίσσονται και στη Λ. Αμερική, κυρίως αυτήν την περίοδο στη Χιλή, καθώς και στην Ασία, ιδιαίτερα στο Πακιστάν και στο Μπαγκλαντές και σε μικρότερο βαθμό στην Ινδία, Σρι Λάνκα, Φιλιππίνες κ.α. Όμως, ίσως τις πιο σημαντικές εξελίξεις τις έχουμε στην ίδια την Κίνα, όπου την τελευταία τριετία υπάρχει μια μεγάλη ανάπτυξη των εργατικών αγώνων, που συνήθως είναι μακροχρόνιοι και βίαιοι και που στις περισσότερες περιπτώσεις καταλήγουν σε επιτυχία, έχοντας έτσι τη γέννηση ενός ανεξάρτητου από το ΚΚ συνδικαλιστικού κινήματος.

Το ύψος του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους σε παγκόσμιο επίπεδο δείχνει το μέγεθος της καπιταλιστικής κρίσης, την ιστορική χρεοκοπία του καπιταλισμού, αλλά ταυτόχρονα το βάθος και την ένταση της επίθεσης που θα ξεδιπλώνεται ενάντια στους εργαζόμενους σε όλα τα επίπεδα. Μ' αυτήν την έννοια, αυτό που έχουμε να αναμένουμε στην επόμενη περίοδο θα είναι μια μεγάλη άνοδος των εργατικών αγώνων σε παγκόσμιο επίπεδο, μεγάλες κοινωνικές αλλαγές και μετατοπίσεις, το βάθος και η ποιότητα των οποίων θα εξαρτηθεί από την παρέμβαση του υποκειμενικού παράγοντα, δηλαδή των επαναστατικών δυνάμεων.

Γ) Ο εκφυλισμός της πρώην Ενιαίας Γραμματείας

Η εκφυλιστική πορεία της ηγεσίας της Ενιαίας Γραμματείας εντείνεται ολοένα και περισσότερο, οδηγώντας στην ουσιαστική διάλυση της 4ης Διεθνούς που μόνο τυπικά πλέον υπάρχει, ή για την ακρίβεια υπάρχει μόνο στις ανακοινώσεις που εκδίδονται.

Το 16ο Συνέδριο της 4ης Διεθνούς (Φλεβάρης 2010), που τελικά πραγματοποιήθηκε επτά χρόνια μετά από το προηγούμενο, ήταν ουσιαστικά μια παρωδία συνεδρίου που δεν είχε καμία σχέση με την 4η Διεθνή, την ιδεολογία, την ιστορία και τις παραδόσεις της. Ήταν απλώς το αποτέλεσμα του εκφυλισμού της ηγεσίας της Ενιαίας Γραμματείας, που βέβαια δεν προκάλεσε καμία έκπληξη σ' όσους είχαν επισημάνει εδώ και καιρό αυτόν τον εκφυλισμό.

Στις αποφάσεις του Συνεδρίου αποτυπώνονταν όλες εκείνες οι αιτίες που οδήγησαν σ' αυτόν τον εκφυλισμό:

α) Η υποτίμηση και υποβάθμιση της σημασίας της κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος. Παρόλο που και στην πολιτική απόφαση αλλά και σε επόμενες διακηρύξεις, σημειώνεται ότι αυτή η κρίση του καπιταλιστικού συστήματος είναι «δομική», «βαθιά» κλπ., η ανάλυση της ίδιας της κρίσης εξακολουθεί να παραμένει γενικόλογη, «διστακτική», επί της ουσίας ένας δημοσιογραφικός σχολιασμός χωρίς καμία περαιτέρω πολιτική σημασία, και αυτό φαίνεται από την υιοθέτηση θέσεων που κινούνται στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση, όπως η προσμονή μιας άλλης, κεϋνσιανής ή φιλεργατικής, πολιτικής ή, ακόμη χειρότερα, η αμφίσημη υποστήριξη της ΕΕ και ιδιαίτερα του Ευρώ.

β) Η υποτίμηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης των αγώνων του εργατικού κινήματος. Αυτό εξακολουθεί να ισχύει ακόμη και μετά τις διάφορες επισημάνσεις ότι οι αράβικες επαναστάσεις σηματοδοτούν μια «ιστορική τομή» κλπ.

γ) Στην υπερτίμηση των ρεφορμιστικών δυνάμεων (και ιδιαίτερα της σοσιαλδημοκρατίας και της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας) ή διαφόρων μικροαστικών ριζοσπαστικών ρευμάτων, που μέσα από το πρίσμα μιας καθαρά εκλογικίστικης λο-

γικής θεωρείται ακόμη ότι διατηρούν απόλυτα την επιρροή τους πάνω στις μάζες, υποτιμώντας έτσι μ' αυτόν τον τρόπο την αποστασιοποίηση των μαζών, την κρίση των ρεφορμιστικών κομμάτων και της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας κλπ. Αυτό συνοδεύεται και από την επίμονη υπερτίμηση των διαφόρων νεο-ρεφορμιστικών μορφωμάτων που εμφανίζονται σε διάφορες χώρες, ειδικά σε ευρωπαϊκές.

δ) Η εγκατάλειψη των αρχών του επαναστατικού μαρξισμού (όπως η παρακμή του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, η αναγκαιότητα και η επικαιρότητα της σοσιαλιστικής επανάστασης, η οικοδόμηση της παγκόσμιας σοσιαλιστικής κοινωνίας, η οικοδόμηση του παγκόσμιου κόμματος της σοσιαλιστικής επανάστασης και των εθνικών τμημάτων του, η ταξική ανεξαρτησία από το αστικό κράτος κα.) και της βάσης του επαναστατικού προγράμματος, που είναι τα τέσσερα πρώτα Συνέδρια της 3ης Διεθνούς, τα κείμενα της Διεθνούς Αριστερής Αντιπολίτευσης και οι αποφάσεις των παλαιότερων Συνεδρίων της 4ης Διεθνούς.

ε) Η εγκατάλειψη της επικαιρότητας της σοσιαλιστικής επανάστασης.

στ) Η εγκατάλειψη του στρατηγικού στόχου της οικοδόμησης της Διεθνούς και των εθνικών τμημάτων της και η αντικατάστασή της από ένα διεθνές Φόρουμ τμημάτων και αντικαπιταλιστικών κομμάτων.

ζ) Η εγκατάλειψη του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού, η εφαρμογή μιας γραφειοκρατικής λειτουργίας της πιο ακραίας σοσιαλδημοκρατικής μορφής, πράγμα που αποτυπώθηκε και στη λειτουργία του ίδιου του 16ου Συνεδρίου. Στο 16ο Συνέδριο αναγνωρίστηκαν ως τμήματα της Διεθνούς, τμήματα που έχουν ήδη καταργηθεί και έχουν αντικατασταθεί ή έχουν αυτοδιαλυθεί πλήρως μέσα σε αντικαπιταλιστικά κόμματα (NPA, Μπλόκο της Αριστεράς κα.), αποκλείστηκαν αρκετοί διαφορουνότες με την πολιτική της ηγεσίας, σε πολλές περιπτώσεις οι αντιπρόσωποι διορίστηκαν κατευθείαν από τις εθνικές ηγεσίες, και πάνω απ' όλα δεν έγινε συζήτηση ή δεν τέθηκαν σε ψηφοφορία ή δεν δόθηκαν απαντήσεις στα δύο βασικά ερωτήματα αυτού του Συνεδρίου, δηλαδή στο τι πραγματικά είναι τα λεγόμενα αντικαπιταλιστικά κόμματα (προφανώς γιατί αυτή η ασάφεια διευκολύνει τον εκφυλισμό της ηγεσίας) και για ποιο λόγο αυτά έχουν αντικαταστήσει τον στρατηγικό στόχο της οικοδόμησης των εθνικών τμημάτων και της οικοδόμησης της 4ης Διεθνούς. Επιπλέον η συζήτηση στο Συνέδριο περιορίστηκε σε μια παράθεση κινημάτων και όχι στην οργάνωση των κινημάτων και στην παρέμβαση των επαναστατών.

Αυτός ο κατήφορος της ηγεσίας της Ενιαίας Γραμματείας συνεχίστηκε, όπως ήταν αναμενόμενο, και μετά το Συνέδριο - και εδώ περιοριζόμαστε σε τρία μόνο ζητήματα:

α) Οι αντικαπιταλιστικές συναντήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όχι μόνο γίνονται σε ολοένα πιο αραιά χρονικά διαστήματα, αλλά έχουν χάσει πλέον κάθε ση-

μασία, παρόλο που η ανασυγκρότηση και η ανασύνθεση των επαναστατικών δυνάμεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται ολοένα και πιο επιτακτική μπροστά στη βαθιά κρίση της ΕΕ και του Ευρώ, στην επιταχυνόμενη κλιμάκωση της αστικής επίθεσης και στην άνοδο των εργατικών αγώνων. Αυτό ήταν επόμενο, μια που τα μισά και παραπάνω κόμματα που συμμετέχουν σ' αυτές τις αντικαπιταλιστικές συναντήσεις είναι καθαρά μικροαστικά κόμματα ή ρεφορμιστικά μορφώματα, ορισμένα απ' αυτά μάλιστα ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Αριστερά. Ταυτόχρονα οι διακηρύξεις - που βέβαια μένουν απλώς στα χαρτιά- χαρακτηρίζονται από τα ίδια περίπου στοιχεία που αναφέραμε και παραπάνω: γενικόλογες διατυπώσεις για την κρίση, απουσία κατανόησης της πολιτικής κρίσης, των ρεφορμιστών και της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας κα. και, το σημαντικότερο, από μία παντελή έλλειψη προγράμματος για την ανάπτυξη των αγώνων και την αντιμετώπιση της επίθεσης.

β) Η αμφίσημη στάση της ηγεσίας απέναντι στην ΕΕ και στο Ευρώ γίνεται ολοένα και πιο καταστροφική για το πανευρωπαϊκό εργατικό κίνημα. Ό,τι γελοίες δικαιολογίες κι αν χρησιμοποιούνται (πχ. ότι η κατάργηση του Ευρώ ή της ΕΕ θα οδηγήσει στην άνοδο των επιμέρους εθνικισμών), ό,τι αυταπάτες κι αν καλλιεργούνται (πχ. ότι σ' αυτήν την περίοδο της βαθιάς κρίσης μπορεί να εφαρμοστεί μια άλλη κένσισιανή/φιλεργατική πολιτική σε επίπεδο ΕΕ) δεν μπορούν να εξηγήσουν αυτήν την κατάρπυση θέση, που όχι μόνο παραγνωρίζει το ότι η διάλυση της ΕΕ θα αποτελέσει μια στρατηγική ήττα για την ευρωπαϊκή μπουρζουαζία, αλλά ακόμη χειρότερα, παραγνωρίζει το ότι η διατήρηση του Ευρώ απαιτεί το «σύμφωνο για το Ευρώ», δηλαδή μια ολοκληρωτική επίθεση ενάντια στους ευρωπαίους εργαζόμενους. Σ' αυτά θα πρέπει να προσθέσουμε και την κατάρπυση υποστήριξη του πορτογαλικού Μπλόκου της Αριστεράς στην υπερπήφιση του πρώτου Μνημονίου για την ελληνική οικονομία (προφανώς για λόγους... διεθνιστικής αλληλεγγύης).

γ) Στην περίπτωση της ιμπεριαλιστικής επέμβασης στη Λιβύη συνεχίστηκε, και οξύνθηκε ακόμη περισσότερο, η πολιτική των «ίσων αποστάσεων» που είχε εμφανιστεί και στην περίπτωση της ιμπεριαλιστικής επέμβασης στη Γιουγκοσλαβία. Παρόλο που η ιμπεριαλιστική επέμβαση στη Λιβύη αποτελεί μια κλασικού είδους επέμβαση των ιμπεριαλιστών -πρωτίστως για τη συντριβή/αναχαίτιση της αράβικης επανάστασης και πιο συγκεκριμένα των εξεγερμένων λιβυκών μαζών, και βέβαια για την εκμετάλλευση από τους ιμπεριαλιστές των πετρελαίων ή την υπεράσπισή τους απέναντι σε νεοεμφανιζόμενους ανταγωνιστές- υπήρξε μια πανσπερμία απόψεων μέσα στην 4η Διεθνή, που ξεκινούσε από πατσιφιστικές θέσεις ή μία έμμεση υποστήριξη της ιμπεριαλιστικής επέμβασης, υποτίθεται για τη σωτηρία των εξεγερμένων μαζών της Λιβύης, μέχρι την καταδίκη της επέμβασης. Όμως, σε γενικές γραμμές, δεν υπήρξαν κινητοποιήσεις (ειδικά στις χώρες οι οποίες επενέβησαν στρατιωτικά) ενάντια σ' αυτήν την επέμβαση.

Δ) Η προσπάθεια για την αναγέννηση της 4ης Διεθνούς

Η προσπάθεια από τον Τσάβες για τη δημιουργία μιας 5ης Διεθνούς - παρόλο που φαινόταν να είναι μάλλον ένα μέτωπο αντι-ιμπεριαλιστικών οργανώσεων σε παγκόσμιο επίπεδο- πέρα από τις εκ γενετής αδυναμίες (μεταξύ άλλων, η πρόσκληση προς διάφορα σταλινικά κόμματα και ιδιαίτερα του Κ.Κ. Κίνας), φαίνεται ότι έχει οδηγηθεί προσωρινά τουλάχιστον σ' ένα αδιέξοδο, αν δεν έχει εγκαταλειφθεί πλήρως. Στο πρόσφατο συνέδριό του (2011) το Κ.Κ. Τυνησίας πρότεινε τη δημιουργία μιας 5ης Διεθνούς!

Καθήκον κάθε επαναστάτη είναι η ταυτόχρονη οικοδόμηση της επαναστατικής οργάνωσης στην χώρα του και της οικοδόμησης της Διεθνούς, στην περίπτωσή μας της αναγέννησης της 4ης Διεθνούς. Ωστόσο, το καθήκον της αναγέννησης της 4ης Διεθνούς δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πάνω σε μία συναισθηματική βάση, πάνω απλά στο παρελθόν, αλλά θα πρέπει να στηριχτεί πάνω σε αναλύσεις της σημερινής περιόδου και στην αντίστοιχη επικαιροποίηση του επαναστατικού προγράμματος - δεν μπορεί επίσης να περιοριστεί μόνο στα τμήματα της Ενιαίας Γραμματείας. Από την άλλη, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τους αντικειμενικούς και υποκειμενικούς περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η οργάνωσή μας, στην προσπάθειά της να συμβάλει στην αναγέννηση της 4ης Διεθνούς: αφενός την μικρή βαρύτητα του ελληνικού εργατικού κινήματος στο παγκόσμιο εργατικό κίνημα (που ως ένα βαθμό μετριάζεται από το υψηλό επίπεδο ανάπτυξης των εργατικών αγώνων στην χώρα μας) και αφετέρου από το σημερινό επίπεδο της ανάπτυξης της οργάνωσής μας με την σφαιρική έννοια (αριθμητική ανάπτυξη, ομογενοποίηση και στελεχοποίηση της οργάνωσης, μεγαλύτερο ριζώμα στην τάξη κα.).

Στην προηγούμενη Συνδιάσκεψή μας είχαμε θέσει σαν καθήκοντα αφενός την συνέχιση της προσπάθειας για δημιουργία επαφών με διάφορες οργανώσεις της Ενιαίας Γραμματείας, και ιδιαίτερα την εύρεση αγωνιστών ή οργανώσεων που διαφωνούν με την ηγεσία της 4ης στην Ευρώπη, και αφετέρου την προσπάθεια για την δημιουργία επαφών με τροτσκιστικές οργανώσεις εκτός της Ενιαίας Γραμματείας ή όπου αυτές ήδη υπήρχαν, ένα καλύτερο ξεκαθάρισμα των προθέσεών τους για μια περαιτέρω συνεργασία.

Κυρίως λόγω αντικειμενικών δυσκολιών (η ανάπτυξη των αγώνων στην χώρα μας την τελευταία περίπου διετία), στάθηκε αδύνατον να επεκτείνουμε σημαντικά τις επαφές μας, πέρα από τις ήδη υπάρχουσες, εκτός ίσως από ομάδες ή αγωνιστές που διαφωνούν με την ηγεσία της Ενιαίας Γραμματείας και αποτελούν ήδη μία τάση στο εσωτερικό της. Όπως και να 'χει, σήμερα έχουμε μία καλύτερη εικόνα της κατάστασης και των δυσκολιών της προσπάθειας αναγέννησης της 4ης Διεθνούς:

α) Καταρχάς υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός οργανώσεων και αγωνιστών σε παγκόσμιο επίπεδο, είτε με αναφορά στην Ενιαία Γραμματεία είτε γενικά τροτσκιστι-

κών, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν την βάση για την αναγέννηση της 4ης Διεθνούς.

β) Η LO παραμένει επίμονα προσκολλημένη στην «εθνική» οικοδόμηση της οργάνωσης στην Γαλλία, και αυτός ο «εθνικός απομονωτισμός» της αποτυπώνεται και στις αναλύσεις της και στον τρόπο οικοδόμησης επαναστατικών οργάνωσεων σε άλλες χώρες, που αποτελούν μάλλον μια προέκταση της γαλλικής οργάνωσης παρά δημιουργία τμημάτων και μιας πραγματικής Διεθνούς. Μάλλον χρειάζονται γεγονότα συγκλονιστικά ή η δημιουργία ισχυρών επαναστατικών κομμάτων για να προχωρήσει σε μια αναθεώρηση των απόψεών της.

γ) Με οργανώσεις όπως η LIT (Liga Internacional de los Trabajadores – Cuarta Internacional), η **Fraccion Trotskista**, **πέρα από το γεγονός ότι έχουμε πολλές πολιτικές διαφορές** και ότι εμφανίζουν παλινδρομήσεις μεταξύ των θέσεων και της πρακτικής τους ή πολιτικές ασυνέπειες, το κύριο πρόβλημα φαίνεται να είναι ότι δεν είναι διατεθειμένοι προς το παρόν να προχωρήσουν πέρα από την διεθνή οργάνωσή τους.

δ) Η κατάσταση με τους διαφωνούντες μέσα στην Ενιαία Γραμματεία ποικίλει: σε γενικές γραμμές βαραίνει πάνω τους τόσο η δυσμενής εξέλιξη για το εργατικό κίνημα μετά το 1989-90 αλλά και η ίδια η εξέλιξη της πρώην Ενιαίας Γραμματείας. Όμως, το σημαντικότερο ίσως είναι η αδυναμία τους να αντιληφθούν το μέγεθος του εκφυλισμού της ηγεσίας της 4ης (ή μια αμφιταλάντευσή τους πάνω στο ζήτημα των αντικαπιταλιστικών κομμάτων) και να αντιτάξουν μια επαναστατική πολιτική για την σημερινή περίοδο, που να ξεφεύγει από μία συναισθηματική, και συνεπώς στείρα, άρνηση του κατήφορου της ηγεσίας της 4ης Διεθνούς.

Αυτή είναι η κατάσταση με τα μέχρι τώρα δεδομένα. Ωστόσο δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι στο επόμενο διάστημα, αφενός θα έχουμε μία νέα άνοδο των αγώνων των εργατών, της νεολαίας και των πληβειακών στρωμάτων και συνεπώς μια ενίσχυση των αντικαπιταλιστικών και των επαναστατικών δυνάμεων, και αφετέρου θα γίνει σαφής ο κατήφορος των «αντικαπιταλιστικών κομμάτων» της Ενιαίας Γραμματείας και θα αποκαλυφθεί ότι αποτελούν και ένα εμπόδιο για την ανάπτυξη των επαναστατικών κομμάτων και της 4ης Διεθνούς.

Έτσι για το επόμενο διάστημα, πέρα από την προσπάθεια για την σφαιρική οικοδόμηση της οργάνωσή μας, που είναι ένας απαραίτητος όρος για την ευδόωση της προσπάθειας για την αναγέννηση της 4ης Διεθνούς, θα πρέπει:

α) να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για την δημιουργία επαφών με τις υπόλοιπες οργανώσεις ή αγωνιστές της πρώην Ενιαίας Γραμματείας, αλλά και άλλες τροτσκιστικές οργανώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις

αντικαπιταλιστικές/επαναστατικές οργανώσεις που αναπτύσσονται στην ευρύτερη περιοχή μας, στον αραβικό κόσμο. Κι αυτό παρά τα δυσμενή οικονομικά δεδομένα που ήδη βαραίνουν πάνω μας.

β) να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας να πείσουμε για την άμεση ανάγκη της αναγέννησης της 4ης Διεθνούς, συμβάλλοντας κυρίως με σύγχρονες αναλύσεις και με μια επικαιροποίηση του επαναστατικού προγράμματος.

γ) Αν είναι δυνατόν, να δημιουργήσουμε μία άτυπη επιτροπή συνεργασίας ή τουλάχιστον να συνεργαστούμε στενά με ορισμένους συντρόφους, που κατανοούν καλύτερα την άμεση ανάγκη για την αναγέννηση της 4ης, ώστε να πραγματοποιήσουμε από κοινού τα παραπάνω καθήκοντα ή πιθανόν κάποιες κοινές καμπάνιες για ευρωπαϊκά ή άλλα ζητήματα (πχ. το ζήτημα της ιμπεριαλιστικής επέμβασης στην Λιβύη κ.α.).

δ) Να συνεχίσουμε και να επιταχύνουμε την προσπάθεια για την κατανόηση από το σύνολο της οργάνωσή μας, της συμβολής της 4ης στην ιστορία του εργατικού κινήματος και την επείγουσα αναγκαιότητα της αναγέννησής της στις μέρες μας.

ε) Να συστηματοποιήσουμε, να βελτιώσουμε και να αναπτύξουμε την λειτουργία της ομάδας για τα διεθνή της ΚΕ, προσέχοντας πέρα από όλα τα άλλα, να διατηρούμε τις επαφές που έχουμε ήδη δημιουργήσει με οργανώσεις και αγωνιστές, να διατηρούμε μια αλληλοενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων μαζί τους πάνω σε διάφορα ζητήματα (ακόμη και μόνο στο επίπεδο της ανταλλαγής άρθρων για τα έντυπα).

ΚΑΜΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΕΝ ΘΑ ΜΑΣ ΒΓΑΛΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ
ΝΑ ΣΩΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ

- Ενότητα - Κλιμάκωση με Απεργίες και Καταλήψεις
- Οι αγώνες στα χέρια των εργαζομένων
- Απαγόρευση Απολύσεων - Εργατικός Έλεγχος στην οικονομία

ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΞΟΔΟ

Ο.Κ.Α.Ε.
Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας
www.okde.gr

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Η **μετανάστευση**, δηλαδή η μετακίνηση πληθυσμού από την πατρική του γη σε ξένες χώρες (εξωτερική μετανάστευση) ή σε άλλο τόπο της ίδιας χώρας (εσωτερική μετανάστευση) έχει πάντα ως σκοπό την αναζήτηση μιας καλύτερης τύχης, όταν το περιβάλλον κοινωνικό, οικονομικό κλπ., μέσα στο οποίο ζει και κινείται το άτομο, δεν του παρέχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις ανάγκες του και να ικανοποιήσει τις φιλοδοξίες του. Εκτιμάται ότι περίπου 200 εκατομμύρια μετανάστες ζουν σε χώρες που δεν γεννήθηκαν.

Δεν υπάρχει περίοδος μέσα στην ελληνική ιστορία που να μην έχουμε **μεταναστεύσεις ελλήνων**. Στην εικοσαετία 1900-1920 περίπου το 8% του συνολικού πληθυσμού της χώρας μετανάστευσε στο εξωτερικό, κυρίως στις ΗΠΑ και την Αυστραλία, λιγότερο στην Νότια Αφρική. Νεαροί Έλληνες έγιναν θύματα εκμετάλλευσης πατρώνων που τους έπαιρναν το μεροκάματο, τους εκμεταλλεύονταν σωματικά και ηθικά, πολλοί σύρθηκαν στα αστυνομικά τμήματα και βασανίστηκαν, ενώ η οικονομική κρίση που ξέσπασε στην Αμερική έκανε όλο και πιο συχνά τα ρατσιστικά φαινόμενα σε βάρος τους («Μία σταγόνα από το αίμα Αμερικανού αξίζει όλο το ελληνικό αίμα του κόσμου») ήταν ένα από τα ρατσιστικά συνθήματα της εποχής).

Την μεταπολεμική περίοδο η μετανάστευση συνεχίζεται με κορύφωση στο διάστημα 1950-1970. Τότε οδηγήθηκαν σε άλλες χώρες όπου μπορούσαν να εργαστούν, κυρίως αγρότες, άνεργοι νέοι, άνθρωποι αγράμματοι από την επαρχία. Πήγαν κυριολεκτικά παντού: στην Αμερική, την Αυστραλία, τον Καναδά, τη Γερμανία, το Βέλγιο, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Αίγυπτο και άλλες χώρες υποδοχής. Οι προηγούμενες γενιές ελλήνων γνώρισαν τι θα πει να είσαι μετανάστης σε μια άλλη χώρα, ένιωσαν τον ρατσισμό και την ξενοφοβία στο πετσί τους. Τις δεκαετίες που ακολούθησαν το φαινόμενο προσωρινά υποχώρησε, για να αρχίσει να επανεμφανίζεται σήμερα, μετά το ξέσπασμα της κρίσης στην χώρα μας, ανάμεσα στους νέους που μπροστά στο μέλλον της ανεργίας και της κακοπληρωμένης ελαστικής εργασίας δηλώνουν έτοιμοι να αναζητήσουν μια θέση εργασίας σε χώρες του εξωτερικού ή το έχουν κάνει ήδη -όχι βέβαια σε μεγάλη κλίμακα. Σύμφωνα με την Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού συνολικά 5,3 εκατομμύρια είναι οι επισημως καταγεγραμμένοι Έλληνες της διασποράς σήμερα, πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς.

Κατά τη δεκαετία του 1980 η Ελλάδα άρχισε να γίνεται **χώρα-δέκτης μεταναστών**, κυρίως από ασιατικές και αφρικανικές χώρες, αλλά και αρκετών Κούρδων και Παλαιστίνιων προσφύγων. Αργότερα, με την κατάρρευση των χωρών του λεγόμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού» στις αρχές της δεκαετίας του '90, παρατηρήθη-

κε μεγάλη εισροή μεταναστών από χώρες της ανατολικής Ευρώπης, ειδικά από γείτονες χώρες όπως η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Σερβία και η Ρουμανία. Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία για τον αριθμό των μεταναστών που ζουν στην Ελλάδα. Οι 'παράνομοι' μετανάστες που προέρχονται από χώρες εκτός της Ε.Ε. εκτιμάται ότι ξεπερνούν τους 800.000, ενώ πάνω από τους μισούς δεν έχουν χαρτιά. Οι μετανάστες στην Ελλάδα προέρχονται από δεκάδες χώρες, της Βαλκανικής, της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. και του Τρίτου Κόσμου (αλβανοί, βούλγαροι, ρουμάνοι, πακιστανοί, μαγκλαντεσιανοί, ουκρανοί, πολωνοί, γεωργιανοί, αιγύπτιοι, φιλιππινέζοι κα. σε μικρότερα ποσοστά). Από τον πόλεμο στο Αφγανιστάν και το Ιράκ (με την συμμετοχή και της Ελλάδας) μέχρι τις πρόσφατες εξεγέρσεις στον αραβικό κόσμο, η εισροή μεταναστών κυρίως από την Ασία αυξάνεται, λόγω της ισοπέδωσης χωρών και της εξαθλίωσης ολόκληρων λαών. Οι μισοί περίπου καταλήγουν στην Αθήνα, όπου βρίσκουν τους συμπατριώτες τους, άλλοι ζουν και εργάζονται σε διάφορα μέρη, ενώ πολλοί στοιβάζονται στα λιμάνια της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας προσπαθώντας να φύγουν για την Ευρώπη. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, η πλειοψηφία των μεταναστών που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα είναι ανειδίκευτοι, και απασχολούνται κυρίως στην οικοδομή (οι άντρες), στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και καθαρισμού (οι γυναίκες), στην βιομηχανία, στον αγροτικό τομέα και αλλού. Η συντριπτική πλειοψηφία ανήκει στις παραγωγικές ηλικίες.

Όσο για την παροχή **ασύλου στους πρόσφυγες**, αυτή γίνεται με το σταγονόμετρο. Στο α' εξάμηνο του 2011 υποβλήθηκαν 4.482 αιτήματα ασύλου, από τα οποία απορρίφθηκαν σε α' βαθμό 3.628 (ποσοστό 81%) και εκδόθηκαν μόνο 248 θετικές αποφάσεις (ποσοστό 5,5%).

Εγγενές χαρακτηριστικό του καπιταλισμού

Η μετανάστευση είναι εγγενές χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού συστήματος και θα παίρνει εκρηκτικές διαστάσεις όσο οξύνεται η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση. Όσο το καπιταλιστικό/ιμπεριαλιστικό σύστημα γεννά φτώχεια, πολέμους και εξαθλίωση σε ολόκληρο τον πλανήτη, τόσο οι απελπισμένες μάζες θα σπρώχνονται στην μετανάστευση προς αναζήτηση μιας καλύτερης τύχης.

Ο καπιταλισμός χρειάζεται τους μετανάστες για την άντληση υπεραξίας, γιατί ως εργαζόμενοι είναι πιο σκληρά εκμεταλλεζόμενοι και ευάλωτοι, ενώ ως 'εφεδρικός στρατός' δίπλα στους ντόπιους εργαζόμενους πιέζουν όλα τα δικαιώματα και τις κατακτήσεις των εργαζομένων προς τα κάτω. Παράλληλα, την απελπισία των μεταναστών εκμεταλλεύονται κυκλώματα δουλεμπορίας τα οποία θησαυρίζουν σε βάρος τους.

Από την άλλη, αν η μετανάστευση ξεπεράσει κάποια όρια, με άλλα λόγια η αθρόα προσέλευση και μακροχρόνια παραμονή των μεταναστών σε μια χώρα, μπο-

ρεί να αλλάξει τους συσχετισμούς μέσα σε μια χώρα και να εξελιχτεί σε σοβαρό παράγοντα αποσταθεροποίησης του καθεστώτος, καθώς ελοχεύει ο κίνδυνος να αναπτυχθούν δεσμοί ταξικής αλληλεγγύης, κοινή οργάνωση και πάλη των μεταναστών με το ντόπιο εργατικό κίνημα. Η ανεργία, που αυξάνεται αλματωδώς λόγω της οικονομικής κρίσης, χτυπάει ντόπιους και μετανάστες, γεμίζοντάς τους απογοήτευση για τις χαμένες προσδοκίες μιας καλύτερης ζωής και σπλιζοντάς τους με αγανάκτηση και οργή. Ούτε η ελληνική, ούτε καμιά άλλη αστική κυβέρνηση θα ήθελε να δει τους μετανάστες να παλεύουν για τα δικαιώματά τους μαζί με το οργανωμένο εργατικό κίνημα, πόσο μάλλον να ξαναδεί τους μετανάστες να συμμετέχουν σε μια κοινωνική έκρηξη όπως αυτή του Δεκέμβρη του 2008, η απεργία πείνας των 300 ή να υπάρξουν νέες Κωνσταντίνες Κούνεβα. Γι αυτό χρειάζονται η Ευρώπη-Φρούριο και οι αντιμεταναστευτικοί νόμοι, τα ρατσιστικά πογκρόμ και οι απελάσεις, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, οι φράχτες και οι νάρκες, οι περίπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες 'νομιμοποίησης'.

Τα συμφέροντα του κεφαλαίου, λοιπόν, εξυπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο με την **ελεγχόμενη και εναλλασσόμενη μετανάστευση**. Λίγοι νόμιμοι και πολλοί παράνομοι ή μισοπαράνομοι μετανάστες, όλοι μαζί υπερεκμεταλλεύονται και σε μόνιμο καθεστώς ομηρίας και φόβου, που αξιοποιούνται για την διαίρεση και τον αποπροσανατολισμό της εργατικής τάξης, για την συμπίεση όλων των δικαιωμάτων και των κατακτήσεων των εργαζομένων προς τα κάτω. Ταυτόχρονα, μέσα από τη δαιμονοποίηση και το κυνήγι της δήθεν παράνομης μετανάστευσης, ενισχύεται ο φόβος των εργαζομένων και διευκολύνεται η δημιουργία ενός αστυνομοκρατούμενου καθεστώτος, απαραίτητο για το κεφάλαιο στη συγκυρία που διανύουμε.

Η πολιτική της διαίρεσης σε «καλούς» και «κακούς», «νόμιμους» και «παράνομους» μετανάστες θα εντείνεται όσο περισσότερο βαθαίνει η οικονομική κρίση και εξαπλώνεται η φτώχεια και το κοινωνικό χάος, εντείνοντας τις ρατσιστικές συμπεριφορές και πολιτικές. Αυτή την ρατσιστική πολιτική της ελεγχόμενης μετανάστευσης, υπηρετούν όλα τα αστικά κόμματα, οι κυβερνήσεις τους και οι καπιταλιστικές ολοκληρώσεις όπως η ΕΕ, μέσα από το «Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Άσυλο και την Μετανάστευση», την Συνθήκη Σένγκεν, τις αποφάσεις του Δουβλίνου και ανάλογες αντιμεταναστευτικές Συμφωνίες.

Σήμερα στελέχη του ΠΑΣΟΚ, της ΝΔ, του ΛΑΟΣ, αργυρώνητοι δημοσιογράφοι, ουρλιάζουν με λύσσα από τα τηλεοπτικά παράθυρα εναντίον των μεταναστών που φτάνει για την ανεργία, για τους χαμηλούς μισθούς, για την εγκληματικότητα, για όλα μας τα δεινά. Ας θυμίσουμε ότι τα ίδια έλεγαν οι αστοί και ο ξένος Τύπος για τους έλληνες και άλλους μετανάστες στο εξωτερικό σε προηγούμενες περιόδους οικονομικής κρίσης. Για παράδειγμα στο γαλλικό, γερμανικό, βέλγικο κλπ. «λεξιλόγιο» του προηγούμενου αιώνα η λέξη Έλληνας είχε γίνει συνώνυμη με το «κλέφτης», «εγκληματίας», «βιαστής», ακριβώς όπως η λέξη Αλβανός ή μουσουλ-

μάνος στη σημερινή Ελλάδα! Είναι όμως αυτή η αλήθεια; Η μετανάστευση θα παίρνει εκρηκτικές διαστάσεις όσο οξύνεται η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση. Γι αυτό είναι ανάγκη να απαντήσουμε καθαρά σε μερικά ερωτήματα που τίθενται από άλλους κακόβουλα για να χύσουν το εθνικιστικό δηλητήριο, κι από άλλους με μια καλοπροαίρετη αγωνία και προβληματισμό:

-> Φταίνε οι μετανάστες για την ανεργία;

Η μετανάστευση αυξάνει τον ρυθμό μεγέθυνσης του εργατικού δυναμικού -ιδίως όταν οι μετανάστες βρίσκονται σε παραγωγικές ηλικίες- και μπορεί να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για την οικονομική ανάπτυξη, με την προϋπόθεση ότι γίνονται παραγωγικές επενδύσεις ώστε να αυξάνονται οι θέσεις εργασίας. Με αυτή την προϋπόθεση η μετανάστευση όχι μόνο δεν δημιουργεί την ανεργία, αλλά αυξάνει και την απασχόληση, όπως συνέβη με την μαζική εισροή φτηνού εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα στις προηγούμενες δεκαετίες, όπως και με την είσοδο των ελλήνων προσφύγων μετά την Μιρκασιαστική καταστροφή τη δεκαετία του '20.

Όμως στην περίοδο της κρίσης, οι θέσεις εργασίας διαρκώς μειώνονται εξαιτίας της απόσυρσης των κεφαλαίων από την πραγματική οικονομία και της μετακίνησής τους στην πλασματική οικονομία. Η μεγάλη εισροή μεταναστών μόνο επιτείνει την έτσι κι αλλιώς αυξανόμενη ανεργία λόγω της κρίσης. Άρα το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και οι περιοδικές κρίσεις του, είναι που γεννούν την ανεργία.: Με την αποβιομηχάνιση, το κλείσιμο των εργοστασίων και των επιχειρήσεων. Με την μείωση των δημοσίων δαπανών και το πάγωμα των δημοσίων έργων και παραγγελιών. Με την διάλυση των κοινωνικών υπηρεσιών και τις απολύσεις. Με τις περικοπές των μισθών και την μείωση της κατανάλωσης.

-> Φταίνε οι μετανάστες για την μείωση των μισθών;

Όπως είπαμε παραπάνω, η μαζική εισροή μεταναστών σε μια χώρα που πλήττεται από την κρίση, όπως η Ελλάδα, επιτείνει την έτσι κι αλλιώς αυξανόμενη ανεργία. Η ανεργία μπορεί να προκαλέσει πτώση των μισθών, όμως από μόνη της δε συνεπάγεται αναγκαστικά την πτώση των μισθών. Αυτά τα δυσμενή αποτελέσματα της ανεργίας μπορούν να αντισταθμιστούν από την μαχητικότητα των εργαζομένων, τον βαθμό της ταξικής τους συνείδησης και την πολιτική των οργανώσεών τους. Το σύνολο αυτών των στοιχείων επιδρά στον καθορισμό των μισθών. Γι αυτό δεν υπάρχει μηχανικό και αυτόματο αποτέλεσμα της ανεργίας πάνω στην εξέλιξη των μισθών. Υπάρχει αυξημένη δυνατότητα πτώσης των μισθών, που επιφέρει μια όξυνση των αντιθέσεων ανάμεσα στο κεφάλαιο και την ανεργία, η έκβαση αυτών των αντιθέσεων εξαρτάται από τον βαθμό κινητοποίησης της εργατικής τάξης. Αυτό που χρειάζεται είναι η κοινωνική και πολιτική οργάνωση των μεταναστών,

στα συνδικάτα και την επαναστατική αριστερά, για την οργάνωση κοινών και αποτελεσματικών αγώνων.

-> Φταίνει οι μετανάστες για την εγκληματικότητα;

Στο εγκληματικό ρεπορτάζ δεν παραλείπεται ποτέ να αναφερθεί η εθνικότητα του «εγκληματία», αν αυτός είναι ξένος και έτσι η εθνικότητα γίνεται «στίγμα».

Όπως η ανεργία, έτσι και η εγκληματικότητα, είναι παράγωγο της φτώχειας, της εξαθλίωσης και της ανεργίας, που γεννά η κρίση του καπιταλισμού, ανεξάρτητα αν αυτοί που πλήττονται είναι μετανάστες ή όχι. Με άλλα λόγια, ακόμη και αν παραδεχτούμε ότι για κατηγορίες παραβάσεων (κυρίως μικροπαραβάσεις) ο μεταναστευτικός πληθυσμός έχει μεγαλύτερα ποσοστά εγκληματικότητας από τον εγχώριο, αυτό οφείλεται λιγότερο στη συνθήκη της μετανάστευσης και περισσότερο στη μεγαλύτερη περιθωριοποίηση του πρώτου. Αν εξαιρέσουμε τα πολύ φτωχά λαϊκά στρώματα (άνεργοι, φτωχοί, χαμηλόμισθοι), στα οποία ανήκει μεγάλο ποσοστό των μεταναστών, τα ποσοστά εγκληματικότητας ντόπιων και μεταναστών είναι αντίστοιχα με τον πληθυσμό τους.

Έτσι, ακόμη και αν δεν υπήρχαν μετανάστες στη χώρα μας, αν η φτώχεια, η ανεργία και η εξαθλίωση ήταν «προνόμια» μόνο των ελλήνων, πάλι θα είχαμε υψηλούς δείκτες εγκληματικότητας. Η εγκληματικότητα οφείλεται σε κοινωνικές αιτίες ανεξαρτήτως εθνικής προέλευσης και αντιμετωπίζεται με τον αγώνα ενάντια στην φτώχεια, την ανεργία και το καπιταλιστικό σύστημα που τις γεννά, και όχι με την δαιμονοποίηση της μετανάστευσης. Άλλωστε, τα κυκλώματα διακίνησης ναρκωτικών και σωματεμπορίας, που δρουν παγκόσμια διεισδύουν και στον ελληνικό χώρο αναπόφευκτα - ανεξάρτητα από το αν τα τοπικά όργανα είναι μετανάστες ή ντόπιοι. Για όλους αυτούς του λόγους η άμεση σύνδεση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα είναι παραπλανητική.

Συμπερασματικά, η κύρια αιτία της αυξανόμενης ανεργίας, της μείωσης των μισθών και της εγκληματικότητας βρίσκεται στο βάρβαρο καπιταλιστικό σύστημα, και όχι στη μετανάστευση. Γι αυτό, όπως έδειξε σχετική μελέτη των περιοδικών «Stern» και «Quick», σε περιόδους οικονομικής ανάπτυξης η παρουσίαση της εικόνας των μεταναστών από τα κυρίαρχα μέσα τείνει να είναι περισσότερο «θετική», σε περιόδους οικονομικής στασιμότητας είναι περισσότερο «αρνητική» παρά «θετική» και σε περιόδους οικονομικής κρίσης είναι περισσότερο «αρνητική». Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές, που εφαρμόζουν όλες οι αστικές κυβερνήσεις, πολλαπλασιάζουν τις κοινωνικές ανισότητες, επιδεινώνουν τις συνθήκες διαβίωσης και οδηγούν στην περιθωριοποίηση των εργαζομένων και της νεολαίας. Και είναι ακριβώς αυτού του είδους οι διαδικασίες, που αναπόφευκτα οδηγούν στην ανεργία, στην φτώχεια, στη διάλυση του κοινωνικού ιστού, στην εγκληματικότητα.

Οι θέσεις της ρεφορμιστικής και άκρας αριστεράς

Οι δυνάμεις της αριστεράς που επεμβαίνουν στο μεταναστευτικό έχουν επιδείξει έργο (κυρίως κάποιες συνιστώσες του ΣΥΡΙΖΑ, που ασχολούνται εδώ και χρόνια με την συγκεκριμένη επέμβαση), ενώ δεν λείπουν οι αξιόλογες προσπάθειες –αν και λίγες- οργάνωσης της ζωής και της αντίστασης των μεταναστών, στον χώρο δουλειάς, στη γειτονιά τους, οικοδόμησης πραγματικών δεσμών ενότητας και αλληλεγγύης με τους ντόπιους μέσα στον αγώνα.

Ωστόσο, συχνά οι επεμβάσεις από δυνάμεις της άκρας και ρεφορμιστικής αριστεράς γίνονται με έναν επιφανειακό τρόπο: Οι αναλύσεις για το θέμα περιορίζονται συχνά σε έναν ρηχό αντιρατσιστικό λόγο, οι επεμβάσεις εξαντλούνται σε μερικές αντιρατσιστικές διαδηλώσεις στον χρόνο (με αρκετή δόση φολκλόρ, με ταμπούρα, καραμούζες κλπ.), και γενικά η μεταχείριση των μεταναστών είναι λίγο πολύ σαν κάτι το εξωτικό (παραδοσιακές κουζίνες, μουσικές κλπ.).

Τα δύο ρεφορμιστικά κόμματα, ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ, αποφεύγουν να θέσουν το αίτημα για την νομιμοποίηση όλων των μεταναστών και ζητούν μόνο την χορήγηση πολιτικού ασύλου και κυρίως την ελεύθερη διακίνηση στην Ε.Ε. για να φύγουν όσοι το επιθυμούν σε άλλες χώρες.

Το ΚΚΕ μέχρι πρόσφατα απέφυγε να υποστηρίξει ανοιχτά τους μετανάστες ως τμήμα της εργατικής τάξης και δεν τους έντασσε στα σωματεία που ήλεγχε (πχ. οικοδόμοι). Τα τελευταία χρόνια έχει διορθώσει την θέση αυτή, αλλά πέρα από τις αναλύσεις για τα δικαιώματα των μεταναστών στις στήλες του Ριζοσπάστη και τις προγραμματικές θέσεις, δεν έχει να επιδείξει κανέναν σημαντικό αγώνα μεταναστών τον οποίο να οργάνωσε, ή έστω να συμμετείχε. Τα στελέχη του ΚΚΕ στην επαφή τους με την κοινωνία –και ιδιαίτερα προεκλογικά- πάντοτε «στρογγυλεύουν» τις θέσεις για το μεταναστευτικό, τις υποβαθμίζουν σε μια εκδήλωση ανθρωπιστικής αλληλεγγύης, χαϊδεύοντας έτσι τις πιο συντηρητικές, δεξιές συνειδήσεις.

Ειδικά στον μεγάλο αγώνα των **300 μεταναστών απεργών πείνας**, το ΚΚΕ επιτέθηκε από την πρώτη στιγμή στους ίδιους τους μετανάστες και «αυτούς που τους οδήγησαν στο κτίριο της Νομικής» ότι δίνουν άλλοθι στην κυβέρνηση για την κατάργηση του ασύλου και την όξυνση της κρατικής καταστολής! Εκτός από την άποψη ότι «η κατάληψη της Νομικής δίνει αφορμή για την κατάργηση του ασύλου», κι άλλες φοβικές θέσεις και αγωνία διαχωρισμού εκφράστηκαν περισσότερο ή λιγότερο ανοιχτά κι από άλλες δυνάμεις της αριστεράς (ΣΥΝ, κομμάτια του ΣΥΡΙΖΑ και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ), όπως οι υπερβολικές εκτιμήσεις ότι επικείμενη «αιματοχυσία με μια βίαιη εκκένωση της Νομικής» από τις δυνάμεις καταστολής – που ταυτόχρονα εξέφραζαν μια υπερβολική εμπιστοσύνη στις δυνατότητες της κυβέρνησης Παπανδρέου-, οι πιέσεις για την μετεγκατάσταση των μεταναστών στην Υπατία, οι θριαμβολογίες περί «διάσωσης του ασύλου» που την ακολούθησαν, και

φυσικά η υποτυπώδης παρουσία ή ακόμη και πλήρης απουσία από την οργάνωση και στήριξη του αγώνα.

Η απεργία πείνας των 300 έφερε στο προσκήνιο την σκληρή εκμετάλλευση και την καταπίεση των μεταναστών εργατών. Ήταν ένας ακόμη μεγάλος αγώνας για το δικαίωμα στην αξιοπρεπή δουλειά και διαβίωση, συνέχεια των απεργιών των μεταναστών εργατών στα φραουλοχώραφα της Νεάς Μανωλάδας, των αιγυπτίων αλιεργατών στη Νέα Μηχανιώνας, του κινήματος αλληλεγγύης στην Κ. Κούνεβα κα. Όπως κάθε φορά που οι εκμεταλλεζόμενοι παίρνουν τις τύχες τους στα χέρια τους και βγαίνουν στον δρόμο του αγώνα, ανεξάρτητα από τις αδυναμίες, τα λάθη και τις αυταπάτες τους, αξίζουν την αμέριστη συμπαράσταση και έμπρακτη αλληλεγγύη όλων όσων αναφέρονται στον διεθνισμό και την απελευθέρωση της εργατικής τάξης. Δίχως «ναι μεν, αλλά», χωρίς αποστάσεις και αφ' υψηλού κριτική, οι επαναστάτες μπαίνουν μέσα στον αγώνα όπως είναι, όπως τον καταλαβαίνουν και τον διεξάγουν οι μάζες, και προσπαθούν να τον βοηθήσουν με την ενεργή στήριξη και συμμετοχή τους να διορθώσει τις αδυναμίες του, να οξύνει την ταξική σύγκρουση, να νικήσει. Η επιλογή να καταλάβουν το κτίριο της Νομικής ήταν απολύτως σωστή, τόσο ουσιαστικά (το άσυλο 'ζωντανεύει' όταν αξιοποιείται από τους κατατρεγμένους για να υπερασπιστούν το δίκιο τους), όσο και συμβολικά (μετέφερε τον αγώνα στο επίκεντρο της επικαιρότητας, μέσα από ένα κτίριο στο κέντρο της πρωτεύουσας).

Ο ΣΥΡΙΖΑ, μαζί με κάποιες δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, διογκώνουν τον κίνδυνο από το ΛΑΟΣ και άλλα ακροδεξιά ρεύματα, που εκμεταλλεύονται την ανασφάλεια που γεννά η κρίση. Με αυτό τον τρόπο αποπροσανατολίζουν το εργατικό και επαναστατικό κίνημα από το κύριο μέτωπο με τις αστικές κυβερνήσεις, την ΕΕ και την πολιτική τους, που στο κοινωνικό επίπεδο είναι μια φασιστική πολιτική. Τα ακροδεξιά κόμματα και οι φασιστικές συμμορίες είναι όργανα του αστικού κράτους, και ο καλύτερος τρόπος καταπολέμησής τους δεν είναι μια αναμέτρηση μόνο μαζί τους, αλλά η συνολική αντιπαράθεση με το ίδιο το σύστημα εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης: τις αστικές κυβερνήσεις και τις πολιτικές τους, την εργοδοσία, τις δυνάμεις καταστολής, τους αργυρώνητους δημοσιογράφους τους, τις φασιστικές παραφυάδες τους.

Η **άκρα αριστερά** ίσως δεν έχει δώσει την κατάλληλη προσοχή στην ένταση του φαινομένου και των κατασταλτικών μέτρων, αδυνατώντας να δώσει μια απάντηση, πολιτική και πρακτική. Είναι χαρακτηριστικό ότι το καλοκαίρι του 2010 όταν είχε σημειωθεί έξαρση των ρατσιστικών πογκρόμ, δεν στάθηκε επικτό να οργανωθεί ούτε μια διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας. Δεν υπάρχει ούτε ο προσανατολισμός ούτε κάποιο σχέδιο οργάνωσης της αντίστασης των μεταναστών μέσα στους κοινωνικούς χώρους, ο συντονισμός των δυνάμεων του χώρου είναι υπτυπώδης έως ανύπαρκτος.

Ακόμη πιο ανησυχητική όμως είναι η συζήτηση που πρόσφατα ήρθε στην επιφάνεια, με αφορμή το αίτημα για «Ανοιχτά σύνορα για όλους», το οποίο δυνάμεις της άκρας αριστεράς απορρίπτουν σαν «άστοχο και αποπροσανατολιστικό» και αντικαθιστούν με το σύνθημα «όχι στο αντιδραστικό φαινόμενο της μετανάστευσης» (ΠΙΝ), μαζί με το αυτονόητο «ίσα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα για τους μετανάστες». Ό,τι επιχείρημα κι αν προβάλλεται γι αυτή την στροφή, πρόκειται για μια σαφή υποχώρηση από τις θέσεις του προλεταριακού διεθνισμού.

Το φαινόμενο της μετανάστευσης δεν έχει «μοναδικό πρόσημο», δεν είναι αποκλειστικά αντιδραστικό, ούτε αποκλειστικά προοδευτικό. Είναι χαρακτηριστικό του καπιταλισμού, και ως κοινωνικό φαινόμενο πολύπλοκο και διαλεκτικό, και κάτω από διαφορετικές συνθήκες μπορεί να προκαλέσει αντιφατικά αποτελέσματα:

- Είναι ευνόητο ότι ως επαναστάτες καλούμε τους εργαζόμενους και νεολαίους μιας χώρας να ενισχύσουν την ταξική πάλη στην χώρα τους, ανοίγοντας τον δρόμο για την σοσιαλιστική επανάσταση σε κάθε χώρα, ειδικά αν αυτή μαστίζεται από την κοινωνική και πολιτική κρίση, πλήττεται από τον ιμπεριαλισμό κλπ. Όμως όταν η πείνα, οι βομβαρδισμοί, η έλλειψη ελευθερίας, εξωθεί τους εργάτες και τους φτωχούς αγρότες να εγκαταλείψουν την χώρα τους, ως μετανάστες είναι αδέρφια των εργατών όλου του κόσμου, κομμάτια της μίας και ενιαίας παγκόσμιας εργατικής τάξης (Οι προλετάριοι δεν έχουνε πατρίδα), και σε καμία περίπτωση «ταξικοί προδότες» ή «αντιδραστικοί». Ειδικά η επαναστατική πρωτοπορία της εργατικής τάξης, που φυσικά δεν αναγνωρίζει εθνικά σύνορα ούτε στην δράση της, μπορεί να χρειαστεί να μετακινηθεί σε μια άλλη χώρα, αν η φάση της ταξικής πάλης εκεί βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο.

- Στις χώρες προορισμού η μαζική εισροή μεταναστών δεν οξύνει μόνο τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της εργατικής τάξης (στην περίπτωση που η προσφορά εργατικής δύναμης ξεπερνά την ζήτηση, όπως εξηγήσαμε) αλλά ταυτόχρονα ενισχύει την αριθμητική δύναμη της εργατικής τάξης, την ομογενοποιεί, καταρρίπτει τον φόβο και τις προκαταλήψεις για το «άγνωστο ξένο». Τον Αύγουστο του 2011 στο Λονδίνο οι μετανάστες συναντήθηκαν με τους ντόπιους φτωχούς και ανέργους στον δρόμο, σε μια πολυήμερη έκρηξη που τρομοκράτησε τους αστούς στην Βρετανία και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η θέση των επαναστατών μαρξιστών

-> Ενάντια στον καπιταλισμό/ιμπεριαλισμό

Για τους επαναστάτες μαρξιστές στρατηγικός στόχος της πάλης είναι η ανατροπή του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος, που με τα δεινά που γεννά (φτώχεια, πόλεμοι, ανεργία, βαρβαρότητα) υποχρεώνει τους ανθρώπους να μεταναστεύουν.

Μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα είναι αδύνατον να λυθεί το πρόβλημα της μετανάστευσης (όπως και της ανεργίας), γιατί είναι αδύνατον να αντιμετωπιστεί η υπερκετάλλευση των μεταναστών (ή να εξασφαλιστεί το δικαίωμα όλων στην εργασία).

Παλεύουμε για την διάλυση των καπιταλιστικών/ιμπεριαλιστικών ολοκληρώσεων (ΝΑΤΟ, ΕΕ κλπ), για την κατάργηση όλων των αντιμεταναστευτικών Συμφωνιών/Μηχανισμών (Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Ασυλο, Κανονισμός Δουβλίνο II, Συνθήκη Σένγκεν, FRONTEX κλπ), **ενάντια στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, που σπέρνουν τον θάνατο και υποχρεώνουν τον ντόπιο πληθυσμό στην μετανάστευση. Συμμετέχουμε στο αντιπολεμικό κίνημα, όχι με μια στείρα φιλειρηνική διάθεση αλλά για να ανατρέψουμε τα ιμπεριαλιστικά σχέδια. Απαιτούμε να απεμπλακεί η χώρα από κάθε ιμπεριαλιστικό μηχανισμό και πόλεμο, να επιστρέψουν οι στρατιωτικές αποστολές που βρίσκονται έξω από την χώρα, να καταργηθούν όλοι οι αντιμεταναστευτικοί νόμοι.**

-> Ανοιχτά σύνορα για όλους

Το σύνθημα αυτό διεκδικεί το αυτονόητο, που όμως δεν είναι και δεδομένο: Ότι κάθε άνθρωπος πρέπει να έχει το δικαίωμα να μετακινείται, να ζει και να εργάζεται ελεύθερα σε κάθε γωνιά του πλανήτη που επιθυμεί. Αυτό το δικαίωμα πρέπει να το έχουν όλοι, όχι μόνο όσοι μετακινούνται με δική τους θέληση και επιλογή, αλλά και όσοι υποχρεώνονται να μεταναστεύουν. Όσο η φτώχεια και οι πόλεμοι θα συνεχίζονται, όσο οι επαναστατικές δυνάμεις δεν καταφέρνουν να βάλουν φρένο στην βαρβαρότητα του καπιταλισμού/ιμπεριαλισμού, τα μεταναστευτικά κύματα θα συνεχίσουν να συσσωρεύονται στα σύνορα των άλλων χωρών. Όποιος δεν θέλει την εκμετάλλευση των μεταναστών από τους δουλεμπόρους ή τον θάνατό τους στις νάρκες, τα συρματοπλέγματα και τα σαπιοκάραβα, οφείλει να υπεραπαιστεί ανεπιφύλακτα το άνοιγμα των συνόρων για όλους.

-> Νομιμοποίηση όλων των μεταναστών

Ο κοινωνικός αποκλεισμός των μεταναστών μπορεί να σπάσει μόνο με τη νομιμοποίηση όλων των μεταναστών χωρίς προϋποθέσεις. Κανείς μετανάστης χωρίς χαρτιά, απλοποίηση των διαδικασιών χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής, εργασίας και οικογενειακής επανένωσης. Νομιμοποίηση χωρίς όρους των παιδιών μεταναστών που γεννιούνται ή μεγαλώνουν στην Ελλάδα, εγγραφή τους στα δημοτολόγια και έκδοση πιστοποιητικού γέννησης. Κατάργηση των απελάσεων και των επιχειρήσεων σκούπα. Μόνο έτσι θα μπορέσουν να βγουν από τα γκέτο, θα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα χωρίς να σέρνονται κάθε τόσο στα αστυνομικά τμήματα (μόνο το α' εξάμηνο του 2011 συνελήφθησαν συνολικά για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα 34.534 μετανάστες!), να πάρουν τη ζωή στα

χέρια τους.

Και τα δύο παραπάνω αιτήματα είναι μεταβατικά. Δεν μπορεί να τα ικανοποιήσει ο καπιταλισμός, εν τούτοις μπορούν και πρέπει να ενώσουν σήμερα όλη την εργατική τάξη, ντόπιους και μετανάστες, στην πάλη ενάντια στο κεφάλαιο.

-> Ίσα δικαιώματα για όλους

Οι μετανάστες ως αναπόσπαστο κομμάτι της εργατικής τάξης, συμβάλλουν στη δημιουργία του πλούτου και πρέπει να έχουν ισότιμα δικαιώματα με τους ντόπιους εργαζόμενους. Ντόπιοι και μετανάστες έχουν κάθε συμφέρον να παλέψουν από κοινού για ίσα δικαιώματα χωρίς διακρίσεις για όλους. Κατοχύρωση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των μεταναστών και αμοιβή τους σύμφωνα με τις συλλογικές συμβάσεις. Ελεύθερη πρόσβαση στην Δημόσια Δωρεάν Παιδεία, Υγεία, Πρόνοια. Πλήρη δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα.

-> Άσυλο για όλους τους πρόσφυγες που διώκονται

-> Κοινωνικές υποδομές

Να δημιουργηθούν ανθρώπινοι χώροι υποδοχής και φιλοξενίας με ιατροφαρμακευτική φροντίδα και δωρεάν σίτιση, διερμηνεία και νομική αρωγή. Όχι στην «φιλανθρωπία» των ΜΚΟ. Να κλείσουν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Κοινός αγώνας ντόπιων και μεταναστών Στα συνδικάτα

Οι μετανάστες αποτελούν περίπου το 12% της εργατικής τάξης, συγκεντρώνονται στην οικοδομή, τις υπηρεσίες καθαρισμού και την βιομηχανία, ενώ πολλοί δουλεύουν ως εργάτες γης. Τα περισσότερα συνδικάτα, όμως, αποκλείουν τους μετανάστες εργάτες από τις γραμμές τους, ή τους αγνοούν και δεν τους οργανώνουν (ή και αν τους εγγράφουν δεν ασχολούνται με τα ιδιαίτερα προβλήματά τους), με αποτέλεσμα να διαιρούν τους εργάτες σε 'ντόπιους' και 'ξένους' και τελικά να αδυνατίζουν τους αγώνες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το συνδικάτο οικοδόμων την περίοδο της Ολυμπιάδας, που ενώ με μια απεργία θα μπορούσε να κάνει τους κεφαλαιοκράτες να χάσουν τον ύπνο τους, δεν δεχόταν τους μετανάστες στους κόλπους του (που αποτελούν περίπου τον μισό κλάδο) με αποτέλεσμα κάθε αγώνας να είναι αναποτελεσματικός. Πρέπει να σημειώσουμε ακόμη ότι και οι ίδιοι οι μετανάστες δεν συμμετέχουν σε κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις, και η βασική αιτία γι αυτό μάλλον είναι το καθεστώς «παρανομίας» στο οποίο ζουν.

Η ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος, δηλαδή η μαζικοποίηση των συν-

δικάτων και η οικοδόμηση νέων όπου δεν υπάρχουν, η αυτοοργάνωση και ριζοσπαστικοποίηση των αγώνων προϋποθέτουν την ενσωμάτωση των μεταναστών. Για να αποκτήσει νόημα το σύνθημα «Έλληνες και ξένοι, εργάτες ενωμένοι» πρέπει να βοηθήσουμε να γραφτούν όλοι οι μετανάστες εργάτες στα σωματεία τους και να οργανωθούν τα πιο πληθειακά τους κομμάτια, όπως οι εργάτες γης. Αυτό βέβαια απαιτεί ένα οργανωμένο σχέδιο και μια μακροπρόθεσμη πολιτική παρέμβασης.

Στις γειτονιές

Η εφαρμογή των απανωτών Μνημονίων, η χρεοκοπία του ελληνικού καπιταλισμού και η όξυνση της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης θα βυθίσει τις εργατικές και λαϊκές συνοικίες στην φτώχεια, την ανεργία, την εξαθλίωση. Οι μετανάστες, ως το πιο εύλωτο κομμάτι της εργατικής τάξης, θα είναι τα μεγαλύτερα θύματα αυτής της επίθεσης, ενώ ταυτόχρονα θα χρησιμοποιηθούν ως αποδιοπομπαίοι τράγοι για το σύστημα (το γνωστό 'οι μετανάστες φταίνε για την ανεργία, την εγκληματικότητα' κλπ.). Αυτό σημαίνει ότι η ρατσιστική βία της κρατικής καταστολής και των ρατσιστικών συμμοριών θα ενταθεί. Ειδικά κάποιες περιοχές μετατρέπονται σε γκέτο με την σύμπραξη της αστυνομίας που ουσιαστικά «σπρώχνει» τους μετανάστες εκεί για να τους ελέγχει. Πρόκειται για περιοχές (όπως ο Αγ. Παντελεήμονας) που ήταν ήδη υποβαθμισμένες (υπερδόμηση και έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου, οίκοι ανοχής, διακίνηση ναρκωτικών). Σ' αυτό το κλίμα και με την απουσία κάθε παρέμβασης για την περίθαλψη και φιλοξενία των ταλαιπωρημένων αυτών ανθρώπων, βρίσκει έδαφος η ρατσιστική προπαγάνδα του ΛΑΟΣ και της Χρυσής Αυγής που σιγοντάρεται από τα ΜΜΕ.

Η παρέμβαση στις λαϊκές γειτονιές είναι αναγκαία, για την οργάνωση ντόπιων και μεταναστών μέσα από λαϊκές συνελεύσεις, με κοινές επιτροπές ενάντια στην διάλυση σχολείων, νοσοκομείων, κοινωνικών υπηρεσιών και για την ικανοποίηση των άμεσων βιοτικών αναγκών (στέγη, τροφή, νερό κλπ.), με κοινές ομάδες αυτοάμυνας, με μαζικές διαδηλώσεις και αποτελεσματικές δράσεις αλληλεγγύης.

Απολογισμός - Τα άμεσα καθήκοντά μας

Η παρέμβασή μας στους μετανάστες έχει αποδώσει έναν κύκλο συμπαθούντων και επαφών, που συμμετέχουν στην ζωή και την δράση της οργάνωσης σε ικανοποιητικό βαθμό (πυρ. συμπαθούντων, πορείες, μαθήματα ελληνικών). Ειδικά η παρέμβαση της οργάνωσης στον μεγάλο αγώνα των 300 μεταναστών απεργών πείνας, με την κινητοποίηση και των συμπαθούντων μεταναστών, μας πρόσφερε πολύτιμες εμπειρίες. Ωστόσο η παρέμβαση αυτή δεν έχει καταφέρει προς το παρόν να στρατολογήσει νέους συντρόφους, κυρίως για λόγους κουλτούρας (δεν λαμβά-

νονται εδώ υπόψη στρατολογήσεις συντρόφων με καταγωγή από άλλες χώρες από άλλες παρεμβάσεις, πχ. φοιτητές, νέοι εργαζόμενοι) κλπ.

Το επόμενο διάστημα πρέπει να ενταθεί η προσπάθεια που έχει ξεκινήσει σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ώστε γύρω από τους συμπαθούντες μετανάστες και με την καθοδήγηση και στήριξη όλης της οργάνωσης να διαμορφωθούν αυτοοργανωμένες ομάδες-επιτροπές μεταναστών με στόχους:

1. την από κοινού επίλυση των προβλημάτων επιβίωσης, όπως μοίρασμα μεροκάματων, στέγης, φαγητού, τακτοποίηση νομικών προβλημάτων,
2. την οργάνωση της αυτοάμυνας απέναντι στις επιχειρήσεις-σκούπα και τα ρατσιστικά πογκρόμ,
3. την παρέμβαση στους χώρους που ζουν και εργάζονται μετανάστες με προκηρύξεις στις γλώσσες τους
4. τα κοινά μαθήματα για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας
5. την στρατολόγηση στην Ο.Κ.Δ.Ε. μεταναστών.

Όλες οι άλλες παρεμβάσεις μας πρέπει διαρκώς να προσπαθούν να οργανώνουν τους μετανάστες στους κλάδους και τις επιχειρήσεις που παρεμβαίνουμε, να τους εντάσσουν στην ζωή των σωματείων και των επιτροπών. Τέλος, πρέπει να συνεχίσουμε και να συστηματοποιήσουμε τις συντροφικές κουζίνες, τις βιντεοπροβολές, τα κοινά γλέντια, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη συντροφικών δεσμών μεταξύ ντόπιων και μεταναστών συντρόφων.

Ντόμινο χρεοκοπιών, έκρηξη της νεολογίας, εργατικοί αγώνες...

**Βαθαίνει η κρίση
στην
Ευρωπαϊκή
Ένωση**

ΣΥΜΦΩΝΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

**Ετοιμάζουν «κινεζοποίηση»
των εργαζομένων**

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΒΡΩΜΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ ΤΩΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΩΝ
Ούτε Καντάφι, ούτε «Εθνικό Συμβούλιο»
Νίκη στις λαϊκές επαναστατικές επιτροπές της Λιβύης

**Κάτω η
πολεμοκάπηλη
κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ**

Δεν πληρώνουμε χαράτσια!
Καταλήψεις και απεργίες παντού...

Να πάρουν πόδι κυβέρνηση και Τρόικα!

ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ

**προ των
πυλών**

**Γενική Πολιτική
Απεργία Διαρκείας**

ΞΕΓΕΡΣΗ ΤΩΡΑ

Γενική Πολιτική Απεργία Διαρκείας

18^η Συνδιάσκεψη της Ο.Κ.Δ.Ε.

Αθήνα, 28-29 Οκτωβρίου 2011

Το διήμερο 28-29 Οκτωβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε η 18η Συνδιάσκεψη της Ο.Κ.Δ.Ε. στο θέατρο Αργώ στον Κεραμεικό, μόλις ενάμιση χρόνο μετά την 17η Συνδιάσκεψη (13-14 Φεβρουαρίου 2010) εξαιτίας των ραγδαίων οικονομικο-πολιτικών εξελίξεων στην χώρα μας και διεθνώς. Συζητήθηκαν και ψηφίστηκαν τρία Ντοκουμέντα Θέσεων (Ανάλυση της Παγκόσμιας πολιτικής και οικονομικής κατάστασης, Σχέδιο για την Οικοδόμηση της Ο.Κ.Δ.Ε, Σχέδιο αγώνα για την Αναγέννηση της 4ης Διεθνούς) και ένα συνοδευτικό κείμενο για το Μεταναστευτικό πρόβλημα, τα οποία δημοσιεύονται στην παρούσα μπροσούρα.

Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Εκδόσεις **ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ**

